

wiosna 2019

BŁĘDOWA ZGŁOBIĘŃSKA ❖ BRATKOWICE ❖ DĄBROWA ❖ MROWLA ❖ RUDNA WIELKA ❖ ŚWILCZA ❖ TRZCIANA ❖ WOLICZKA

KWARTALNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY SAMORZĄDU GMINY ŚWILCZA I GMINNEGO
CENTRUM KULTURY SPORTU I REKREACJI W ŚWILCZY Z SIEDZIBĄ W TRZCIANIE

Trzcionka

*Oj, Zimo!... Oj, Zimo... Oj, Zimo przebrzydła!
Sama-ś się przeleżała, sama-ś się przeleżała
swojego straszyla!*

*Już koniec jest zimy. Czekamy pogody.
Złą zimę Marzannę, złą zimę Marzannę,
wrzucimy do wody*

*Wrzucimy do wody, utonie aż rano.
Niech tonąc wyzwoli, niech tonąc wyzwoli
Wiosenkę kochaną!*

(mel. ludowa)

nr 89

cena 6 zł

Władysław Orkan

WIOSNA! WIOSNA!

Wiosna! Wiosna! – deszcz majowy przelał –
Jakby kto urok rzucił:
Cały świat wszerek naraz poweselał,
Rozgwarzył się, roznucił...

Trawy zmyły proch z zielonych szatek –
Kąpiel, to ich uciecha –
Kwiaty późno wstały – każdy kwiatek
Inaczej się uśmiecha.

A wszystko jakieś zpojone majem,
Rozgląda się nieśmiało –
A ptaki, to aż kołyszą gajem,
Tyle się ich zleciało...

To grzywacze, to drozdy, to kosy,
I jako się tam mienia –
Chórem dzwonią naprzemian w niebiosy,
Aż im się dzióbki pienia.

Odzywają się i głuszcze niemi,
Ziemia drga od uniesień –
Ino jeden człowiek po tej ziemi
Włóczy ze sobą jesień...



Czy warto?

Minął kolejny rok goszczenia w Państwa domach naszego czasopisma „Trzcionka”. To już 22 lata, bez żadnych przerw, gości u naszych Czytelników. Będzie to już 89 raz. Czy to dużo, czy też niewiele – prosimy ocenić.

Dzisiaj, przekazujemy kolejne wydanie... Słowem – same powody do zadowolenia. I tylko czasem czasu brakuje na wszystko, nowych pomysłów także, bo utrudnieniem jest cykliczność kwartalna i podstawy do tego, by narzekać „ciągle to samo”. Ale, czy takie samo? Czy nie dostrzegamy różnic w infrastrukturze gminy i standardzie życia mieszkańców?, dawnymi a nowymi laty? Złośliwcy, nic nie robiąc dla swego środowiska, tylko czekają, aby komuś „dokopać”.

Co w najnowszym numerze? Kontynuacja prawdziwych zapisów z życia gminy: jej potrzeb, jej działań sukcesów i niepowodzeń. Zastanawialiśmy się w gronie redakcyjnym, jakie tematy poruszać, żeby lepiej służyć lokalnemu środowisku, aby krytykować sprawy naganne, a chwalać, edukować. Bliższa jest nam tematyka historyczna, zwłaszcza pióra naszego historyka. W „Trzcionce” jest miejsce na pamięć o bohaterach narodowych, jak i lokalnych, tych, co mają zawsze na uwadze dobro wspólne, a nie tylko własne. Każdy, kto chciałby się wypowiedzieć i pochwalić np. własnymi osiągnięciami, znajdzie u nas miejsce. Dużą uwagę zwracamy na współpracę z samorządem. Rola samorządu jest nieoceniona, zwłaszcza jeśli chodzi o wychowanie i nauczanie dzieci i młodzieży. Także poczucia dumy i szacunku do kultury regionalnej. Piszemy o tym obszernie. Ważne jest tylko jedno: żaden artykuł nie powinien nikogo obrażać. Aktualia to:

*Koniec karnawału – a postu początek,
Gdy po tłustym czwartku idzie chudy piątek
Po nim, bardzo szybko – Środa Popielcowa,
Dzień Kobiet i Wiosna, Niedziela Palmowa...
I Wielkanoc tuż, tuż... – ach, już puchnie głowa.*

Przypomnijmy sobie – zwłaszcza starsi – wiosenne porządki w domu i obejściu, a to: bielenie ścian, pranie chodników, mycie okien, wietrzenie pościeli, zmiatanie trawników wokół zabudowań, plantowanie przydomowego ogródka kwiatowe-

go, a potem w Wielki Tydzień – obowiązkowe uczestnictwo w kościelnych uroczystościach, świecenie pisanek, baranka pieczonego w specjalnej formie i kiełbasy wiejskiej...

Dzisiaj zachłystujemy się stroikami wielkanocnymi, wykupujemy wszystkie gotowe produkty w hipermarketach, zającąc niemieckie, jajka z niespodzianką, tradycji polskich trzeba szukać. Choć Wielkanoc tego roku w kwietniu, a kwartał kończy się w marcu – pisząc o tym i składając świąteczne życzenia, wybiegamy naprzód. Trudno byłoby w czerwcu wracać się. Miłej lektury! Zachęcamy do pisania np. ciekawych wspomnień, dotyczących naszej małej ojczyzny i przesyłania materiałów. Zamieścimy je.

Wesołych, godnych, zdrowych i szczęśliwych rodzinnych Świąt Wielkanocnych!

Wielkanoc już niebawem. Noc Wielkanocna jest nocą nadzwyczajną, kiedy moc zmartwychwstałego Chrystusa pokonuje ostatecznie siły ciemności i śmierci, zapala w sercach wierzących nadzieję i radość. Chrystus zmartwychwstał!

Nie odrzucajcie Go Wy, którzy budujecie ludzki świat. Nie odrzucajcie Go Wy, którzy w jakikolwiek sposób, w jakiegokolwiek dziedzinie budujecie świat dzisiejszy i jutrzejszy. Którzy budujecie świat kultury i cywilizacji, świat ekonomii i polityki, świat nauki i informacji. Którzy budujecie świat pokoju... lub wojny? Którzy budujecie świat ładu... lub terroru? Nie odrzucajcie Chrystusa: On jest kamieniem węgielnym! (...) Chrystus zwycięży zło i śmierć! To radosne orędzie rozbrzmiewać będzie w Wielkanoc w sercu Kościoła i Chrześcijańskiego Świata. Zwyciężywszy śmierć, Chrystus obdarza nieskończonym życiem tych, którzy Go przyjmują i wierzą w Niego. Jego śmierć i zmartwychwstanie stanowią zatem fundament wiary Kościoła. Chrystus zmartwychwstał. On jest kamieniem węgielnym! „Bo tylko gdzie są groby, są też zmartwychwstania (F. Nietzsche, „Tako rzecze Zaratustra”).

Zespół redakcyjny „Trzcionki”

Trzcionka
Rok założenia:
17.01.1997

WYDAWCA:
Samorząd Gminy Świlcza
i Gminne Centrum Kultury,
Sportu i Rekreacji w Świlczy
z siedzibą w Trzcianie.

ISSN 1506-1086

REDAGUJE KOLEGIUM w składzie: Zofia Dziedzic, Władysław Kwoczyński, Zbigniew Lis, Artur Szary. **ADRES REDAKCJI:** 36-071 Trzciana – Gminne Centrum Kultury w Świlczy z siedzibą w Trzcianie, tel. 17 85 14 438, www.swilcza.com.pl, e-mail: gcksir1212@gmail.com.

NAKLAD: 500 egz. + 50. Nr ident. 690473296. Pismo zarejestrowano w Sądzie Wojewódzkim w Rzeszowie, Sygn. Akt. I Ns Rej. Pr. 18/97.

OPRACOWANIE GRAFICZNE: Dorota Wadiak.

DRUK: DUET Drukarnia Wydawnictwo Mariusz Michalik, Boguchwała, tel. 603 703 003.

Za treść poszczególnych artykułów odpowiadają autorzy. **Nie przyjmujemy przedruków z książek, gazet czy Internetu.** Nie zwracamy materiałów nie zamówionych i zastrzegamy sobie prawo segregacji nadsyłanych materiałów, dokonywania skrótów i poprawek. Nie płacimy wierszówki. Do druku oddano: 1.04.2019 r.

Uwaga Czytelnicy, Sympatycy i Korespondenci „Trzcionki”!

Redakcja „Trzcionki” uprzejmie prosi o nadsyłanie wspomnień, refleksji, własnych przemyśleń, artykułów problemowych do każdego kolejnego numeru na miesiąc przed upływem kolejnego kwartału, **do nr 90 – do 1 CZERWCA 2019 r. Po upływie tego terminu materiałów nie przyjmujemy!**

Redakcja przypomina o właściwym wykorzystywaniu danych osobowych wg przepisów RODO (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej 2016/679 z dn. 27 kwietnia 2016 r.).

Zofia Dziedzic

WIADOMOŚCI SAMORZĄDOWE	6	Z działalności Towarzystwa Przyjaciół Świlczy	53
eGmina Świlcza – przyjazna i nowoczesna dla każdego	6	Publikacja Józefa Forystka	56
Podziękowanie – liderzy kooperacji	7	Archeologiczne skarby ze Świlczy	58
Podziękowanie za „aktywne wspieranie piłkarstwa na terenie działalności Podokręgu Rzeszów”	7	Eurowybory 2019	60
„Dentysta w każdej szkole”	8	Żołnierze Niezłomni to była wielka siła...	62
Strefa Aktywności Gospodarczej w gminie Świlcza – gotowa!	9	Nasza polska trudna i dumna historia	64
Dystrybucja żywności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020	9	Kalendarium dziejów Polski (w pigułce)	65
Konkurs na Bezpieczne Gospodarstwo Rolne	10	100-lecie Publicznych Służb Zatrudnienia	66
Oświata w roku szkolnym 2018/2019	10	GORĄCY OKRES W OŚWIACIE	69
Samorządowe spotkanie świąteczno-noworoczne – czas refleksji, podsumowań i radosnego świętowania...	14	„Szkoła Niepodległej”	69
Działalność Straży Gminnej w Świlczy w okresie 1.01-31.12.2018 r.	18	Obchody Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych w Niepublicznej Szkole Podstawowej im. Żołnierzy Armii Krajowej w Bratkowicach	71
Aktywny Samorząd	18	Najnowocześniejsze pomoce interaktywne w Żłobku Gminnym i w Przedszkolu w Trzcianie	73
ZGODNIE Z WIARĄ I TRADYCJĄ	19	Odkrywcy i miłośnicy języka angielskiego	74
Czy pamiętasz o liturgicznych świętach i okresach pokuty?	19	Żyjmy zdrowo, kulturalnie i sportowo!	76
Wizytacja kanoniczna	20	FERIE ZIMOWE W RDLT (25,28 lutego 2019 r.)	78
Kto śpiewa – ten dwa razy się modli...	22	Nowa reforma oświatowa – nowe potrzeby!	78
Magiczna moc pisanek	24	Gminne spotkanie nauczycieli-emerytów	80
WYDARZENIA BIEŻĄCE	25	„Razem łatwiej...”	81
Bratkowiccy strażacy podsumowali swoją działalność w 2018 r.	25	Mobilna Akademia Młodych Orłów w Szkole Podstawowej w Świlczy	82
Tragiczny pożar w Bratkowicach	28	CO SŁYCHAĆ W ZST-W W TRZCIANIE	83
Pomogli pogorzelncom...	29	Trud i praca nagrodzone	83
Polki – noblistki	31	Unijne projekty mobilności w ocenie stażysty	84
Dzień Kobiet 2019	32	IX Powiatowy Konkurs Języka Angielskiego ENGLISH IS EASY	85
ZA NAMI KARNAWAŁ – KULTURALNY	34	ŻYJĄ WŚRÓD NAS	87
Gwiazdo świeć, kolędo leć!	34	Siła kwiatów	87
Kolęda niejedno ma imię	36	ZASŁUŻENI DLA TEJ ZIEMI	89
Przyszła dziś pora – na Dzień Seniora!	38	Wspomnienie o śp. Marii Kurzei	89
Dać ludziom radość i napełnić ich pozytywną energiją...	42	ŚRODOWISKO NATURALNE	90
Zapustowy „concerto grosso” w GCKSiR Gminy Świlcza zs. w Trzcianie	44	Jak ratowano ptaki drapieżne od śmiertelnych skutków azotoksu	90
Dlaczego warto czytać książki?	47	Zioła w naszej kuchni odgrywają istotną rolę	92
Wnuczęta – Dziadkom	48	ROZMAITOŚCI	93
Jak Cię widzą, tak Cię piszą...	49	Terapia medialna	93
ŻYWA PAMIĘĆ HISTORII	52	Czy wiesz, że...	94
Obchody Narodowego Dnia Pamięci „Żołnierzy Niezłomnych” w Bratkowicach	52	Złoty początek marca 2019 dla Polski	94
		Co ważnego nas czeka w 2019 r.?	94



Szanowni Państwo! Mieszkańcy i Sympatycy Gminy Świlcza

Z okazji Świąt Wielkanocnych, niosących nadzieję i odrodzenie życia, składamy najserdeczniejsze życzenia wszelkiej pomyślności i błogosławieństwa Chrystusa Zmartwychwstałego.

Niech ten radosny, świąteczny czas, spędzony bez pośpiechu, troski i zmartwień, w zdrowiu, radości i ciepłej, rodzinnej atmosferze będzie dla wszystkich Państwa źródłem nadziei, siły oraz wiary, która pokona zwątpienie i uniesie serca Wasze ponad przemijanie.

Chrystus zmartwychwstał, aby: *Zamknięte drzwi się otworzyły, aby serce mocniej biło, aby oczy blasku nabrały, aby ręka z ręką się spotkała, aby człowiek o człowieku nie zapomniał... Nie zapomniał!*

Życzenia składają
Wójt Gminy Świlcza – Adam Dziędzic
Przewodniczącą Rady Gminy – Piotr Wanat
Zastępca Wójta – Sławomir Styka

Świlcza, Wielkanoc 2019 r.



**W dzień Święta Wielkanocnego życzymy jaja smacznego.
Świąt pogodnych i radosnych oraz tchnienia wiosny!**

**Serdeczne życzenia Wielkanocne dla wszystkich
mieszkańców Gminy Świlcza przesyła
Straż Gminna.**



Szanowni Nasi Czytelnicy – z kraju i zagranicy

Życzymy wszystkim naszym Czytelnikom i Sympatykom, aby Wielkanoc ogarnęła Was szczególną tradycją chrześcijańską i nowymi szczęśliwymi przeżyciami, ale przede wszystkim, by umocniła wiarę, podniosła na duchu i napełniła Wasze serca radością, także z czytania naszego kwartalnika.

Aby baze zakwitły na wiosnę i dni znów były radosne! Wesołego Alleluja!

Zespół redakcyjny „Trzcionki”



Drodzy Członkowie zespołów artystycznych GCKSiR i Odbiorcy Kultury!

Niech Wam, Mili będzie wiosennie, słonecznie, świątecznie. Niech cieszą Wasze oczy kolorowe pisanki i wielkanocne baranki. Niech się w śmigus-dyngus woda na Was leje, a wielkanocny baranek przyniesie radość i nadzieję.

Oby zdrowie dopisywało, zapału i chęci do pracy starczało, by święconka nie tuczyła, a radość zawsze gościła, a świat cały już wiosenny – był radosny, uśmiechnięty!

Dyrektor Adam Majka

eGmina Świlcza

– przyjazna i nowoczesna dla każdego

„Informatyzację czyli wykorzystywanie nowoczesnych metod zapisywania, przechowywania i przetwarzania informacji za pomocą sprzętu komputerowego w różnych dziedzinach działalności ludzkiej stosowano już w latach 60 ub. wieku. Nic dziwnego, że ambicją naszej działalności było i to, by w XXI w. nadrobić braki i dorównać najlepszym. Wydaje mi się, że zmierzamy w dobrym kierunku, aby Świlcza była coraz bardziej przyjazną i nowoczesną gminą, której potencjał tkwi nie tylko w położeniu i walorach przyrodniczych, lecz przede wszystkim w mieszkańcach” – mówi **Adam Dziedzic**, wójt gminy Świlcza.

– Gmina Świlcza została laureatem programu „Przyjazna Polska 2018”, tym razem w kategorii eGmina. Co zadecydowało o przyznaniu certyfikatu?

– Cieszę się z kolejnego naszego sukcesu. Wpłynęło na niego wiele czynników: wprowadzenie nowych rozwiązań w zakresie informatyzacji, tworzenie możliwości rozwojowych, kreowanie inicjatyw społecznych oraz profesjonalne i twórcze zarządzanie. Poświęciliśmy dużo pracy na przygotowanie strategii działań i opracowanie wniosku, ale liczą się, przede wszystkim, efekty praktycznych rozwiązań, które w nim zaprezentowaliśmy, i które zdały praktyczne zadanie.

– Jak ważna jest, w Pańskiej strategii zarządzania, informatyzacja i jakie daje korzyści?

– To przede wszystkim dostęp do elektronicznej skrzynki podawczej, co zapewnia sprawną komunikację między mieszkańcami a administracją. Wprowadziliśmy też rozwiązania, które usprawniły zarządzanie i podniosły efektywność w dziedzinie oświaty. Elektroniczne nabory do szkół, stypendia, usprawiedliwienia, narzędzia związane z obsługą świetlic i stołówek spotkały się z bardzo dobrym odbiorem użytkowników. To również łatwiejszy kontakt rodziców z placówką edukacyjną za pośrednictwem aplikacji mobilnej.

Publiczna platforma elektronicznej obsługi mieszkańców wpływa na dostępność 15 usług na terenie gminy, m.in. w zakresie gospodarki odpadami, podatków, dowodów osobistych, itp. Jako jedyni na Podkarpaciu wprowadziliśmy elektroniczny system informacji, na który składa się 6 wyświetlaczy ledowych rozlokowanych na terenie gminy, informujących o zagrożeniach, anomaliach pogodowych, ale także o lokalnych eventach.

Świetnie rozwinięta strona internetowa jest ważnym źródłem wiedzy o organizacjach i jednostkach działających na terenie gminy. Do tego dochodzi elektroniczna obsługa świadczeń w ramach pomocy społecznej.

Całość zbiorów w Gminnej Bibliotece Publicznej została zdigitalizowana, a czytelnicy w każdej chwili mogą z domu sprawdzić dostępność danej książki.

Adaptacja nowych rozwiązań wymaga czasu, ale już teraz docierają do mnie liczne sygnały potwierdzające zasadność ich wdrożenia.

Jesteśmy w trakcie realizacji programu LOWE (Lokalny Ośrodek Wiedzy i Edukacji), celem rozwijania kompetencji, w tym informatycznych, osób dorosłych i seniorów.

– Jakie dziedziny samorządowego zarządzania zamierza Pan rozwijać jako priorytetowe?

– Najbardziej wartościową inwestycją na rzecz gminy jest to, co służy rozwojowi młodzieży, dlatego duży kapitał zamierzam lokować w sferze oświaty i sportu. Mając środki finansowe można kupić wszystko, ale najtrudniej jest o wykształconych, kreatywnych, zdrowych ludzi. Przecież to oni są przyszłością naszej małej i dużej Ojczyzny.

Jednocześnie chcę tworzyć jak najlepsze warunki do życia i rozwoju małej przedsiębiorczości, wykorzystując nowoczesne technologie.

Wydaje mi się, że zmierzamy w dobrym kierunku, aby Świlcza była coraz bardziej przyjazną i nowoczesną gminą.

Rozmawiała Marlena Szczęсна

Szczegółowa demografia Gminy Świlcza

(stan na dzień 31.12.2018 r.)

Miejscowość	Ogółem liczba ludności	W tym		Ogółem urodzenia	W tym		Ogółem zgony	W tym	
		K	M		Dz.	Ch.		K	M
Błędowa Zgłobieńska	571	283	288	3	1	2	4	2	2
Bratkowice	4346	2145	2201	53	26	27	39	24	15
Dąbrowa	1142	602	540	14	8	6	7	4	3
Mrowla	1477	754	723	16	9	7	14	6	8
Rudna Wielka	1606	824	782	21	12	9	10	5	5
Świlcza	3427	1732	1695	37	24	13	23	14	9
Trzciana	2600	1331	1269	21	9	12	21	12	9
Woliczka	573	307	266	5	4	1	5	4	1
RAZEM	15742	7978	7764	170	93	77	123	71	52

Sporządził: Paweł Rzepka

Podziękowanie – liderzy kooperacji

Gmina Świlcza otrzymała podziękowanie za wsparcie projektu LIDERZY KOOPERACJI w osiągnięciu I Kamienia Milowego.

Projekt „Liderzy Kooperacji” realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój, Osi Priorytetowej II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, działanie 2.5 Skuteczna pomoc społeczna finansowanego ze środków EFS na lata 2014-2020.

Celem głównym projektu jest wypracowanie i wdrożenie modelu kooperacji pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej, a podmiotami innych polityk sektorowych istotnych z punktu widzenia włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa dla gmin wiejskich obszarze makroregionu i województw: lubelskiego, mazowieckiego, podkarpackiego, podlaskiego i świętokrzyskiego.

(Źródło: www.swilcza.com.pl)



Podziękowanie za „aktywne wspieranie piłkarstwa na terenie działalności Podokręgu Rzeszów”

Wójt Gminy Świlcza Adam Dziezic otrzymał podziękowania od Zarządu Podokręgu Piłki Nożnej w Rzeszowie za „aktywne wspieranie piłkarstwa na terenie działalności Podokręgu Rzeszów”.

W imieniu Wójta Gminy Świlcza nagrodę odebrał Zastępca Wójta Sławomir Styka, podczas pierwszej gali „Piłkarskie Laury Podokręgu Rzeszów”, którą wręczył Mieczysław Golba – prezes Podkarpackiego Związku Piłki Nożnej oraz Tadeusz Kulik – prezes Podokręgu Rzeszów Piłki Nożnej. Plebiscyt „Piłkarskie Laury Podokręgu Rzeszów”, zorganizowano dla klubów od 5 ligi w dół przez podokręg rzeszowski Podkarpackiego Związku Piłki Nożnej.

Wyniki kapituły plebiscytu w ośmiu kategoriach ogłoszono 18 stycznia 2019 roku w Rezydencji „Alabaster” w Rzeszowie podczas gali.

1. Działacz Roku: Marek Krupa (Jedność Niechobrz),
2. Sponsor Roku: FulSPORT,
3. Trener Wychowawca Młodzieży: Paweł Młynarczyk (SMS Resovia),
4. Odkrycie Roku: Grzegorz Płonka (TG Sokół Sokołów Małopolski),
5. Sędzia Roku: Sebastian Godek (Kolegium Sędziów Rzeszów),
6. Drużyna Roku: Watkem Korona Bendiks Rzeszów,

7. Trener Roku: Zdzisław Napieracz (Korona),
8. Piłkarz Roku: Michał Uram (TG Sokół).

Serdecznie wszystkim gratulujemy.

(Źródło: www.swilcza.com.pl)



„Dentysta w każdej szkole”

Pielęgniarka i dentysta w szkole mają sprawić, że dorosłych już uczniów rzadziej dotkną choroby cywilizacyjne. Wiele chorób cywilizacyjnych zaczyna się w szkołach. Jeśli nie wzmocni się tej opieki przez pielęgniarki w gabinetach szkolnych, to te choroby cywilizacyjne będzie trzeba leczyć u dorosłych.

Tytułowe hasło realizowane powinno być wg zapowiedzi stosownych ministerstw od 1 IX 2018 r. Jednakże rządowych dopłat nie było wystarczająco i program w całości nie został zrealizowany.

Organ prowadzący szkołę – Gmina Świlcza – Wójt Gminy Świlcza podjął się utworzenia i wyposażenia gabinetów profilaktycznych głównie z myślą o uczniach SP w Trzcanie.

Obecnie na jedną pielęgniarkę środowiskową przypada od 800 do 1100 uczniów. Po zmianach na jedną pielęgniarkę i higienistkę ma przypadać od 700 do 750 uczniów, co ma zapewnić lepszą opiekę.

Ministerstwo Zdrowia podkreśla, że pielęgniarka / higienistka ma wspierać rodziców i będzie odpowiadać za koordynację profilaktycznej opieki zdrowotnej oraz opieki stomatologicznej nad uczniem.

Pracownicy ochrony zdrowia i oświaty mają współdziałać w zakresie zdrowia, edukacji zdrowotnej i profilaktyki. Projekt zakłada udział pielęgniarki albo higienistki w posiedzeniach rady pedagogicznej oraz zebraniach rady rodziców.

Gabinet nie tylko w szkole

Opieka stomatologiczna będzie mogła być realizowana w gabinecie szkolnym działającym na terenie szkoły (według danych MZ teraz działa kilkaset takich gabinetów), gabinecie współpracującym ze szkołą. Podpisanie porozumienia między szkołą a gabinetem stomatologicznym nie wyłącza indywidualnej wizyty rodzica z dzieckiem w tym gabinecie. Jeśli rodzice będą sobie życzyli, że chcą osobiście brać udział w poradzie to taka możliwość też będzie istniała.

Projekt przewiduje, że opieka stomatologiczna i profilaktyczna jest sprawowana nad uczniami do ukończenia 19 roku życia. Świadczenia zdrowotne udzielane uczniom przez lekarza, dentystę, pielęgniarkę i higienistkę szkolną mają być finansowane ze środków NFZ.

W dniu 2 lutego 2019 r. w miejscowym Ośrodku Zdrowia w Trzcanie odbyła się skromna, ale podniosła i ważna uroczystość. W obecności trzciańskich

samorządowców i Wójta Gminy Świlcza Adama Dziedzica proboszcz tutejszej parafii rzymskokatolickiej ks. dr Janusz Winiarski poświęcił nowo odremontowany i wyposażony gabinet stomatologiczny. Honorowego przecięcia wstęgi dokonali: lekarz stomatolog Iwona Kwaśnik oraz wójt Adam Dziedzic. Oby służył on wszystkim uczniom i niósł im zdrowie.

(inf. wł.)



Uroczyste opoświęcenie gabinetu i przecięcie wstęgi.



Od lewej: K. Łagowski, B. Czech, I. Kwaśnik, A. Dziedzic, ks. J. Winiarski.

Strefa Aktywności Gospodarczej w gminie Świlcza – gotowa!

W ramach projektu „**Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości w ramach ROF poprzez przygotowanie terenów inwestycyjnych i stworzenie kompleksowej oferty inwestycyjnej ROF**”, który był współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, Gmina Świlcza uzbroiła tereny inwestycyjne w miejscowości Świlcza dla potrzeb lokowania działalności gospodarczej mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.

Teren leży w odległości nie większej niż 10 km od istniejących szlaków komunikacyjnych (droga szybkiego ruchu – S-19, linia kolejowa E30) w bezpośrednim sąsiedztwie drogi powiatowej numer 1386R oraz drogi powiatowej numer 1333 r. Wykonane uzbrojenie terenu obejmuje: sieć kanalizacji sanitarnej, sieć kanalizacji deszczowej, sieć wodociągowej, sieć dróg wewnętrznych. Obecnie trwają prace związane z ogłoszeniem przetargu na sprzedaż działek.



Zainteresowanych przedsiębiorców zapraszamy do kontaktu z Urzędem Gminy pod tel. 17 86 70 124 lub mailowo ug.swilcza@intertele.pl.

(inf. wł.)

Dystrybucja żywności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020

Program Operacyjny
Pomoc Żywnościowa
2014-2020



W dniu 28 lutego 2019 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świlczy wydawał dla mieszkańców Gminy żywność w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym – edycja 2019. Wydano ogółem **12 914,80 kg** żywności (szynka drobiowa, gołąbki w sosie, ryż biały, cukier biały, filet z makreli, mleko, makaron bezglutenowy, ser podpuszczkowy).

Do otrzymania ww. pomocy żywnościowej kwalifikuje i wydaje skierowania Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świlczy. Na rok 2019 roku Ośrodek wydał 332 skierowania, ogółem dla 843 osób. W dalszym ciągu można się ubiegać o tego rodzaju pomoc żywnościową. Dochód nie może przekroczyć 200% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, tj. **1402 zł** w przypadku osoby samotnie gospodarującej oraz **1056 zł** na osobę w rodzinie.

W kolejnych miesiącach następane dostawy żywności.

(Źródło: www.swilcza.com.pl)

Konkurs na Bezpieczne Gospodarstwo Rolne



Gmina Świlcza informuje, że Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ogłosiła konkurs na Bezpieczne Gospodarstwo Rolne.

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego zaprasza właścicieli gospodarstw rolnych do udziału w XVII Ogólnokrajowym Konkursie Bezpieczne Gospodarstwo Rolne.

Celem konkursu jest promocja zasad ochrony zdrowia i życia w gospodarstwach rolnych. Udział w konkursie mogą brać zarówno duże jak i małe gospodarstwa rolne. Zgłoszenia mogą przysyłać osoby pełnoletnie prowadzące produkcyjną działalność rolniczą, ubezpieczone w KRUS (dotyczy przynajmniej jednego z właścicieli).

Kto może złożyć wniosek?

Osoby pełnoletnie prowadzące produkcyjną działalność rolniczą, ubezpieczone w KRUS (przynajmniej jeden z właścicieli).

Udział w programie mogą brać małe, a także duże gospodarstwa rolne. Wypełniony i podpisany formularz składa się w najbliższej Placówce Terenowej lub Oddziale Regionalnym KRUS. Konkurs ma zasięg ogólnokrajowy i składa się z 3 etapów:

- regionalnego,
- wojewódzkiego,
- centralnego.

Laureaci konkursu otrzymają cenne nagrody rzeczowe (w roku 2018 zwycięzca został nagrodzony ciągnikiem URSUS C-380).

Termin składania wniosków: **29 marca 2019 r.**

(inf. wł.)



Eliza Oleszak

Oświata w roku szkolnym 2018/2019

1 września 2018 r. sieć szkół, przedszkoli i innych placówek przedstawiała się następująco:

- Szkoła Podstawowa w Trzcianie;
- Szkoła Podstawowa im. św. Jana Kantego w Świlczy;
- Szkoła Podstawowa im. Stanisława Dąmbskiego w Rudnej Wielkiej;
- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bratkowicach;
- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Jana Pawła II w Bratkowicach;
- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Marii Konopnickiej w Mrowli;
- Zespół Szkół w Dąbrowie;
- Przedszkole w Trzcianie;
- Przedszkole w Świlczy;
- Przedszkole im. Jana Pawła II w Bratkowicach;
- Żłobek Gminny w Trzcianie;
- Żłobek Gminny w Bratkowicach.

Ponadto na terenie gminy funkcjonują placówki prowadzone przez inne podmioty niż Gminę Świlcza (jst):

- Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Bratkowicach (dotowana przez jst);

- Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Błędowej Zgłobieńskiej (dotowana przez jst);
- Niepubliczne Przedszkole „Kolorowy Świat Maluszka w Błędowej Zgłobieńskiej (dotowane przez jst);
- Niepubliczna Szkoła Muzyczna im. Józefa Barlika w Trzcianie;
- Zespół Szkół Techniczno-Weterynaryjnych im. Bohaterów Westerplatte w Trzcianie;
- Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Mrowli im. Kornela Makuszyńskiego w Mrowli.

- I. 30 września 2018 r. wg danych Systemu Informacji Oświatowej:
 - liczba uczniów i wychowanków w jednostkach prowadzonych przez Gminę Świlcza wyniosła 1767 i 1908 łącznie w jednostkach prowadzonych i dotowanych przez jst,
 - liczba oddziałów w jednostkach prowadzonych przez Gminę Świlcza wyniosła 93 i 111 łącznie w jednostkach prowadzonych i dotowanych przez jst,
 - liczba etatów pracowników pedagogicznych wyniosła 174,98 w jednostkach prowadzonych przez jst i 200,80 etatów w placówkach prowadzonych i dotowanych przez jst – dane przedstawia tabela nr 1.

Tabela 1. Liczba uczniów, oddziałów i etatów nauczycielskich na 30 września 2018 r.

Lp.	Nazwa placówki	Imię i nazwisko dyrektora	Ilość uczniów w roku szkolnym 2018/2019				Ilość oddziałów w roku szkolnym 2018/2019				Razem liczba oddziałów 2017/2018	Liczba etatów nauczycielskich
			Oddziały przedszkolne i „0”	Klasy I-VIII	Klasy III gimnazjum	Razem liczba uczniów	Oddziały przedszkolne i „0”	Klasy I-VIII	Klasy III gimnazjum	Razem liczba oddziałów 2018/2019		
1.	Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bratkowicach	mgr Joanna Różańska	0	173	25	198	0	8	1	9	10	20,32
2.	Szkoła Podstawowa im. św. Jana Kantego w Świlczy	dr Grzegorz Patruś	0	266	26	292	0	13	1	14	14	25,16
3.	Szkoła Podstawowa im. Stanisława Dąbskiego w Rudnej Wielkiej	mgr Małgorzata Mazepa	75	187	39	301	3	10	2	15	16	31,23
4.	Szkoła Podstawowa w Trzcinie	mgr Stanisław Filarowski	38	216	29	283	2	12	1	15	16	28,56
5.	Zespół Szkół w Dąbrowie	mgr Krzysztof Potocki	50	93	0	143	2	8	0	10	9	16,03
6.	Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Marii Konopnickiej w Mrowli	mgr Janusz Ostrowski	50	101	0	151	2	8	0	10	9	15,49
7.	Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Jana Pawła II w Bratkowicach	mgr Barbara Wasilewska-Naróg	11	91	0	102	1	7	0	8	7	15,82
8.	Przedszkole im. Jana Pawła II w Bratkowicach	mgr Krystyna Kubas	125	0	0	125	5	0	0	5	6	9,28
9.	Przedszkole w Świlczy	mgr Danuta Rusin	125	0	0	125	5	0	0	5	5	8,95
10.	Przedszkole w Trzcinie	mgr Zofia Smagała	47	0	0	47	2	0	0	2	2	4,14
	RAZEM		521	1 127	119	1 767	22	66	5	93	94	174,98

Tabela 2. Placówki oświatowe Gmina Świlcza w latach szkolnych od 2016/2017 do 2018/2019 wg stanu Systemu Informacji Oświatowej na 30 września danego roku szkolnego

Lp.	Rok szkolny	Dane wszystkich placówek prowadzonych i dotowanych przez Gminę Świlcza				Dane placówek prowadzonych przez Gminę Świlcza			
		Liczba placówek oświatowych szkoły/Przedszkola i inne podmioty	Liczba uczniów w systemie oświaty na terenie gminy	Liczba oddziałów	Liczba etatów nauczycielskich	Liczba placówek oświatowych szkoły/Przedszkola prowadzone przez JST	Liczba uczniów w szkołach i przedszkolach	Liczba oddziałów	Liczba etatów nauczycielskich
1.	2016/2017	11	1920	98	178,65	10	1859	92	188,78
2.	2017/2018	13	1920	110	186,82	10	1793	94	170,14
3.	2018/2019	13	1908	111	200,80	10	1767	93	174,98

Tabela 3. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w 2018 r.

Nazwa szkoły prowadzącej oddziały gimnazjalne	Część humanistyczna				Część matematyczno-przyrodnicza				Język angielski				Język niemiecki				Język rosyjski					
	Liczba piszących	Procent uczniów z zaświadczeniami o dysleksji (%)	Język polski (%)	Język polski – stanin	Historia i WOS (%)	Historia i WOS – stanin	Matematyka (%)	Matematyka – stanin	Matematyka	Przedmioty przyrodnicze (%)	Przedmioty przyrodnicze – stanin	Liczba uczniów – poziom podstawowy	Procent podstawowy (%)	Procent podstawowy – stanin	Liczba uczniów – poziom rozszerzony	Liczba uczniów – poziom rozszerzony	Procent podstawowy (%)	Procent podstawowy – stanin	Liczba uczniów – poziom rozszerzony	Liczba uczniów – poziom rozszerzony	Procent podstawowy (%)	Procent podstawowy – stanin
Szkoła Podstawowa im. św. Jana Kantego w Świlczy	32	0	76	7	60	6	64	8	66	8	28	72	6	28	59	4	70	2	-	-	-	-
Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bratkowicach	34	26	72	6	64	7	58	7	59	6	31	69	6	31	56	3	32	4	-	-	-	-
Szkoła Podstawowa im. Stanisława Dąbskiego w Rudnej Wielkiej	47	6	74	7	64	7	53	6	57	6	47	67	5	47	47	-	-	-	-	-	-	-
Szkoła Podstawowa w Trzcinie	38	13	72	6	57	5	58	7	56	6	31	75	6	31	59	7	76	8	-	-	-	-

Objaśnienia: staniny (1-3) – niski, (4-6) – średni, (7-9) – wysoki

W wyniku reformy systemu oświaty w stosunku do roku szkolnego 2017/2018 liczba uczniów objętych subwencją spadła, przy wzroście zatrudnienia kadry pedagogicznej – dane przedstawia tabela nr 2.

Poziom zatrudnienia pracowników niepedagogicznych pozostaje w ciągu ostatnich lat na zbliżonym poziomie.

- II. W roku szkolnym 2018/2019, podobnie jak w latach poprzednich, w szkołach realizowane są zajęcia dodatkowe prowadzone przez instruktorów Gminnej Biblioteki Publicznej. W celu zapewnienia właściwej realizacji tych zadań pomieszczenia, w których są realizowane te zajęcia są sukcesywnie remontowane. Odnowiono pomieszczenia w Szkole Podstawowej w Trzcianie i w Świlczy. Zostało to dokonane dzięki inicjatywie Wójta Gminy Świlcza Adama Dziedzica i pracy gminnej ekipy remontowej.
- III. Uczniowie i wychowankowie mają zapewnione posiłki w placówkach. Kwota dziennego wyżywienia obecnie wynosi 4,20 zł i jest to stawka żywieniowa, która utrzymuje się na tym poziomie od kilku lat. W lutym przeprowadzono ankietę wśród uczniów i rodziców, czy wyżywienie w szkołach, przedszkolach spełnia ich oczekiwania. Biorąc pod uwagę cenne uwagi ze strony ankietowanych, wytycznych SANEPIDU, zostanie przeprowadzona modyfikacja jadłospisów.
- IV. Wyniki egzaminu gimnazjalnego przedstawia tabela nr 3.

V. Gmina Świlcza realizuje wiele zadań m.in.:

– Program Stypendialny za wyniki w nauce, osiągnięcia sportowe i artystyczne.

W 2018 r. stypendium otrzymało 72 uczniów na kwotę 59 710 zł. W roku szkolnym 2018/2019 obowiązują nowe zasady przyznawania stypendiów. Na wniosek dyrektorów szkół oraz komisji stypendialnej powołanej zarządzeniem Wójta Uchwałą Nr LX/462/2018 z dnia 4 czerwca 2018 r. zmieniona została Uchwała XLII/384/2010 Rady Gminy Świlcza z dnia 29 kwietnia 2010 r. w sprawie Programu Stypendialnego. Uchwały znajdują się na stronach internetowych szkół. Ponadto szczegółowych informacji w tym zakresie udzielają wychowawcy oraz dyrektorzy szkół.

– Rekrutacja do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych oraz klas pierwszych szkół podstawowych.

W przyszłym roku szkolnym obowiązują nowe zasady rekrutacji. Regulują je nie tylko przepisy prawa oświatowego, ale także 2 nowe uchwały Rady Gminy Świlcza:

- a) Uchwała nr VI/61/2019 Rady Gminy Świlcza z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie określenia kryteriów w postępowaniu rekrutacyjnym do klas pierwszych publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Świlcza dla kandydatów zamieszkałych poza obwodem tych szkół, wartości punktowej poszczególnych kryteriów oraz dokumentów niezbędnych do ich potwierdzenia,
- b) Uchwała nr VI/62/2019 Rady Gminy Świlcza z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie określenia kryteriów naboru na drugim etapie postępowania rekrutacyjnego do przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych form wychowania przedszkolnego prowadzonych przez Gminę Świlcza, wartości punktowej poszczególnych kryteriów oraz dokumentów niezbędnych do ich potwierdzenia.

Uchwały dostępne są na stronach internetowych szkół i przedszkoli. Zostały zmienione również wnioski w sprawie rekrutacji.

– Dowóz uczniów

- Gmina Świlcza w roku szkolnym 2018/2019 zapewnia dowóz uczniów na baseny. Od marca 2019 r. dowóz realizowany jest ze środków finansowych gminy – 16 500 zł,
- Dowóz uczniów do szkół i dowóz uczniów niepełnosprawnych wraz z opiekunami zgodnie z ustawą Prawo oświatowe – przez cały rok szkolny.
- Dowóz uczniów do szkół dla uczniów – zgodnie z ustawą Prawo oświatowe.

W związku z tym:

- w roku szkolnym 2018/2019 dowóz uczniów realizowany jest tak, jak w roku poprzednim – w Bratkowicach autobus szkolny z opiekunem,
- z Woliczki do szkoły i przedszkola w Świlczy dowóz realizowany jest środkami komunikacji publicznej z opiekunem,
- z Błędowej Zgłobieńskiej do Trzciany dowóz realizowany jest środkami komunikacji publicznej z opiekunem,
- z Dąbrowy do Trzciany dla uczniów 3 klas gimnazjalnych dowóz realizowany jest środkami komunikacji publicznej.

Wszystkim uczniom zapłacono za bilety miesięczne.

– Wyprawka szkolna dla uczniów niepełnosprawnych

W ramach Programu pomocy uczniom w roku szkolnym 2018/2019 roku zrealizowany został program „Wyprawka szkolna” dla uczniów niepełnosprawnych.

– Darmowe podręczniki

Wszyscy uczniowie w roku szkolnym 2018/2019 otrzymali w ramach dotacji celowej darmowe podręczniki i materiały ćwiczeniowe.

– Półkolonie lato 2018

Placówki oświatowe prowadzone przez Gminę Świlcza oraz niepubliczne szkoły znajdujące się na terenie gminy zorganizowały półkolonie dla wszystkich chętnych. Z półkolonii skorzystało 234 uczniów. Gmina dofinansowała organizację półkolonii w wysokości 11 174,98 zł. Ponadto organizacje pozarządowe takie jak „Bratek Bratkowice” i „LKS Trzcianka” we współpracy ze szkołami pozyskały dodatkowe środki w wysokości 5 000 zł na organizację półkolonii.

– Ferie zimowe 2019 w szkołach i placówkach oświatowych gminy Świlcza (oddzielny artykuł).

– Projekt w trakcie realizacji:

- **„ROZWIJANIE KOMPETENCJI KLUCZOWYCH UCZNIÓW – SZKOLENIA I DORADZTWO DLA JST W WOJ. PODKARPACKIM”**

Kluczowym zadaniem projektu jest wsparcie szkoleniowo-doradcze gmin w stworzeniu lokalnego planu podnoszenia jakości usług oświatowych i wspomaganie szkół – jako strategicznego dokumentu planu konkretnych działań wynikających z długoterminowej wizji rozwoju oświaty.

- **„PODNIESIENIE EFEKTYWNOŚCI I DOSTĘPNOŚCI E-USŁUG W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA OŚWIATĄ W GMINIE ŚWILCZA”**

Od 1 września 2018 r. aplikacja ułatwiła kontakt wszystkich uczestniczących w procesie nauczania: uczniów, rodziców i nauczycieli poprzez natychmiastowy dostęp do informacji – przede wszystkim poprzez dostęp do dziennika internetowego.

- **„POPRAWA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH”**

Projekt skierowany jest do 6 szkół podstawowych.

Zakupiono sprzęt, trwają szkolenia nauczycieli oraz odbywają się pikniki naukowe.



Monika Piątek

Samorządowe spotkanie świąteczno-noworoczne – czas refleksji, podsumowań i radosnego świętowania...

*Pomódlmy się w Noc Betlejemską,
w Noc Szczęśliwego Rozwiązania,
by wszystko się nam rozplątało,
węzły, konflikty, powikłania.
Oby się wszystkie trudne sprawy
porozkręcały jak supelki,
własne ambicje i urazy
zaczęły śmieszyć jak kukielki.
Oby w nas paskudne jędze
pozamieniały się w owieczki,
a w oczach mądre łzy stanęły
jak na choince barwnej świeczki.*

(ks. J. Twardowski)

Tradycyjnie w ostatnich dniach grudnia, w nastroju ciepłych rodzinnych Świąt Bożego Narodzenia w odnowionym Gminnym Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Trzcinie odbyło się kolejne spotkanie samorządowców Gminy Świlcza.

Uczestnicy spotkania

Przybyli nań, na zaproszenie Wójta Gminy Świlcza Adama Dziedzica i Przewodniczącego Rady Gminy Piotra Wanata pracownicy Urzędu Gminy Świlcza wraz z Zastępcą Wójta Sławomirem Styką oraz sekretarzem Józefem Wilgą, pracownicy jednostek podległych wraz z Dyrektorami, Radni Rady Gminy z wiceprzewodniczącymi Barbarą Budą i Tomaszem Białym na czele.

Przybyli także Radni Powiatu Rzeszowskiego, przedstawiciele lokalnych organizacji – KGW, OSP, LKS, Chórów a także sołtysi i lokalni przedsiębiorcy i sympatycy samorządu. Nie zabrakło wśród nas również radnych poprzedniej, VII kadencji Rady Gminy.

Zaproszenie na tę ważną uroczystość przyjął ks. proboszcz parafii Trzciniana dr. Janusz Winiarski, który wprowadził nas w na-

strój niedawno minionych świąt, przypominając o tym, jak ważne są wspólne spotkania, rozmowy wzajemna życzliwość i otwarcie na drugiego człowieka. Na wstępie Wójt powitał wszystkich zebranych, dziękując za przyjęcie zaproszeń. Zanim jednak zasiadliśmy do pięknie przystrojonych stołów i zastuchaliśmy się w słowa kolęd przepięknie wykonanych przez Kapelę Olsza działającą przy GCKSiR wysłuchaliśmy z żywym zainteresowaniem obszernego i szczegółowego wystąpienia Wójta, podsumowującego cały rok wspólnej pracy. Sprawozdanie wójta liczące, bagatela 26 stron postaram się zawrzeć w cytatach i krótkim streszczeniu najważniejszych zadań, inwestycji i osiągnięć...

Dalszy rozwój gminy i wzrost poziomu życia jej mieszkańców – naszym głównym celem

– Jan Paweł II w 1997 r. na spotkaniu opłatkowym z Polakami powiedział m.in.: „*Siła Państwa i jego rozwój zależą w dużej mierze od mądrej i sprawnej pracy samorządowców, tak aby dla wszystkich w domu ojczystym starczyło chleba i żeby nikt nie czuł się zapomniany.*”

W swym wystąpieniu Mówca odniósł się do historii nie tylko naszej Małej Ojczyzny, ale także do Jubileuszu 100-lecia odzyskania przez Polskę Niepodległości, do zmian jakie na przestrzeni lat zaszły w naszym miejscu zamieszkania, do obrazu jaki przedstawia obecnie gmina, całokształtu życia mieszkańców. W związku z tym: *samorząd terytorialny, podejmując decyzje dotyczące gminy, czy miejscowości, powinien mieć na względzie w pierwszym rzędzie dobro mieszkańców – ich potrzeby, oczekiwania i perspektywy wszechstronnego rozwoju. Dziś to jest szczególnie ważne. Jak wiele zmieniło się w ciągu minionych czterech lat. Jak zmieniła się nasza wieś, gmina i Polska. Nie jesteśmy ciągle w tych samych granicach administracyjnych gminy, ale w tym samym powiecie i województwie. Ubyło nam gruntów i mieszkańców, ale też nowych mieszkańców ciągle przybywa. Przeminięło wiele pokoleń, zmieniło się otoczenie prawne samorządu. Żyjemy dziś w innej rzeczywistości prawnej i gospodarczej, jesteśmy obywatelami gminy, powiatu, województwa ale też Unii Europejskiej. Dzisiejsza Gmina Świlcza to wielki potencjał ludzi tu mieszkających i pracujących, lub w po-*



Nagrody i wyróżnienia dla pracowników Urzędu Gminy w Świlczy.



Kwiaty dla radnego-seniora.



Wójt-solenizant odbiera życzenia i kwiaty.

bliskim Rzeszowie czy innych miejscowościach. To potencjał i pomysłowość ludzi prowadzących własne firmy i zakłady pracy, których ciągle przybywa... Ludzi współpracujących z lokalnym samorządem, ludzi otwartych na inicjatywy, wspierających różne formy przedsiębiorczości. Ludzi, którzy swoją codzienną i sumienną pracą dają głębokie świadectwo swojej samorządności. Tu przeżywamy naszą codzienność, troszczymy się o przyszłość. Dostatnią, zadbaną, uśmiechniętą. Gospodarz, tu u nas na wsi, znaczy wiele. Gospodarzyć to tyle, co dbać, zabiegać, a przede wszystkim pracować. Godnie pracować i żyć godnie.

Wójt podkreślił, że Gmina Świlcza jako część Podkarpacia i Polski to dobre miejsce do życia, że idea praworządności przyświeca dziś wszystkim mieszkańcom w domach, szkołach i miejscach pracy, w działaniach Rady Gminy, w podejmowaniu odważnych i trudnych decyzji przez władze samorządowe stawiające na stabilny i zrównoważony rozwój, w kilometrach dróg i chodników, rosnącym z roku na rok budżecie Gminy, szkołach, świetlicach, budowie kanalizacji, przepompowni i wielu innych inwestycjach, nakładach na sport, kulturę, ekologię, pomoc społeczną czy bezpieczeństwo. (...)

W swoich kolejnych słowach Wójt skierował podziękowania dla Wójtów, Przewodniczących Rad Gminy oraz samorządowców poprzednich kadencji, którzy tworzyli i tworzą obecny samorząd. Szczególne słowa uznania skierował do Radnych poprzedniej kadencji obecnych na spotkaniu: Jerzego Stokłosa, Kazimierza Polaka, Seweryna Kornaka i Marcina Żańczaka. Wśród osób, do których popłynęły słowa szczerych podziękowań, znaleźli się również wszyscy, którzy przez minione lata współpracowali z władzami samorządowymi – księża parochialni, wikariusze, dyrektorzy szkół i przedszkoli, pracownicy urzędu, kierownicy jednostek organizacyjnych, sportowcy, strażacy, przedstawiciele instytucji społecznych i kulturalnych, władze powiatu rzeszowskiego, właściciele firm (za ich społeczne zaangażowanie w sprawy samorządu),

a także osoby prywatne, które swoim działaniem wspierają tych, którzy najbardziej tego potrzebują, jak obecny wśród zgromadzonych Grzegorz Kapusta – społecznik. Na koniec słowa uznania i szacunku zostały skierowane do przedstawicieli mediów: Redaktor Zofii Dziedzic i całej redakcji „Trzcionki”, za kunszt i poziom z jakim redagują kwartalnik, będący chlubą naszej Gminy. Kończąc podziękowania Wójt skierował swoje słowa do wszystkich mieszkańców Gminy za współpracę, a także konstruktywną, jeśli trzeba, krytykę...

Przedstawię teraz garść informacji, które w swoim wystąpieniu szczegółowo i obszernie przedstawił Wójt, a które można znaleźć w wydanym na podsumowanie kadencji biuletynie „Kadencja Dużego Postępu” wydanym w nakładzie 1200 egzemplarzy i kolportowanym bezpłatnie na terenie gminy.

Realizacja budżetu gminy

Dokładnie rok temu przyjęto Budżet Gminy Świlcza na rok 2018 określony Uchwałą Rady Gminy w dniu 28 grudnia 2017 r., w której zaplanowano dochody w łącznej kwocie 76 035 596,28 zł oraz wydatki budżetowe w wysokości 77 146 296,28 zł, a także ustalono deficyt budżetu w kwocie 1 110 700 zł, który został pokryty przychodami z tytułu wolnych środków jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu gminy wynikających z rozliczeń kredytów z lat ubiegłych.

Budżet w ciągu roku wielokrotnie ewoluował. Konieczność wprowadzenia zmian spowodowana była zmianami wysokości dotacji, subwencji i zmianami innych dochodów oraz wydatków wynikających z bieżącej analizy wykonania budżetu. Na dzień 30 listopada planowane dochody wynoszą 81 856 822,79 zł, które zrealizowano w kwocie 65 629 653,05 zł, co stanowi 80,18%. Natomiast wydatki budżetowe zaplanowano w kwocie 88 815 598,36 zł, a wykonano w kwocie 64 476 868,14 zł co stanowi 72,60%. Osiągnięto nadwyżkę budżetową w kwocie ponad 1 mln zł.

Wiele środków przeznaczaliśmy na szeroko pojętą opiekę społeczną ponad 18,8 mln zł (co stanowi 29,20%), oświatę ponad 21 mln zł (co stanowi 32,90%), remonty i modernizację dróg oraz inne wydatki związane z drogami ponad 6,6 mln zł, funkcjonowanie ochotniczych straży pożarnych ponad 1 mln zł, kulturę fizyczną i sport ponad 1,7 mln zł oraz na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska ponad 3,7 mln zł czy też na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego ponad 4,4 mln zł.

Wielkość zadłużenia z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek na dzień 1 stycznia 2018 r. wynosiła 16 675 810 zł. W trakcie roku dokonano spłaty w wysokości 3 061 000 zł

Dane statystyczne dotyczące Gminy Świlcza

Lp.	Dotyczy	1.01.2017 r. – 31.12.2017 r.	1.01.2018 r. – 19.12.2018 r.
SPRAWY OBYWATELSKIE			
1.	Liczba ludności ogółem	15675	15739
2.	Liczba osób, które dokonały zameldowania na terenie gminy Świlcza (bez urodzeń)	342	328
3.	Liczba urodzeń dzieci zameldowanych na terenie gminy Świlcza	205	166
4.	Liczba osób wymeldowanych z terenu gminy Świlcza (bez zgonów)	288	309
5.	Liczba zgonów osób, które były zameldowane na terenie gminy Świlcza	143	122
6.	Liczba osób, które zawarły związek małżeński – osoby zameldowane na terenie gminy Świlcza	156	173
7.	Liczba sporządzonych aktów urodzeń	30	31
8.	Liczba sporządzonych aktów małżeństwa (ilość ślubów zawartych na terenie gminy Świlcza lub za granicą, ale wpisanych w polskie księgi w USC w Świlczy)	74	88
9.	Liczba ślubów udzielonych w USC w Świlczy	6	5
10.	Liczba ślubów udzielonych przez Kierownika USC w Świlczy poza lokalem USC	5	2
11.	Liczba sporządzonych aktów zgonu (osoby, które zmarły na terenie gminy Świlcza)	30	40
12.	Liczba wydanych dowodów osobistych	2826	1377
EWIDENCJA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ			
1.	Liczba przyjętych wniosków o wpis do ewidencji działalności gospodarczej (założenie działalności, zmiana we wpisie, zawieszenie, wznowienie lub zakończenie)	369	336
2.	Ilość podmiotów, które mają zarejestrowaną działalność gospodarczą na terenie gminy Świlcza	727	743

z którego wynika, że zadłużenie obecnie wynosi 13 614 810 złotych.

W 2018 r. wpłynęło do Urzędu 14 700 pism, które zostały zarejestrowane w elektronicznym dzienniku podawczym PRO-TON. W tym odebranych przez elektroniczną platformę usług administracji publicznej – ePUAP: 723 (o 248 więcej niż w zeszłym roku) Wyślano 28.215 listów (zawiadomień, decyzji, postanowień, upomnień) Powierzchnia Gminy wynosi 108,11 km².

Nagrody jakie zostały przyznane Gminie Świlcza w minionym roku

Wysoka Ocena Pre-Ratingowa przyznana 9 kwietnia 2018 roku mieszcząca się na poziomie inwestycyjnym w przedziale pomiędzy AAA a BBB+. Na 2792 jednostki samorządu terytorialnego w Polsce zaledwie 319 posiada ocenę równą lub wyższą od uzyskanej przez Naszą Gminę.

Dobra wysoka ocena ratingowa oznacza, że gmina Świlcza jest w dobrej sytuacji finansowej, jej zadłużenie w porównaniu do innych samorządów nie jest duże, ma zatem duże możliwości realizacji kolejnych inwestycji.

Lider Rozwoju Regionalnego 2018 przyznany 25 września 2018 r. – Lider Rozwoju Regionalnego to prestiżowy ogólnopolski program, którego laureatami zostają firmy i miasta działające dla dobra lokalnej społeczności – skutecznie pozyskujące fundusze unijne na inwestycje, realizujące je sprawnie i szybko, a przy tym nie zapominające o wielu innych potrzebach mieszkańców.

V miejsce Gminy Świlcza w Rankingu Złotej Setki Gmin Podkarpacia ogłoszone 11 października 2018 r.

Certyfikat Przyjazna Polska przyznany 18 października 2018 r. – Gmina Świlcza uzyskała Tytuł i Certyfikat oraz Wyróżnienie „Przyjazna Polska” 2018 a także Certyfikat tematyczny w kategorii „eGmina”.

Nasze Dobre Podkarpackie przyznane 21 listopada 2018 r. – Gmina otrzymała nagrodę za realizowany w Szkole Podstawowej, im. Stanisława Dąbskiego w Rudnej Wielkiej program LOWE (Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji).

Bratkowice Najpiękniejszą Wsią Podkarpacia 2018 ogłoszone 7 grudnia 2018 r. – Organizatorem konkursu „Piękna

Wieś Podkarpacka” jest Urząd Marszałkowski. Jak co roku konkurs odbywał się dwuetapowo. W pierwszym etapie oceniano przygotowaną prezentację multimedialną o miejscowości oraz wniosek. W 2018 roku komisja konkursowa dokonała oceny 20 przesłanych prezentacji spośród których wybrano 10 miejscowości, w których w ramach II etapu przeprowadzono wizje lokalne. Wizytacja Komisji Konkursowej miała miejsce we wrześniu br. Bratkowice miały mocnych konkurentów, po pierwszym etapie zajmowały 9 miejsce, jednak podczas wizji lokalnej najbardziej zachwyciły Komisję i wywalczyły I miejsce. Uroczyste rozstrzygnięcie konkursu i wręczenie nagród odbyło się 7 grudnia 2018 roku podczas „Ekogali” w Jasionce koło Rzeszowa.

Informacja dotycząca zadań realizowanych ze środków zewnętrznych

1. Podniesienie efektywności i dostępności e-usług w zakresie zarządzania oświatą w Gminie Świlcza – wartość ogółem projektu: 1 018 397,19 zł
2. Zakup pomocy dydaktycznych dla szkół – AKTYWNA TABLICA – wartość ogółem projektu: 96 643,05 zł
3. Poprawa jakości kształcenia ogólnego w placówkach oświatowych gminy Świlcza – wartość ogółem projektu: 1 164 384 zł
4. Zakup książek do bibliotek szkolnych – wartość ogółem projektu: 70 000 zł
5. Poprawa infrastruktury sportowej na terenie gminy Świlcza – wartość ogółem projektu: 1 906 381 zł
6. Utworzenie gabinetu stomatologicznego w Szkole Podstawowej Nr 1 w Bratkowicach: wartość ogółem projektu: 102 235 zł
7. Utworzenie Żłobka Gminnego w Bratkowicach – wartość ogółem projektu: 164 758 zł
8. Zapewnienie funkcjonowania w Żłobku Gminnym w Trzcianie – wartość ogółem projektu: 737 662,64 zł
9. Rozwój gospodarki niskoemisyjnej oraz poprawa mobilności mieszkańców poprzez usprawnienie zrównoważonego transportu publicznego na terenie ROF – wartość ogółem projektu: 4 871 834,51 zł. Projekt dotyczył przebudowy zatok autobusowych w: Bratkowicach, Trzcianie, Błędowej Zgłobieńskiej, Dąbrowie oraz Świlczy; budowie ciągu pieszo-rowerowego w Bratkowicach, Świlczy, Mrowli oraz Rudnej Wielkiej; budowie chodnika w Rudnej Wielkiej
10. Przebudowa drogi gminnej nr 137406R w km 0+000 – km 0+796 w miejscowości Bratkowice – wartość ogółem projektu: 774 552,26 zł
11. Doposażenie Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy Świlcza w sprzęt specjalistyczny – wartość ogółem projektu: 23 610 zł
12. Zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Trzcianie – wartość ogółem projektu: 898 884 zł
13. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości na terenie Gminy Świlcza (Strefa Aktywności Gospodarczej) poprzez uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Świlczy – wartość ogółem projektu: 3 563 582,13 zł
14. Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych na terenie ROF – wartość projektu: 1 660 923,09 zł
15. Wsparcie rozwoju OZE na terenie ROF – projekt parasolowy – wartość projektu: 2 808 638,55 zł
16. Termomodernizacja pawilonu sportowego w Dąbrowie – wartość ogółem projektu 143 975,23 zł



Odnaczeni i wyróżnieni.

17. Budowa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej z elementami małej architektury przy stawach w Trzcianie – wartość ogółem projektu: 50 769,05 zł
18. Zachowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego w gminie Świlcza poprzez zakup strojów ludowych regionu rzeszowskiego oraz wydanie publikacji – wartość ogółem projektu: 50 060 zł
19. Rewitalizacja Gminy Świlcza – „Utworzenie Gminnego Klubu seniora jako domu dziennej opieki dla 20 osób starszych w zabytkowym budynku byłego spichlerza umiejscowionego na terenie zespołu pałacowo-parkowego w Trzcianie i dostosowanie go do pełnienia nowych funkcji – wartość ogółem projektu: 7 395 000 zł
20. Modernizacja infrastruktury oświetlenia drogowego na terenie Gminy Świlcza – wartość ogółem projektu: 1 708 158 zł
21. Remont zbiorowej mogiły z II wojny światowej w Bratkowicach – wartość ogółem projektu: 80 261,90 zł
22. Zachowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego – przebudowa kapliczki w parku podworskim w Bratkowicach – wartość ogółem projektu: 20 000 zł
23. Zapewnienie funkcjonowania w Żłobku Gminnym w Trzcianie oraz Żłobku Gminnym w Bratkowicach – wartość ogółem projektu: 1 018 733 zł
24. Rozwijamy kompetencje cyfrowe w Gminie Świlcza – wartość ogółem projektu: 143 010 zł. Projekt dotyczy przeprowadzenia szkolenia 257 mieszkańców Gminy Świlcza w wieku 25-74 lat oraz zakupu sprzętu komputerowego.

W wyniku przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego zawarto 41 umów na łączną kwotę 20 934 588,25 zł brutto.

Na uwagę zasługują również wszelkie formy działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Środowiskowego Domu Samopomocy, Środowiskowej Świetlicy Socjoterapeutycznej, Gminnej Biblioteki Publicznej czy Gminnego Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji. Wkład pracy tych jednostek w budowanie samorządności, kultury, poczucia wspólnoty jest wprost nieoceniony.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej prowadził w 2018 r. m.in. zbiórki odzieży, zabawek, pościeli, środków czystości, z których skorzystały 22 rodziny, organizował spotkanie opłatkowe dla 130 osób, spotkanie wielkanocne dla 135 osób, spotkanie z Mikołajem dla 36 dzieci, kolonię w Ustrzykach Dolnych dla 11 dzieci, do Szlachetnej Paczki wytypowano 31 rodzin, wydano 262 Karty Dużej Rodziny, zorganizowano wolontariat prowadzony przez 29 wolontariuszy. Ponadto wydano 1 229 302 kg jabłek i 177 005 kg żywności.

Środowiskowy Dom Samopomocy świadczy opiekę dla 44 uczestników, ramach którego uczestnicy biorą udział w zajęciach i treningach zgodnie z ustalonym dla każdego indywidualnym planem postępowania wspierająco-aktywizującego. Oprócz typowych zajęć terapeutycznych indywidualnych i grupowych uczestnicy realizują się w grupie teatralnej oraz grupie tanecznej i aktywnie uczestniczą w przygotowaniu spotkań integracyjnych i środowiskowych (jak Dzień Matki i Ojca oraz Spotkanie Wigilijne). Ponadto organizowane są wyjazdy integracyjne, wycieczki, uczestnicy biorą udział w spartakiadach, konkursach i przeglądach artystycznych, w których odnoszą liczne sukcesy.

Gminne Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcianie jest miejscem spotkań wielu pokoleń miłośników sztuki i hobbystów, skupionych w licznych zespołach artystycznych, kołach i klubach zainteresowań oraz stowarzyszeniach społeczno-kulturalnych, gdzie mogą realizować swoje potrzeby i aspiracje kulturalne.

W ramach działalności statutowej GCKSiR organizuje corocznie kilkadziesiąt imprez artystycznych, oświatowych i roz-

rynkowych, z których sześć o zasięgu wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym, a w stałych formach pracy – zespołach, kołach i klubach zainteresowań skupia 400 osób, tj.: Grupa Obrzędowa im. Józefa i Marii Dziedziców, Zespół Pieśni i Tańca „Pułanie” (cztery grupy wiekowe), Kapela Ludowa Gminnego Centrum Kultury Sportu i Rekreacji, Dziecięca Kapela Ludowa GCKSiR, Zespół Tańca Nowoczesnego „Kololet”, Grupa Teatralna „TESPIS”, Chór Mieszany „Cantus”, Dziecięcy Chór „Kantuski”, Chór Mieszany „Gama”, Zespół Muzyczny „SILVER TONE”, a od 2019 roku dołączy Chór Męski „Resonantae” z Bratkowic. W omawianym okresie na terenie naszej gminy zorganizowano lub współorganizowano 54 przedsięwzięć kulturalnych goszcząc ponad 10 tysięczną widownię, zespoły działające przy ośrodku kultury uczestniczyły w 15 koncertach poza terenem naszej gminy.

Na terenie Gminy Świlcza funkcjonuje **Gminna Biblioteka Publiczna w Świlczy z siedzibą w Trzcianie** oraz pięć filii bibliotecznych w Bratkowicach, Dąbrowie, Mrowli, Rudnej wielkiej oraz Świlczy. W bibliotece głównej w Trzcianie oraz wszystkich filiach trwa katalogowanie zbiorów w programie MAK+. Obecnie skatalogowano 65% księgozbioru. Już teraz można wyszukać książki na stronie www.szukam.książki.pl. W roku 2018 wypożyczono 54 097 książek, a biblioteki odwiedzone łącznie 27 497 razy. Dodatkowo biblioteka oprócz zadań statutowych organizowała szereg zadań z zakresu promocji oraz popularyzacji czytelnictwa m.in. konkursy czytelnicze i plastyczne, przegląd poezji dla Osób Niepełnosprawnych, Gminny Konkurs Pięknego Czytania, warsztaty rękodzielnicze, spotkania autorskie, lekcje biblioteczne i cykliczne spotkania z postaciami bajkowymi. We wszystkich formach promocji książki wzięło udział łącznie 7 225 osób.

Wszystkie informacje przedstawione przez Wójta były na bieżąco dodatkowo uzupełniane prezentacją multimedialną, dokumentującą wykonanie założonych planów i zamierzeń. Po wystąpieniu Wójta, ks. Winiarski pobłogosławił opłatki, którymi wszyscy się łamali, życząc sobie wszystkiego co dobre, serdeczne, wszelkiej pomyślności w Nowym Roku, a to wszystko przy dźwiękach najpiękniejszych polskich kołęd.

*Ktoś miłowany tu przyjdzie / dobre obejmą nas ręce /
I będą nasze uśmiechy / srebrnym błękitem dziecięce.*

Jan Pietrzycki

Po życzeniach wysłuchaliśmy prelekcji dyrektora Tomasa Stefanowicza, który przedstawił projekty realizowane przez LGD Trygon w naszej gminie

Na końcu przyszedł czas na indywidualne podziękowania, nagrody, awanse. Nagrodzeni zostali pracownicy urzędu oraz jednostek podległych, szczególne wyrazy uznania Wójt złożył dodatkowo najstarszemu radnemu – Jerzemu Stokłosisie, wręczając mu kwiaty i dziękując za cały trud pracy włożony na rzecz społeczności lokalnej.

W tej samej formie przedstawiciele Urzędu i Rady Gminy złożyli podziękowanie za cały rok satysfakcjonującej, udanej współpracy Wójtowi Gminy, Adamowi Dziedzicowi. O ocenie Jego działań nic lepiej nie świadczy, niż zdecydowany wybór (w pierwszej turze) na wójta w II kadencji samorządu gminy.

Przed rozpoczęciem wspólnej zabawy obejrzelśmy jeszcze prezentację multimedialną ukazującą i podsumowującą na wesoło cały miniony rok pracy na rzecz lokalnej społeczności i samorządu gminy.

Niech nam przez cały rok 2019 towarzyszą słowa Wójta: *Przed nami nowe cele, nowe wyzwania. Nie bójmy się wyprzedzać czasu i patrzmy odważnie w przyszłość. Przyszłość Gminy Świlcza jest w naszych rękach. Tobą cieszy się serce, Ojczyzna naszego życia, pracy, szczęścia, pokoju!*

Krzysztof Sadecki

Działalność Straży Gminnej w Świlczy w okresie 1.01-31.12.2018 r.

Poniżej zaprezentowano zestawienie danych z działalności Straży Gminnej od dnia 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r., której głównym zadaniem jest utrzymanie porządku i bezpieczeństwa w gminie.

1. Rozpoznania i profilaktyka. W 2018 r. Straż Gminna w Świlczy przeprowadziła 1364 kontroli miejsc zagrożonych oraz 411 kontroli nieruchomości. W opisywanym okresie wylegitymowano łącznie 115 osób oraz nałożono 11 mandatów na kwotę 2900 zł, z czego 8 mandatów za zaśmiecenie terenów użyteczności publicznej, likwidując poprzez obowiązek uporządkowania terenu przez osoby popełniające wykroczenie 4 dzikie wysypiska śmieci. 3 mandaty nałożono za niepodłączenie się do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej. W tym okresie podjęto również interwencje dotyczące bezpiecznych zwierząt. W związku z tym 20 psów zostało zabranych do schroniska.

2. Współpraca ze środowiskiem. Dodatkowo Straż Gminna Świlcza odnotowała 217 interwencji zgłoszonych przez jej mieszkańców. Wszystkie zostały zrealizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi.

Straż Gminna w okresie zimowym wspólnie z pracownikami GOPS przeprowadziła kontrolę osób samotnie zamieszkających na terenie gminy Świlcza ustalając, w jakich warunkach egzystują i czy nie jest zagrożone ich zdrowie i życie.

3. Działalność edukacyjna wśród młodzieży. W czerwcu 2018 r. pod patronatem Wójta Gminy Świlcza odbył się zorganizowany przez Straż Gminną oraz Zespół Szkół w Bratkowicach Gminny Konkurs Wiedzy „Bezpieczeństwo w Ruchu Drogowym”. Konkurs przeprowadzono na stadionie oraz w miasteczku ruchu drogowego umiejscowionym na parkingu w Bratkowicach. Uczestnicy konkursu zmagali się z zagadnieniami teoretycznymi w formie testu, jak również praktycznymi zadaniami, pokonując tor przeszkód oraz szkoląc się w miasteczku ruchu drogowego.

W czerwcu 2018 r. funkcjonariusze Straży Gminnej prowadzili prelekcje dla dzieci ze szkół oraz przedszkoli, przybliżając zagadnienia z zakresu bezpiecznego poruszania się po drogach, należytego zachowania podczas kontaktu z niebezpiecznymi zwierzętami, ostrożności i nieufności dzieci w stosunku do osób nieznajomych, zasad bezpiecznego wypoczynku nad wodą, zagadnień dotyczących przestrzegania porządku publicznego oraz współżycia publicznego.

4. Bezpieczeństwo i spokój publiczny. W lipcu i sierpniu Straż Gminna Świlcza objęła kontrolą zalew w Bratkowicach, czuwając nad bezpieczeństwem osób wypoczywających i dbając o przestrzeganie regulaminu kąpieliska.



Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

Program finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Aktywny Samorząd

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rzeszowie zaprasza osoby niepełnosprawne z terenu powiatu rzeszowskiego do ubiegania się o dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach pilotażowego programu PFRON – Aktywny Samorząd. Informacje dotyczące realizacji programu w 2019

roku można uzyskać w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Rzeszowie ul. Batorego 9, 35-005 Rzeszów, pod numerem telefonu: 17 859 48 23 wew. 7 lub 519 585 427, a także na stronach internetowych bip.powiat.rzeszow.pl oraz www.pcpr.powiat.rzeszow.pl.

Podsumowanie 2018 r.

Ogółem z dofinansowań skorzystało 99 osób niepełnosprawnych, z czego w ramach Modułu I – 34 osoby, a z Modułu II – 65 osób. Dofinansowania w zakresie Modułu I przyznawane były na pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, prawa jazdy

kategorii B, sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, szkoleń w zakresie obsługi sprzętu elektronicznego oraz oprogramowania zakupionego w ramach programu, utrzymania sprawności technicznej wózków inwalidzkich o napędzie elektrycznym, specjalistyczne protezy oraz pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej. Dofinansowania w zakresie Modułu II przyznawane były na pokrycie kosztów czesnego oraz dodatki na pokrycie kosztów kształcenia jako pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Czy pamiętasz o liturgicznych świętach i okresach pokuty?

*Kiedy nad nami zawisną czarne chmury,
Gdy na wsze strony lecą błyskawice,
Gdy ciemność strasza od dołu do góry,
Świećmy gromnice! –*

modlił się ludowy poeta Józef Strug

Matki Boskiej Gromnicznej – 2 II 2019 r.

Liturgiczne święto nazwane zostało najpierw „Uroczystym Spotkaniem”, z greckiego „Oczyszczenia Najświętszej Maryi Panny”. My jednak w Polsce najchętniej mówimy o święcie Matki Bożej Gromnicznej.

Choć w tym dniu czcimy nade wszystko ofiarowanie Chrystusa w świątyni, czyli obchodzimy ten dzień jako święto Pana Jezusa, święto Pańskie, i tak nam nakazuje Kościół po 1960 r. – to godzi się, żebyśmy wciąż obchodzili je z gromnicami w rękę i szli z nimi do Matki Bożej. Ze świecami rodzinnymi, zwanymi **gromnicami**, wybieramy się więc w tym dniu do kościoła, aby kapłan na nowo je poświęcił.

– Gromnica będzie potrzebna do tego, by ją zapalać podczas burz i gwałtownych nawałnic.

– Z zapaloną gromnicą wychodzimy na spotkanie kapłana, gdy przyjdzie do naszego domu z Panem Jezusem.

– Gromnicę zapalamy w wyjątkowych chwilach któregoś z członków rodziny.

– Gromnicę dajemy do rąk umierającemu, aby w wierze witał Jezusa, Światłość wiekuistą.

*Gdy życie nasze dobiegnie do końca,
Gdy Bóg ostatnie godziny policzy,
Niech nam zaświeci, jak promienie słońca,
Światło gromnicy.*

*Gdy nasze czoło pot śmiertelny zrosi,
Gdy nasze łoża obstąpią szatani,*

Twojej obrony niech każdy uprosi – Gromniczna Pani!

Józef Strug

Tłusty czwartek – w kalendarzu chrześcijańskim ostatni czwartek przed wielkim postem (czyli 52 dni przed Wielkanocą), znany jest jako zapusty, mięsopust, karnawał. Tłusty czwartek rozpoczyna ostatni tydzień karnawału. W Polsce oraz w katolickiej części Niemiec, wedle tradycji, w tym dniu dozwolone jest objadanie się.

Ponieważ data tłustego czwartku zależy od daty Wielkanocy, dzień ten jest świętem ruchomym. Następnym czwartkiem jest czwartkiem po Środzie Popielcowej i należy do okresu wielkiego postu, podczas którego chrześcijanie ze względów religijnych (pokutnych), jako przygotowanie do Świąt Wielkanocy powinni zachowywać post czyli wstrzemięźliwość od przyjmowania niektórych pokarmów. Może wypaść pomiędzy 29 stycznia a 4 marca.

Najpopularniejsze potrawy to pączki i faworki, zwane również w niektórych regionach chrustem lub chruścikami. Dawniej objadano się pączkami nadziewanymi słoniną, boczkiem i mięsem, które obficie zapijano wódką. Staropolskie przysłowie mówi: *Powiedział Bartek, że dziś tłusty czwartek, a Bartkowa uwierzyła, dobrych pączków nasmażyła*. Według jednego z przesądów, jeśli ktoś w tłusty czwartek nie zje ani jednego pączka – w dalszym życiu nie będzie mu się wiodło.

Środa Popielcowa w br. 6 III 2019 r., inaczej Popielec, to święto w kościele katolickim, z którym wiąże się obrzęd posypywania głów popiołem.

Tradycyjnie okres karnawału kończy się wraz z Popielcem, a czas poprzedzający ten dzień nazywa się ostatkami. dawniej za ostatki uważano nawet cały ostatni tydzień przed końcem zabaw karnawałowych. Dziś najczęściej to ostatnia sobota karnawału, po której następuje właśnie Środa Popielcowa. Jakie zwyczaje są związane z tym dniem, jakie znaczenie i symbolikę ma to święto? Środa Popielcowa inaczej nazywana była dawniej Wstępną Środą. Jest to dzień pokuty trwający 46 dni kalendarzowych (40-dniowy okres postu, bez wliczania niedziel) przed Wielkanocą. Głównym obrzędem Środy Popielcowej jest posypywanie głów popiołem na znak pokuty. Obrzęd ten rozpoczyna duchowe przygotowanie się na zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa.

Wielkanoc (święto ruchome) br. 21 IV. Uroczystość Zmartwychwstania Pańskiego. Pascha – najstarsze i największe święto chrześcijańskie obchodzone na pamiątkę zmartwychwstania Jezusa Chrystusa. Ostatecznie przybrało formę trzydniowego obchodu tzw. Triduum Paschalnego, poprzedzonego czterdziestodniowym okresem przygotowania (wielki post) i kontynuowanego radosną celebracją pięćdziesięciu dni okresu wielkanocnego, aż do święta Zesłania Ducha Świętego.

(Inf. wł.)





Władysław Kwoczyński

Wizytacja kanoniczna



Po pięciu latach od ostatniej wizytacji kanonicznej w bratkowickiej parafii JE ks. bp. Jana Wątroby – Ordynariusza Diecezji Rzeszowskiej (24.06.2014 r.) – w dniach 3-4 marca 2019 r. w parafii pw. św. Jana Chrzciciela w Bratkowicach, gościł JE ks. bp Edward Białogłowski – Sufrogan Rzeszowski.

Przybył do parafii, by spotkać się z wiernymi, słuchać o ich radościach i troskach oraz prosić Boga o błogosławieństwo dla bratkowickiej wspólnoty parafialnej. Przed wejściem do kościoła około godz. 8.00, Biskup został godnie powitany przez ks. kan. Józefa Książka – proboszcza, który w symbolicznym geście przekazał mu klucze do kościoła, jako znak całkowitego oddania parafii w jego ręce. Po ucałowaniu krzyża i dokonaniu obrzędu pokropienia wiernych wodą święconą, bp Edward w asyście służby liturgicznej ołtarza, został wprowadzony procesyjnie do wnętrza świątyni. Tu po krótkiej modlitwie przed ołtarzem głównym, powitali go uroczyste przedstawiciele poszczególnych grup parafialnych.



Uroczysta msza św. Od lewej – ks. kan. J. Książek. ks. bp. E. Białogłowski, ks. dr J. Winiarski, lektorzy i ks. Wiesław Lisowicz – wikariusz.



Okolicznościową homilię do wiernych wygłosił ks. bp E. Białogłowski.

Po wspólnej Eucharystii, której Biskup przewodniczył i wygłoszonej przez niego okolicznościowej homilii, spotkał się z młodzieżą Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży, grupą „Oaza” oraz ze Służbą Liturgiczną Ołtarza. Biskup z uwagą wysłuchał przedstawionych przez młodzież informacji o ich katolickiej działalności i udzielił im pasterskiego błogosławieństwa.

Uroczystą mszę św. o godz. 11 koncelebrował ks. bp Edward w asyście ks. dr. Janusza Winiarskiego – wicedziekana Dekanatu Rzeszów-Zachód (proboszcza z Trzciany) oraz ks. kan. Józefa Książka – proboszcza bratkowickiej parafii. Biskup wygłosił okolicznościową homilię do zgromadzonych w kościele wiernych. Liturgię mszy św. uświetnił swym śpiewem Chór Męski „Resonantae”, działający przy Gminnym Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcianie oraz przy bratkowickiej parafii. Bezpośrednio po nabożeństwie Biskup, spotkał się z grupami i stowarzyszeniami działającymi w parafii, jak: Zespół „Caritas”, Akcja Katolicka, Stowarzyszenie Przyjaciół Wyższego Seminarium Duchownego, Róże Różańcowe, Poradnia Rodzinna oraz z przedstawicielami miejscowej Ochotniczej Straży Pożarnej i Męskim Chórem „Resonantae”. Wszyscy złożyli na ręce Biskupa informacje ze swojej działalności. Biskup podziękował wszystkim za szczególne zaangażowanie w życie religijne wspólnoty parafialnej. Wyr-



Fot. Paweł Gąsior

Podczas spotkania z Biskupem Sufraganem, dh Mieczysław Leja – prezes OSP, przedstawił najważniejsze fakty z działalności bratkowickiej jednostki.

ził im również wdzięczność i podziękowanie za coroczne godne przyjmowanie w Bratkowicach grup pielgrzymów, podążających na Jasną Górę, zarówno tych z Archidiecezji Przemyskiej, jaki i Diecezji Rzeszowskiej. Spotkanie zakończyło się wspólną modlitwą, po której Biskup Sufragan udzielił wszystkim błogosławieństwa.

W niedzielne popołudnie ks. bp Edward odwiedził w Bratkowicach emerytowanego i chorego od dłuższego czasu ks. Władysława Piętowskiego (rodaka z tej parafii), który mieszka obecnie w domu swojego brata Tadeusza. Biskup spotkał się także z miejscową rodziną wielodzietną. Pytał ich o radości i troski, jakie napotykają na codziennej drodze życia. Wszystkim udzielił pasterskiego błogosławieństwa, powierając ich opiece Matki Bożej.

Drugi dzień wizytacji kanonicznej Sufragana Rzeszowskiego w bratkowickiej parafii, obfitował w wiele spotkań m.in. z dyrektorami miejscowych placówek dydaktycznych, katechetami, nauczycielami, młodzieżą szkolną i dziećmi. Biskup odwiedził ze swoim błogosławieństwem: Niepubliczną Szkołę Podstawową im. Żołnierzy Armii Krajowej, Szkołę Podstawową nr 1. Im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Szkołę Podstawową nr 2 im. Jana Pawła II i Przedszkole Publiczne im. Jana Pawła II.

Biskupowi podczas tej wizyty współtowarzyszyli: ks. Mariusz Matuszewski – dziekan Dekanatu Rzeszów-Zachód (proboszcz parafii w Błędowej Zgłobieńskiej) oraz ks. kan. J. Książek – proboszcz.

Tego samego dnia w godzinach popołudniowych Biskup Edward w asyście ks. J. Książka, nawiedził bratkowicki cmentarz parafialny oraz leśny zakątek z Krzyżem Milenijnym i stacjami Drogi Krzyżowej.

Wizytacja kanoniczna zakończyła się wspólną Eucharystią, podczas której ks. bp Edward Białogłowski, udzielił sakramentu bierzmowania 83. chłopcom dziewczętom z bratkowickiej parafii.

Wszystkim wiernym uczestniczącym we mszy św. udzielił pasterskiego błogosławieństwa.

Jadwiga Zgliszewska

* * *

Donośne bicie dzwonów
wzywa na rezurekcję

pójdźmy więc tam czym prędzej
na uroczystą procesję
i na dziękczynienie
ze zmartwychwstania Chrystusa

niech radują się dusze –
Alleluja!

a potem
w domach
dzieląc się jajkiem świętym
oddajmy sobie serca

wtedy
na obrusy lśniące bielą
sfruną anioły z niebios
nadstawią uszy baranki
pokraśnią pisanki
zaszumi owies zielony
uśmiechną się bazie wazonie
a wielkanocne stroiki
zapłoną gorącym podziwem
dla cudu tego
że Jezus Chrystus
zmartwychwstał
dla każdego

Bogdan Barlik

Kto śpiewa – ten dwa razy się modli...

Sprawozdanie z pracy Scholi Laudato Si' w Trzcianie w latach 2018-2019

„Schola Laudato Si'” młodzieżowy chór mieszany należy do zespołów artystycznych sięgających do skarbnicy religijnych pieśni, narodowych i regionalnych piosenek. Promuje szeroko rozumianą kulturę chrześcijańską, polskość i umiłowanie małych ojczyzn wiejskim.



Powstanie zespołu

Schola dziecięco-młodzieżowa działa w Parafii pw. św. Wawrzyńca i Matki Bożej Niepokalanej w Trzcianie k. Rzeszowa od lutego 2018 roku. Powstała z inicjatywy ks. katechety w tutejszej Szkole Podstawowej Damiana Jacka, Joanny Piller i Bogdana Barlika, nauczyciela muzyki. Szybko dokonany został nabór kandydatów. Kilkunastoosobowa grupa dzieci i młodzieży, wśród niej kilku instrumentalistów wyraziło chęć działań artystycznych w zespole chóralnym. Można było zaczynać pracę. Już od roku Schola dba o uroczystą, a jednocześnie radosną, oprawę muzyczną mszy świętych w naszym kościele.

Nazwa Laudato Si' (wł. Pochwalony bądź), jest cytatem z XIII-wiecznego włoskiego kantyku św. Franciszka z Asyżu o nazwie *Pieśń słoneczna* – spotykając się na próbach i uczestnicząc w życiu Kościoła chcemy dzielić się swoją radością i pasją do wspólnego muzykowania, śpiewać i grać na chwałę Boga.

W ciągu ostatniego roku liczba członków wzrosła do ponad 30 uczestników. Wśród nich są wokaliści oraz liczny skład instrumentalny: trójce skrzypiec, dwa flety poprzeczne, instrumenty perkusyjne, fortepian, dwie gitary. Opiekunem duchowym jest ks. Damian Jacek, który zawsze służy każdemu dobrą radą i pomocą.

Próby Scholi odbywają się w salce na plebani raz w tygodniu, w soboty o godz. 14.00. Laudato Si' wzbogaca modlitwę poprzez śpiew niektóre niedzielne msze święte o godz. 9.00.

Budowanie przyjacielskich więzi międzyludzkich

Staramy się również wspólnie spędzany czas poświęcić na budowanie przyjacielskich więzi między nami, czyli na wszystko to, dzięki czemu wytwarza się dobra atmosfera i poczucie wspólnoty. Dzieje się to na różnych płaszczyznach: poprzez wspólną modlitwę, spotkania integracyjne na zakończenie sezonów, np. grill, oglądanie wartościowego filmu i krótka dysku-

sja na jego temat, jedzenie pizzy czy konkursy na scholowym fanpage'u, na facebooku'u. W ciągu jednego roku działalności Scholi zdążyło się dużo wydarzyć: Oto przykłady:

- Udział w przedstawieniu wielkanocnym w Gminnym Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcianie.
- Zorganizowanie dwóch koncertów w parafii:
 - ✓ Koncert patriotyczny „Uwierz Polsko”,
 - ✓ Koncert kolędowy „Dzieciątka małemu”.
- Wyjazdowy koncert kolędowy – gościnnie w sąsiedniej parafii w Kłęczanach.
- Pierwsze sukcesy w konkursach:
 - ✓ III miejsce w VIII Ponadregionalnym Konkursie Pieśni Maryjnej „Matuchnie pieśń niesiemy” w Mrowli,
 - ✓ I miejsce w XVI Konkursie Polskiej i Obcojęzycznej Piosenki Religijnej „Laudate Deum” w rzeszowskim Liceum Ogólnokształcącym im. Jana Pawła II Sióstr Prezentek,
 - ✓ III miejsce w VI Rzeszowskim Festiwalu Kolęd i Pastorałek zorganizowanym przez Studium Muzyki Liturgicznej w Rzeszowie.
- Schola uczestniczy w oprawie mszy świętych oraz w czuwaniach podczas ważnych dla parafii uroczystości. Dzięki wsparciu finansowemu parafian oraz rodziców naszych członków, od stycznia 2019r posiadamy komplet strojów jednorodnych. Możemy pięknie się prezentować zewnętrznie. Udało się uszyć jednolite czarne sukienki oraz szaliki w kolorach naszego logo.

Co na przyszłość? Praca, praca, praca!

Działalność naszej grupy, chociaż zaledwie roczna, coraz mocniej wpisuje się w historię naszej wspólnoty parafialnej oraz w życie naszej wsi. Staramy się, jako grupa dawać z siebie nie tylko własne zdolności i pasje, ale jak najwięcej serca, dzielić się swoją radością i pasją, kierując się słowami św. Augustyna, że „kto śpiewa, dwa razy się modli”. Zapraszamy w nasze szeregi... i na nasze koncerty i występy!



Dzieci na Wielkanoc

Dzieci na Wielkanoc są inne niż zazwyczaj,
W dzieciach na Wielkanoc jest moc tajemnicza,
Dzieci na Wielkanoc
Wstają bardzo rano
I pytają: - Dlaczego dzwony tak głośno krzyczą?

Dzieci na Wielkanoc mają czerwone usta,
Czerwonymi ustami plotą różne głupstwa:
Czy strażak śpi na wieży,
Czy słońce to jest księżyc
I dlaczego hiacyny zaglądną w lustro.

Ty dzieciom na Wielkanoc odpuść wszystkie winy:
Że rozlały atrament, że zbiły słoiki -
Gdy tak smacznie śpią nocą,
Nie dziw, że we dnie psocą,
Że wciąż w ruchu są, jak małe listeczki brzeziny.

Ty także byłeś mały. To historia dawna,
Powiadasz. Ja rozumiem - dzisiaj nosisz krawat,
Parasol i notesik,
Ale gdyś jest wśród dzieci,
Czy nie jesteś znów dzieckiem, powiedz, czy nieprawda?

Widzisz, ten świat jest wciąż niedoskonały:
Jednym ciągle zbyt groźny, innym wciąż zbyt mały -
Ale wiedz: ciemne drogi,
Troski, trudy i twogi -
Że dzieci, zawsze dzieci w nim opromieniały.

I jeszcze jedno cierpkie słówko jegomości
Podrzucę na odchodnym, z sympatii, z miłości:
Że gdy dzieciom, mój panie,
Zechcesz kropnąć kazanie,
Zaczynaj od kazania do własnych słabości.

Konstanty Ildefons Gałczyński

Władysław Kwoczyński

Magiczna moc pisanek

Od wielu stuleci postrzegano jajko, jako siłę przeciwdziałającą złym mocom i wykorzystywano je w wielu ludowych obrzędach mających zapewnić szczęście, ochronę przed złymi duchami i powodzenie.

Jajko swoją magiczną mocą odwracało wszelkie zło, przekazywało swoją życiową siłę ludziom, zwierzętom i roślinom. Aby osiągnąć lepsze plony, skorupki z jajek i pisanek, wyrzucano bądź zakopywano na polu. Ozdobione i barwione jajko, czyli pisanka, występowało także w roli obrzędowego daru. W okresie Świąt Wielkanocnych wręczano je, wyrażając w ten sposób swoje uczucie, sympatię, przyjaźń i miłość do obdarowanej nim osoby.

Według naszych przodków rzucanie pisankami przez dach miało zabezpieczyć drób przed jastrzębiami i chronić domostwo przed wszelkim nieszczęściem. Nasi dziadowie uważali, że spalenie skorupki z pisanek uchroni dom przed pożarem czy innym kataklizmem. Wierzono, że pisanki toczone po bokach krow i koni, zapewnią im siłę, zdrowie i odporność na złe uroki. Natomiast skorupki z poświęconych jajek i pisanek, rozsypany wokół domu, żeby kury nie uciekały poza ogrodzenie i znosiły dużo jajek.

Dawniej przygotowaniem pisanek mogła zajmować się tylko kobieta „czysta”, która nie przechodziła w tym czasie menstruacji. Wodą po gotowanych jajkach oblewano próg i podwaliny obór, by nie mogły się do środka dostać czarownice i złe moce. Nasi przodkowie wierzyli, że toczenie jajka po cieple chorego, odpędzi od niego chorobę. Mieli ogromny szacunek do zmarłych, których obdarowywali jajkami i pisankami. Wierzono, że jajka zapewnią im spokój, uwolnią od napastowania przez złe duchy.

Ciekawostki z jajkiem w tle

- Zniesienie jednego jajka zajmuje kurze od 24 do 26 godzin.
- Jedna kura znosi rocznie od 300 do 325 jaj.
- Jedno jajko to ok. 4% dziennego zapotrzebowania na spożywaną wartość energetyczną.
- Produkcja jaj spożywczych w Polsce wynosi 10 miliardów, zaś na całym świecie 1,2 biliona szt. rocznie. Przeciętnie jedna osoba zjada w ciągu roku 182 jajka.
- Światowy rekord w liczbie zjedzonych jajek na twardo został ustanowiony w 2003 r. i należy do Sonyi Thomas, drobnej Amerykanki koreańskiego pochodzenia, która w ciągu 6 minut i 40 sekund zjadła ich 65. Zjadłaby więcej, jednak zabrakło jaj.
- Jedno jajko o masie około 60 g to tylko 81 kcal.
- Howard Helmer usmażył 427 omletów w ciągu 30 minut i tym samym zdobył wpis do „Księgi Rekordów Guinnessa” oraz przydomek króla omletów.
- Jajko posiada 11 różnych witamin i minerałów. Białko jajka jest uznane za białko pełnowartościowe, tzn. zawiera wszystkie aminokwasy, których nasz organizm nie jest w stanie sam wytworzyć. Proporcje tych aminokwasów są idealne dla człowieka i niespotykane w innych produktach naturalnych.
- W Chinach znaleziono jajo kurze, które miało 9,2 cm długości i ponad 6 cm szerokości, ważyło zaś 201 gramów.

– Jajko posiada cysteinę, która rozkłada aldehyd octowy wytwarzany po spożyciu alkoholu, zatem jest dobrym posiłkiem na kaca.

– Jajko jest największą pojedynczą komórką zwierzęcą.

– Największym jajem u zwierząt lądowych jest jajo strusia, które mierzy przeciętnie 10,5 cm. Jego skorupka może mieć do 3 mm grubości i jest 10 razy grubsza od skorupki jajka kurzego. Ugotowanie go na twardo zajmuje około 2,5 godziny.

– Jednym z najmniejszych jaj ptasich jest jajko koliberka hawańskiego, mierzy ono około 6 mm.

– Im bardziej mętne jest białko jaja kurzego, tym jest ono świeższe. A w rozpoznaniu świeżości jajka pomoże nam prosty test. Po zanurzeniu w wodzie świeże jajko tonie, im jest starsze, tym bliżej powierzchni się unosi.

– Kolor żółtka nie świadczy o walorach smakowych ani o właściwościach zdrowotnych jaja. Jest wyłącznie informacją o składzie karmy, którą karmione były kury. Tak lubiany przez klientów żółty kolor uzyskuje się poprzez dodawanie do paszy karotenu.

– Najprostszym sposobem na odróżnienie jajka surowego od ugotowanego na twardo jest zakręcenie nim. Ugotowane na twardo kręci się całe, więc zakręcone wykona wiele obrotów. Jajko surowe nie jest całkiem sztywnym, a kręcenie skorupki nie przenosi się bezpośrednio na jego wnętrze (zwłaszcza na żółtko). Surowe jajko prawie natychmiast się zatrzyma.

– Skorupka jajka nie jest całkowicie szczelna, zawiera do 17 tys. porów. Dlatego też zdarza się, że jajka trzymane w lodówce chłoną różne zapachy.

(Źródło: internet, książki kulinarne)



Władysław Kwoczyński

Bratkowiccy strażacy podsumowali swoją działalność w 2018 r.



Zgodnie ze statutem Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP, corocznie we wszystkich jednostkach OSP na terenie kraju, także w naszej gminie Świlcza, przeprowadzane są zebrania sprawozdawcze, podsumowujące strażacką działalność za miniony rok.

Zawsze organizowane są w okresie stycznia i lutego na podstawie wcześniej opracowanego przez Zarząd Oddziału Gminnego Związku OSP RP w Świlczy i uzgodnionego z Zarządami jednostek OSP harmonogramu. Takie zebranie odbyło się 16 lutego 2019 r. w Ochotniczej Straży Pożarnej w Bratkowicach, jednej z najliczniejszych jednostek w gminie Świlcza, działającej w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym. Na koniec 2018 r. bratkowicka OSP liczyła ogółem 83 członków, w tym 61 czynnych, 21 wspierających i 1 honorowy. Jednostka służy społeczeństwu już 113 lat. Prowadzi też kronikę swojej działalności, obejmującą lata 1906-2018. Obecnie spisany jest VIII tom.

Przebieg zebrania

Otwierając strażacką debatę dh Mieczysław Leja – prezes Zarządu OSP, powitał zaproszonych gości i strażaków. Zebranie prowadził dh Jan Górski – naczelnik bratkowickiej jednostki. Zgodnie z harmonogramem zebrania dh M. Leja, przedstawił zebranym obszernie sprawozdanie z działalności Zarządu OSP za 2018 r. Już na wstępie na jego prośbę, symboliczną minutą ciszy uczczono pamięć zmarłego w 2018 r. śp. dh. Józefa Przywarę.

W przedstawionym sprawozdaniu dh M. Leja, wymienił najważniejsze wykonane zadania statutowe i prace społeczne na rzecz OSP, które znacznie przyczyniły się do lepszego funkcjonowania jednostki. W roku sprawozdawczym, jak powiedział prezes – strażacy bratkowickiej OSP, uczestniczyli ogółem w 29 zdarzeniach, w tym: 10 pożarów (1 budynek mieszkalny, 2 – gaszenie pożarów sadzy w kominie, 1 warsztat samochodowy, 1 budynek gospodarczy, 5 pożarów suchych traw na nieużytkach), 19 interwencji to tzw. wyjazdy do miejscowych zagrożeń: 11 wypadków drogowych i kolizji, 2 – usuwanie rozlanych na jezdni substancji ropopochodnych, 1 – pomoc zaccadzonemu dziecku, 1 – poszukiwanie zatoniętego ciała w bratkowickim zalewie, w tym prowadzenie reanimacji w celu przywrócenia mężczyźnie funkcji życiowych, 1 – uwalnianie z rowu przydrożnego przewróconego konia, 1 – zabezpieczanie terenu w związku z nieszczelnością rury gazowej, 1 – usuwanie z jezdni odłamanego konaru drzewa, 1 wyjazd do alarmu fałszywego.

W dalszej części sprawozdania dh M. Leja wymienił nazwiska tych druhów, którzy w ciągu roku sprawozdawczego najczęściej wyjeżdżali do akcji ratowniczo-gaśniczych. Do grona tego należą druhowie: Grzegorz Pięta, Marek Rządeczka, Piotr Chmaj, Robert Selwet, Jan Górski, Józef Mazan, Michał Kwas, Robert Kwas, Krzysztof Plizga, Krzysztof Kania, Paweł Stec, Dawid Ziobro, Tadeusz Bednarz i inni. Prezes podziękował rów-

nież wszystkim tym druhom, którzy aktywnie angażowali się w prace społeczne na rzecz OSP i środowiska. Szczególne podziękowanie złożył dh. Robertowi Kwasowi – trenerowi drużyny bratkowickiej OSP oraz wszystkim zawodnikom, którzy swoim zaangażowaniem i determinacją, przyczynili się do sukcesów w zawodach sportowo-pożarniczych różnego szczebla. Wymienił też skład osobowy drużyny, do którego należą druhowie: Robert Selwet, bracia: Sławomir i Piotr Wojtonowie, Kamil Kula, Bartosz Zajac, Michał Kwas, Dawid Ziobro i Paweł Stec.



Przemawia Adam Dziezic – Wójt Gminy Świlcza.

Kończąc sprawozdanie dh M. Leja, podziękował wszystkim osobom, instytucjom, firmom i organizacjom społecznym, za dotychczasową owocną współpracę, pomoc i wsparcie. Szczególne słowa podziękowania skierował do Adama Dziezica – Wójta Gminy Świlcza, wyrażając mu wdzięczność za dotychczasową konstruktywną współpracę i wspieranie działalności statutowej OSP, poprzez przekazywane dotacje finansowe na zakup niezbędnego sprzętu ratowniczo-gaśniczego. Prezes OSP, docenił też dotychczasową dobrą współpracę z Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie, Zarząd Oddziału Gminnego Związku OSP RP w Świlczy, miejscową firmą meblową „Restol”, Leśnictwem, Kołem Gospodyń Wiejskich, Towarzystwem Miłośników Ziemi Bratkowickiej oraz Ludowym Klubem Sportowym „Bratek”.

Szczere słowa podziękowania, skierował również do ks. kan. dh. Józefa Książka – proboszcza parafii, kapelana bratkowickich strażaków, a jednocześnie kapelana powiatowego straży pożarnych. Wyraził mu wdzięczność za całoroczną opiekę duszpasterską i duchową wśród strażaków oraz dobrą współpracę z Zarząd OSP.



Przemawia ks. J. Książek. Obok – dh. B. Cioch. mł. bryg. B. Bar, A. Dziedzic, dh. M. Leja, dh J. Górski.

Po wystąpieniu prezesa, sprawozdanie z działalności finansowej Zarządu OSP za okres sprawozdawczy, złożył dh Zbigniew Bułatek – skarbnik. Natomiast szczegółowe sprawozdanie Komisji Rewizyjnej OSP, podsumowujące działalność Zarządu jednostki za 2018 r. przedstawił dh Robert Kwas – przewodniczący. Jak powiedział – nie stwierdzono większych uchybień. W związku z tym przewodniczący, zgłosił wniosek o udzielenie absolutorium Zarządowi OSP za rok sprawozdawczy.

Obszerny plan działalności Zarządu OSP na 2019 r. przedstawił dh Józef Bachórz – sekretarz, a plan finansowy na ten rok, przedstawił skarbnik OSP.

Po wysłuchaniu wszystkich sprawozdań i planów, przewodniczący zebrania dh Jan Górski, zarządził głosowanie członków OSP nad udzieleniem absolutorium Zarządowi OSP za rok sprawozdawczy oraz za przyjęciem planów działalności i finansowego na 2019 r. Druhowie przyjęli je jednogłośnie.

Ważnym punktem zebrania było przyjęcie nowego członka w szeregi OSP. Akces wstąpienia wyraził Grzegorz Pałka, który w obecności wszystkich uczestników zebrania, złożył uroczyste ślubowanie, które przyjął od niego dh Mieczysław Leja – prezes Zarządu OSP.

Wystąpienia gości zaproszonych

Nieodłączną częścią każdego zebrania, są wystąpienia okolicznościowe zaproszonych osób. Podczas tegoroczne-



Przy stole prezydialnym od prawej – ks. J. Książek, dh B. Cioch. mł. bryg. B. Bar, A. Dziedzic, dh. M. Leja, dh. J. Bachórz, dh J. Górski.

go zebrania sprawozdawczego, głos zabierali kolejno:

– dh Bogdan Cioch – komendant gminny Związku OSP RP w Świlczy, który w swojej wypowiedzi poruszył następujące sprawy: wsparcie finansowe samorządu gminnego na działalność statutową jednostek OSP, zakup sprzętu pożarniczego i umundurowania, wsparcie finansowe Związku OSP RP na rzecz jednostek OSP, kontrola przeprowadzana przez KM PSP w Rzeszowie w jednostkach OSP gminy Świlcza, działających w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym, sprawy bieżące dot. działalności statutowej OSP, szkolenia dla członków OSP. Kończąc swoją wykładz komendant, podziękował wszystkim strażakom za ofiarny udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych, ćwiczeniach, szkoleniach pożarniczych oraz w pracach społecznych na rzecz OSP

i środowiska. Podziękował również ks. Józefowi Książkowi – kapelanowi, za wsparcie duchowe wśród strażaków ochotników, działających w jednostkach OSP w naszej gminie.

– mł. bryg. Bogdan Bar – zastępca naczelnika Wydziału Operacyjnego w Komendzie Miejskiej PSP w Rzeszowie. W swojej wypowiedzi przedstawił statystykę pożarów i innych zdarzeń, jakie miały miejsce w 2018 r. na obszarze powiatu rzeszowskiego. Jak poinformował – Jednostki Ratowniczo-Gaśnicze PSP w Rzeszowie, wyjeżdżały do 2433 zdarzeń. Rok wcześniej tych zdarzeń było 2520 (spadek o 3%). Natomiast w gminie Świlcza – dodał, strażacy z jednostek OSP wyjeżdżali do 127 zdarzeń. Poinformował również o planowanych dotacjach z Komendy Głównej PSP w Warszawie na działalność statutową i operacyjną jednostek OSP. Wszystkim strażakom złożył podziękowanie za udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych i dobrą współpracę z jednostkami PSP, podczas wspólnych działań.

– ks. kan. dh Józef Książek – kapelan OSP, w swoim wystąpieniu, podziękował wszystkim duchom bratkowickiej jednostki, za aktywne angażowanie się w życie religijne parafii, a także za ofiarny udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych i szlachetną postawę miłości wobec człowieka będącego w potrzebie. Wyraził też uznanie i podziękowanie za zaangażowanie w podnoszenie wiedzy pożarniczej i umiejętności np. podczas szkoleń, kursów, ćwiczeń i zawodów sportowo-pożarniczych. Kapelan pogratulował strażakom – zawodnikom, za zwycięstwo w ubiegłorocznych gminnych zawodach sportowo-pożarniczych, które zakwalifikowało drużynę do startu w powiatowych zawodach w 2019 r.

W dalszej wypowiedzi kapelan, wyraził wdzięczność bratkowickim druhom za szczególne uświetnianie i angażowanie się w życie parafii, udział w różnych uroczystościach kościelnych i patriotycznych, a także za godne pełnienie warty honorowej przy Grobie Chrystusa w okresie Wielkanocy. Podziękował również za uczestnictwo w procesji Bożego Ciała oraz zabezpieczanie trasy, podczas przejścia procesji fatimskich i innych.

Na zakończenie swego wystąpienia ks. Kapelan poprowadził modlitwę w intencji zmarłego w 2018 r. śp. dh. Józefa Przywary i zmarłych na początku 2019 r. druhów: śp. Stanisława Piątka i śp. Henryka Wąsika.

– mgr inż. Adam Dziezic – Wójt Gminy Świlcza, już na wstępie swego wystąpienia podziękował strażakom za zaproszenie na zebranie sprawozdawcze OSP. Powiedział, że codzienna rola strażaków w życiu każdej społeczności, także tej bratkowickiej jest olbrzymia. Wójt zapewnił, że jako samorządowiec uczyni wszystko, by strażę pożarne w gminie stały na

jak najwyższym poziomie organizacyjnym i sprawnościowym. Jeszcze w 2017 r. – dodał Wójt, Gmina przeznaczyła na działalność ochotniczych straży pożarnych kwotę około 190 tys. zł. W 2018 r. była to już kwota około 320 tys. zł., a na 2019 r. będzie to kwota około 380 tys. zł. Widać, jak zmienia się wysokość tych kwot na przestrzeni kilku lat. Widać to np. w przypadku Bratkowic, gdzie w 2017 r. była to kwota 11 tys. zł., a w roku 2018 – 34 tys. zł. Szkoda, że te dotacje z Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego dla jednostek OSP, działających w tym Systemie, są dużo niższe – powiedział A. Dziezic.

W dalszym wystąpieniu Wójt, podziękował strażakom za poświęcany własny czas na szkolenia, kursy i ćwiczenia doskonalące pożarnicze umiejętności, co często wiąże się z wyjazdem poza dom. Wyraził też uznanie i podziękowanie za ofiarny udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych na terenie swoich miejscowości i gminy. Pogratulował również Zarządowi OSP za otrzymane absolutorium za rok sprawozdawczy oraz podziękował za dotychczasową konstruktywną współpracę z samorządem gminy, co – jak powiedział jest pokłosiem tego, co zostało już zrobione w bratkowickiej OSP i będzie realizowane w przyszłości. Należy rozmawiać, dobrze rozmawiać – dodał Wójt i jeżeli jest wspólne zrozumienie – to każdy problem można rozwiązać (...).

Mówi się – kontynuował dalej Wójt, że Bratkowice są miejscowością, w której patriotyzm jest głęboko zakorzeniony. Wy, jako strażacy, pomagaliście ofiarnie przy rewitalizacji pomnika ku czci pomordowanych i poległych akowców w centrum wsi. Ten pomnik wygląda obecnie przyzwoicie i jest należycie zadbane. Jest to godne miejsce pamięci, gdzie obchodzone są uroczystości rocznicowe akcji „Burza” i patriotyczne, składane są kwiaty, zapalane znicze. To również dzięki Wam, strażakom – dodał Wójt, ta pamięć o bohaterskich akowcach z Bratkowic trwa nadal.

W dalszej wypowiedzi Wójt podziękował strażakom za dotychczasową bezinteresowną ciężką pracę i pomoc przy dystrybucji warzyw oraz owoców, które przekazane zostały mieszkańcom bezpłatnie. Na zakończenie swojego wystąpienia Wójt, złożył wszystkim strażakom i ich rodzinom życzenia noworoczne. Zarządowi OSP, życzył natomiast dobrej, tak jak dotychczas, współpracy z samorządem Gminy.

Ożywiona dyskusja

Po oficjalnych wystąpieniach, wywiązała się ożywiona dyskusja, w której uczestniczyli zarówno strażacy, jak i osoby zaproszone. Głos w dyskusji zabierali kolejno:



Fot. Władysław Kwoczyński

Strażacy i zaproszeni goście w czasie zebrania.

– dh Robert Kwas – przewodniczący Komisji Rewizyjnej, który poruszył sprawy dotyczące m.in. nowego umundurowania strażackiego tzw. trójdzielnego dla jednostek OSP, szkolenia dla członków OSP z zakresu ratownictwa drogowego z uwzględnieniem gaszenia pożarów samochodów hybrydowych i ratowania osób w razie wypadku, czy kolizji, udział strażaków OSP Bratkowice w uroczystościach kościelnych, patriotycznych, strażackich, bezpłatne udostępnianie pomieszczeń w Domu Strażaka na organizowanie np. Jasełek, prób wokalnych miejscowego Chóru „Resonantae” i innych uroczystości.

– dh Michał Kwas – zwrócił się z pytaniem do Zarządu OSP w sprawie zorganizowania szkolenia dla członków JOT-u z zakresu ratownictwa ludzi i podawania tlenu osobom poszkodowanym.

– dh Robert Selwet – zastępca naczelnika OSP, poruszył temat dot. organizowania dla grupy członków OSP kursu z zakresu kierowania ruchem drogowym, podczas akcji ratowniczo-gaśniczych, wypadków drogowych i kolizji.

Wyjaśnień i odpowiedzi na stawiane pytania udzielali: mł. bryg. Bogdan Bar, dh Bogdan Cioch, dh Mieczysław Leja i dh Jan Górski.

Goście zaproszeni

Corocznie Zarząd OSP i strażacy OSP Bratkowice, zapraszają do udziału w zebraniu sprawozdawczym m.in. przedstawicieli samorządu Gminy, Państwowej Straży Pożarnej, Zarządu Oddziału Gminnego Związku OSP RP oraz lokalnych organizacji społecznych. Na tegoroczne zebranie sprawozdawcze OSP przybyli: Adam Dziezic – Wójt Gminy Świlcza, Barbara Buda – wiceprzewodnicząca Rady Gminy, Andrzej Kozdęba – radny gminy, ks. kan. dh Józef Książek – proboszcz parafii, a jednocześnie kapelan bratkowickiej OSP, mł. bryg. Bogdan Bar – zastępca naczelnika Wydziału Operacyjnego Komendy Miejskiej PSP w Rzeszowie, dh Bogdan Cioch – komendant gminny Związku OSP RP w Świlczy, Maria Nowożeńska – przewodnicząca miejscowego Koła Gospodyń Wiejskich.

Zgodnie ze strażacką tradycją, po zakończonym zebraniu odbyło się wspólne spotkanie integracyjne druhów i osób zaproszonych.

Władysław Kwoczyński

Tragiczny pożar w Bratkowicach

To była jedna z najtrudniejszych nocnych akcji ratowniczo-gaśniczych, w jakich uczestniczyli strażacy OSP Bratkowice w ciągu ostatnich kilkunastu lat tym bardziej, że mimo ich ofiarności i determinacji nie udało się uratować życia ludzkiego.

Przebieg strażackiej akcji ratowniczej

W nocy z 16/17 lutego 2019 r. kilka minut po godzinie pierwszej w Bratkowicach w przysiółku Zastawie, wybuchł groźny pożar, o którym natychmiast zaalarmowano odpowiednie służby ratownicze. Po przyjeździe bratkowickich strażaków na miejsce, ogniem objęty był już cały drewniany budynek (garaż).

Według wstępnej informacji, jaką otrzymali strażacy, wewnątrz płonącego garażu znajdował się 31-letni właściciel posesji. Strażacy byli zdeterminowani i za wszelką cenę próbowali dostać się do środka, by ratować mężczyznę. Nieste-



ty ze względu na bardzo wysoką temperaturę płomieni i zagrożenie zawalenia się dachu, nie było to możliwe, pomimo, że strażacy byli wyposażeni w aparaty do ochrony dróg oddechowych. W tej sytuacji strażacy nie mogli ryzykować własnym życiem. Garaż i złożone obok niego drewno na opał, płonęły jak pochodnia. Po kilkudziesięciu minutach intensywnego gaszenia ognia prądami wody, podawanymi przez przybyłe na miejsce akcji zastępy strażaków, udało się opłamać płomienie. Wówczas strażacy, wyposażeni w aparaty do ochrony dróg oddechowych, weszli do środka. Ich oczom



ukazał się makabryczny widok – zwęglone ciało mężczyzny. Ponadto w pożarze spłonął znajdujący się w garażu samochód osobowy i inne wyposażenie, ale w porównaniu z wartością ludzkiego życia nie ma to najmniejszego znaczenia... Strażacy bez chwili wytchnienia przystąpili do dogaszania pogorzeliska, dokładnie przerzucając i polewając wodą żarzące się jeszcze pozostałości drewnianego garażu. Według opinii bratkowickich strażaków ochotników – to była jedna z najtrudniejszych nocnych akcji ratowniczo-gaśniczych, w jakich uczestniczyli w ciągu ostatnich kilkunastu lat tym bardziej, że mimo ich ofiarności i determinacji nie udało się uratować ludzkiego życia.

Najgorsze, co może przydarzyć się strażakom podczas akcji ratujących życie człowieka, jest ich bezsilność w walce z bardzo groźnym żywiołem ognia, mimo dysponowania nowoczesnym sprzętem ratowniczo-gaśniczym. Wspólna akcja ratowniczo-gaśnicza strażaków zawodowych i ochotników, zakończyła się kilka minut po godzinie czwartej rano. Utrudzeni i zmęczeni mozolną akcją strażacy, po przekazaniu pogorzeliska służbom dochodzeniowym, powrócili do swoich remiz.

Uczestniczący w akcji

W tej trudnej i ciężkiej akcji ratowniczej brało udział: 3 zastępy strażaków z Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej PSP nr 1 w Rzeszowie, samochód operacyjny z JRG PSP nr 2



Fot. dh Adam Jucha

w Rzeszowie oraz 4 jednostki OSP z naszej gminy Świlcza: Bratkowice, Mrowla, Świlcza i Trzciana. Ogółem z ogniem walczyło ponad 30. strażaków zawodowych i ochotników. Zastęp OSP Bratkowice, składał się z druhow: **Józef Mazan, Piotr Chmaj, Michał Kwas, Krzysztof Plizga i Adam Jucha**. Na miejsce akcji przybył również Zespół Ratownictwa Medycznego z Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie, patrol Policji z Głogowa Młp., prokurator wraz grupą techników kryminalistyki, biegły z zakresu pożarnictwa oraz Pogotowie Energetyczne. Nieznana jest faktyczna przyczyna powstania pożaru. Szczegółowe dochodzenie

w celu ustalenia okoliczności i przyczyn tego tragicznego pożaru, prowadzi Policja pod nadzorem Prokuratora i biegłego z zakresu pożarnictwa.

Strażacy i Caritas zaapelowali o pomoc dla pogorzalców

Strażacy OSP Bratkowice i miejscowy Caritas, poruszeni tą smutną tragedią, zgłosili potrzebę przeprowadzenia w kościele, zbiórki pieniężnej wśród parafian z przeznaczeniem na pomoc i wsparcie dla poszkodowanej przez pożar rodziny. Dotknięta smutkiem i bólem po tragicznej śmierci męża, żona i mała córka, pozostały bez środków do życia. W obliczu tej ludzkiej tragedii, organizatorzy akcji pomocowej, zwrócili się do mieszkańców z prośbą o szczerą i ofiarną pomoc finansową, która chociaż w znikomym stopniu złagodzi ból żony

i córki po stracie ukochanej osoby. Zbiórkę pieniędzy przeprowadził parafialny zespół Caritas w niedzielę 3 marca 2019 r. po każdej mszy św. Zebrane dobrowolne datki przekazano żonie tragicznie zmarłego męża.

Ponadto strażacy OSP Bratkowice, zadeklarowali bezinteresowną pomoc w uprzątnięciu pogorzelniska. Do pomocy zaprosili również mieszkańców Bratkowic. Akcją sprzątnięcia pogorzelniska przeprowadzono w sobotę 2 marca 2019 r. Chętnych do pracy nie brakowało tym bardziej, że każdy chciał w jakiś sposób pomóc tej szczególnie pokrzywdzonej przez pożar rodzinie.

Mieszkańcy Bratkowic w trudnych chwilach dla ludzi dotkniętych pożarem czy innym zdarzeniem losowym, potrafią być solidarni, okazywać im pomoc i współczucie. Dali już tego dowód nie jeden raz... Oby jakiegokolwiek tragedie i nieszczęścia omijały ludzkie osiedla.

Władysław Kwoczyński

Pomogli pogorzalcem...

Strażacka służba niesienia bezinteresownej pomocy osobom potrzebującym to nie tylko gaszenie pożarów to także szeroki zakres działań ratowniczo-gaśniczych, jak: wyjazdy do wypadków drogowych, kolizji i innych zdarzeń losowych, gdzie często ratowane jest ludzkie życie.



To również angażowanie się strażaków w życie lokalnego społeczeństwa, udział w akcjach pomocowych, charytatywnych i pracach społecznych na rzecz środowiska. Bardzo ważna dla strażaków ochotników jest ofiarna i szczerą pomoc tym osobom, które w wyniku tragicznego pożaru czy innego zdarzenia, zostały szczególnie poszkodowane np. straciły w pożarze kogoś bliskiego, dom lub inny dobytek.

OSP w Bratkowicach w okresie swojej ponad 110. letniej działalności, wielokrotnie angażowała się w ofiarną i bezinteresowną pomoc pogorzalcem, którzy niejednokrotnie w pożarach tracili cały dorobek swego życia. Wówczas strażacy organizowali wśród mieszkańców Bratkowic i sąsiednich miejscowości zbiórkę, głównie płodów rolnych (żywność, zboże, ziemniaki, siano dla zwierząt itp.). Ludzie wspierali też pogorzalców skromnymi datkami pieniężnymi, często też pomagali w odbudowie spalonych domów i budynków gospodarskich. Obecnie pomoc dla pogorzalców lub poszkodowanych w wyniku klęsk żywiołowych – to przeważnie wsparcie finansowe z budżetu państwa, samorządu gminy, ośrodka pomocy społecznej, sponsorów oraz dobrowolne datki pieniężne przekazywane przez mieszkańców, podczas organizowanych kwest. Tak było np. w Bratkowicach w niedzielę 3 marca br., kiedy to mieszkańcy po każdej mszy św. przekazywali datki pieniężne z przeznaczeniem dla poszkodowanej w tragicznym pożarze rodziny z Zastawia.

Akcja porządkowania

Zgodnie z wcześniejszą zapowiedzią, ogłoszoną przez ks. proboszcza w kościele i informacjami zamieszczonymi m.in. w „Parafianinie” z dn. 24.02.2019 r. oraz na stronie internetowej Bratkowic – strażacy miejscowej OSP, zadeklarowali bezinteresowną pomoc przy porządkowaniu pogorzelniska po tragicznym pożarze, jaki miał miejsce w nocy z 16/17 lutego 2019 r. w Bratkowicach.

W pożarze śmierć poniósł 31-letni mężczyzna żonaty i ojciec kilkuletniej córki.



W tym miejscu stał drewniany garaż.

Akcja porządkowania pogorzeliiska odbyła się w sobotę 2 marca 2019 r., a uczestniczyło w niej 28 strażaków miejscowej OSP i kilkunastu mieszkańców Bratkowic. Wszystkimi pracami kierował i koordynował dh Mieczysław Leja – prezes OSP, a jednocześnie radny gminy Świlcza. On też załatwił wszelkie formalności, związane z udostępnieniem przez Urząd Gminy oraz Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Świlczy, niezbędnego sprzętu do załadunku i transportu odpadów pozostałych po pożarze. W akcję pomocową zaangażował się również Tomasz Wojton – przewodniczący Rady Powiatu Rzeszowskiego (mieszkaniec Bratkowic). To dzięki jego bezinteresownej pomocy, przywieziono na miejsce odpowiednią ilość ziemi, którą przeznaczono na wyrównanie terenu w celu zneutralizowania zapachu spalin. Wykonywane prace polegały głównie na uprzątnięciu terenu z resztek spalonego drewnianego garażu, wywiezieniu złomu do punktu skupu, poukładanie resztek drewna opałowego itp. Prace trwały trzy godziny (od 9⁰⁰ do 12⁰⁰). Przebiegały sprawnie i z zachowaniem wszelkich zasad bezpieczeństwa.

Strażacy z Bratkowic, podejmując wszelkie akcje pomocowe i charytatywne na rzecz osób poszkodowanych podczas pożarów czy innych zdarzeń losowych, kontynuują w ten sposób szlachetne tradycje swoich poprzedników.

Maria Konopnicka

Zadzwończy już dzwony

Zadzwończy już dzwony,
dzień nastał wesóły.
Pod święconym pieczywem
uginają się stoły.
Leży jajko święcone
malowane farbami –
kto też dzisiaj tym jajkiem
będzie dzielił się z nami?
A więc ojciec i matka –
oni pierwsi najpewniej,
potem bracia i siostry,
i sąsiedzi i krewni,
Potem... nie wiem kto dalej,
a odgadnąć to sztuka
może jakiś gość z drogi
do drzwi chaty zapuka.
Może dziadziś zgrzybiały,
co się modli w kościele?
To się także tym jajkiem
z biednym dziadkiem podzielę.



Prace porządkowe przebiegały bardzo sprawnie i bezpiecznie.



Załadunek odpadów.



Fot. Władysław Kwoczyński

Załadunek złomu.

Polki – noblistki

Kobiety to podobno jedne z najbardziej niezrozumiałych i ulotnych istot. Nie zmienia to faktu, że w historii świata niejednokrotnie były inspiracją dla płci przeciwnej.

Powstało wiele pięknych cytatów, które wychwalają ich intelekt, urodę i silny charakter. Czasem, oczywiście, krytycznie oceniają kobiece wady. Kobieta zmienną jest i doskonale o tym wiedzą nie tylko mężczyźni, ale także same kobiety. Kilku to już moralistów zanotowało, że w ogólności, co się tyczy wykształcenia umysłowego, kobiety stoją u nas wyżej od drugiej węższej połowy rodzaju ludzkiego. Czy jednak tak jest? Poniższe wiadomości przeczą tej tezie.

Alfred Bernhard Nobel (1833-96) szwedzki chemik, przemysłowiec, wynalazca dynamitu i innych środków wybuchowych na mocy własnego testamentu ustanowił w 1895 r. Nagrodę Nobla. (nagroda pieniężna, złoty medal i dyplom). Od 1901 r. nadawana jest corocznie za wybitne, światowe osiągnięcia naukowe w 5 kategoriach: literatura, fizyka, chemia, fizjologia i medycyna oraz za działania na rzecz światowego pokoju. Od 1969 r. dodatkowo Szwedzki Bank Narodowy przyznaje Nagrodę im. A. Nobla w dziedzinie ekonomii. W latach 1901-17 nagrodzono łącznie 892 osoby i 24 organizacje. Z tej sumy 49 (czyli 5,55%) to kobiety. Rozdanie nagród i uroczysta gala konkursowa odbywa się w dn10 XII w Sztokholmie i Oslo. Kiedy w 1903 roku **Marie Skłodowska-Curie** jako pierwsza kobieta odbierała Nagrodę Nobla w dziedzinie fizyki za badanie zjawiska promieniotwórczości, świat oszalał. Później kobiety znacznie rzadziej zyskiwały jednak uznanie jury. Wprawdzie Skłodowska-Curie powtórnie zaszokowała świat już kilka lat później, kiedy w 1911 roku – odebrała kolejnego Nobla (tym razem w dziedzinie chemii za wydzielenie radu) W 1935 r. nagrodę w dziedzinie chemii otrzymała córka M. Curie-Skłodowskiej – **Irene Joliot-Curie**. W 1996 r. – **Wisława Szymborska** – otrzymała nagrodę z literatury. Jeśli chodzi o Pokojową Nagrodę jest tak. Do ubiegłego roku została przyznana 96 razy, z czego zaledwie 16 laureatów stanowiły kobiety. Nie było wśród nich żadnej Polki. A przecież, paradoksalnie, to właśnie kobieta sprawiła, że Pokojowa Nagroda Nobla została w ogóle ustanowiona.

Źródło: internet



Cały świat i wszystko na nim – jest piękne, ale najpiękniejsza jest kochająca kobieta.

Mahomet

Kochane i Szanowne Panie!

Z okazji Światowego Dnia Kobiet wszystkim Paniom w gminie Świlcza składamy życzenia wszystkiego, co najlepsze: wiecznej młodości, miłości, urody i spełnienia marzeń, zadowolenia z siebie, dużo szczęścia i uśmiechu oraz trwałego przekonania, że jesteście, Panie, doceniane i wyjątkowe!

Drogie Panie!

Życzymy także pomyślności w życiu osobistym oraz w pracy zawodowej, aby zawsze pamiętano o Paniach, o Waszej codziennej pracy, nieustannym trudzie, poświęceniu i trosce o innych oraz nadawanym przez Was sensie życia.

Życzymy, żeby szczęście towarzyszyło Paniom nie tylko w tym świątecznym dniu, ale przez cały rok, a uśmiech na stałe gościł na Waszych twarzach.

Wójt i samorządowcy gminy Świlcza

*Świat bez kobiet byłby
jak ogród bez kwiatów.*

Pierre de Brantome



Z okazji Dnia Kobiet wszystkim przedstawicielkom płci pięknej – Redaktor Naczelnej, Korespondentkom i Czytelniczkom „Trzcionki” z naszej gminy, składamy najserdeczniejsze życzenia zdrowia, pomyślności oraz samych pięknych i radosnych dni w codziennym życiu.

Życzymy, by uśmiech rozpromieniał Wasze twarze, byście zawsze były doceniane i kochane, a na swojej drodze spotykały samych życzliwych ludzi.

Męska część Zespołu Redakcyjnego „Trzcionki”



Adam Dziezic

Dzień Kobiet 2019

Międzynarodowy Dzień Kobiet – to dla samorządu gminnego wspaniała okazja, by złożyć wszystkim kobietom zamężnym i dziewczętom najserdeczniejsze życzenia zdrowia, spełnienia marzeń i wszelkiej pomyślności.

Dzień Kobiet jest szczególnym czasem, by docenić rolę i potencjał kobiet w miejscach pracy, rodzinach oraz w służbie społecznej, ale o szacunku dla nich pamiętać trzeba nie tylko w Ich święto, ale cały rok. Pragniemy aby zadowolenie, satysfakcja i pogodny uśmiech towarzyszyły wszystkim Paniom w życiu osobistym i zawodowym, nie tylko od święta, ale każdego dnia. Niech zawsze towarzyszy Im dobro i piękno, których są symbolami.

Drogie Panie!

Międzynarodowy Dzień Kobiet ustanowiony został 105 lat temu jako wyraz szacunku dla walki i ofiar poniesionych na rzecz równouprawnienia kobiet. W Polsce był niezwykle popularnym świętem w czasach PRL, kojarzonym z „kwiatkiem dla Ewy”. Na szeroką skalę obchodzono go do 1993 r., ale przetrwał do dzisiaj i nadal jest świętem oficjalnym, chociaż mniej celebrowanym niż przed laty. Początki nowożytnego Międzynarodowego Dnia Kobiet wywodzą się z ruchów robotniczych w Ameryce Północnej i Europie.

W 1910 roku Międzynarodówka Socjalistyczna w Kopenhadze ustanowiła obchodzony na całym świecie Dzień Kobiet. W konferencji udział wzięło ponad 100 uczestniczek z 17 krajów, w tym trzy kobiety po raz pierwszy wybrane do Parlamentu W latach 1913 i 1914 podczas Międzynarodowego Dnia Kobiet odbyły się demonstracje antywojenne.

My mężczyźni pamiętamy, że świat bez Was, Panie, nie miałby sensu!

W Polsce **Dzień Kobiet** był popularny, jak wspominałem – w okresie PRL. W latach 70. do popularnych podarunków dołączyły kwiaty. Początkowo ofiarowywano goździki, a później tulipany i rajstopy lub fildekosy.

Dużo mówiono o równym traktowaniu kobiet i mężczyzn! Dyskryminacja kobiet jako „istot politycznych” była i utrzymuje się nadal. Jednak ten stan rzeczy od pewnego czasu zaczął być kwestionowany na każdym możliwym forum. W niezbyt odległych czasach kobie-

ty rzadko zajmowały wysokie stanowiska w życiu społecznym. Obecnie sytuacja ta uległa zmianie, ale bardziej na poziomie lokalnym niż państwowym. Wiele kobiet pracuje jako burmistrzowie, wójtowie. Udział kobiet we władzy politycznej ciągle rośnie, ale nadal nie jest to sytuacja w pełni zadowalająca. Kobieta na wysokim stanowisku nawet i dzisiaj stanowi rzadkość i skupia na sobie powszechną uwagę. Społeczeństwo często zastanawia się, czy poradzi sobie ona z obowiązkami związanymi z tym stanowiskiem. Kobiety coraz częściej zgłaszają swoją kandydaturę na różne stanowiska urzędnicze, ponieważ widzą coraz większe szanse w rywalizowaniu z mężczyznami o przywództwo czy pierwszeństwo.

Mimo, iż kobiety wkroczyły na rynek pracy w XIX wieku, jak również uzyskały prawa polityczne w XX wieku to jednak nie spowodowało to jednakowego traktowania obu płci. Kobiety nigdy nie były traktowane na równi z mężczyznami. W przypadku mężczyzn zwracano uwagę, czego nie powinni robić: nadużywać alkoholu, robić awantur, stosować przemocy fizycznej. Kobietom natomiast zawsze zarzucano, iż powinny odpowiednio zajmować się gospodarstwem domowym, powinny gotować, prać i sprzątać.

Dziś 8 marca to dla większości kobiet i mężczyzn na całym świecie ważna okazja do świętowania. Dzień ten zawsze jest dobrą okazją, aby zwrócić uwagę na rolę kobiet w naszym społeczeństwie.

A w naszej gminie?

Jestem dumny, że w naszej gminie w każdym sołectwie istnieje i prężnie działa Koło Gospodyń Wiejskich. Wszystkie Koła, a jest ich 9, zrzeszają ok 270 członkiń. Oprócz obowiązków rodzinnych i zawodowych (w wielu przypadkach), działań organizacyjnych, życie społeczne i polityczne, kulturalne, działania charytatywne i wolontariackie są domeną każdej organizacji. Program działalności KGW jest bardzo szeroki. Wynika on głównie z potrzeb kobiet wiejskich i ich rodzin oraz potrzeb wsi i rolnictwa. Jest stale dostosowywany do zmieniających się warunków zewnętrznych i wzbogacany o nowe formy działania.

Działalność KGW koncentruje się na kilku obszarach działania, które dotyczą:

- pomocy rodzinie wiejskiej w wychowaniu, kształceniu i zapewnieniu jak największego udziału dzieci i młodzieży w różnych formach wypoczynku wakacyjnego dzieci i młodzieży,
- działania na rzecz ochrony zdrowia oraz zabezpieczenia socjalnego rodzin wiejskich poprzez rozwój oświaty zdrowotnej, podnoszenie stanu sanitarnego obszarów gospodarskich i całej wsi, kultury zdrowotnej mieszkańców wsi oraz pomocy ludziom starszym i niepełnosprawnym,
- zwiększania uczestnictwa mieszkańców wsi w życiu społecznym, kulturze, kultywowanie folkloru i sztuki ludowej.

Obecnie KGW inicjują różnorodną działalność gospodarczą i handlową, jak: przetwórstwo rolno-spożywcze, mała gastronomia, turystyka, organizowanie pracy nakładczej, promowanie i sprzedaż wyrobów rękodzieła ludowego i artystycznego.

Działalność ta służy pozyskiwaniu środków na finansowanie podejmowanych inicjatyw socjalnych, a także działalność kulturalno-oświatową oraz inne formy radzenia sobie w warunkach gospodarki rynkowej. W zmienionej sytuacji gospodarczej powstało zapotrzebowanie na kształcenie w zakresie marketingu, ekonomiki, organizacji małego biznesu, wytwarzania zdrowej żywności, organizacji bazy turystycznej na wsi, organizacji sprzedaży produktów rolnych itp.

Jedną z najbardziej popularnych i najstarszych form działalności KGW jest prowadzenie wypożyczalni sprzętu gospodarstwa domowego i punktów pomocy gospodarczej.

Zakres działalności organizacji KGW jest systematycznie wzbogacany o nowe inicjatywy i dostosowywany do zmieniających się warunków. Działalność ta we wsiach i gminach prowadzona jest w ramach współpracy z organizacjami młodzieżowymi, ochotniczymi strażami pożarnymi, spółdzielczością wiejską, organami samorządu terytorialnego i administracji rządowej oraz instytucjami obsługującymi wieś i rolnictwo. Za to wszystko – serdecznie dziękuję. Życzę zdrowia i wiecznej młodości.

(Wystąpienie Wójta na gminnej uroczystości z okazji Międzynarodowego Święta Kobiet, w Trzcianie w GCKSiR, 5 III 2019 r.).

Gminny Dzień Kobiet

5 marca 2019 r.
GCKSiR w Trzcanie



Fot. Zbigniew Lis



Stanisława Stasiej

Gwiazdo świeć, kołędo leć!

*IX Przegląd Gminny Kołęd i Pastorałek
„Dzieciątko się narodziło”, Błędowa Zgłobieńska, 25.01.2019 r.*

W jedynym w swoim rodzaju okresie Świąt Bożego Narodzenia spotykamy się tradycyjnie na wspólnym kołędowaniu w naszych domach, ale również w grupach towarzyskich czy artystycznych. Nawet jeżeli takie spotkania są zwoływane pod hasłem „koncertu”, to najbardziej przyciąga nas możliwość wspólnego kołędowania.

Jeden z najbardziej zasłużonych badaczy kołęd polskich, Stanisław Dobrzycki mówi o nich w sposób następujący: *„Chyba nigdzie pieśni na Boże Narodzenie nie stały się czymś tak bardzo narodowym, tak dziwnie przez cały naród ukochanym i pielęgnowanym jak w Polsce”.*

Kołędy są nieodłączną częścią nie tylko naszej kultury, ale i naszej historii

Towarzyszyły nam we wszystkich trudnych momentach naszych dziejów. Mamy zatem kołędy powstańcze, kołędy wojenne, w tym najsynniejszą kołędę oświęcimską „Nie było miejsca dla Ciebie”. W czasach komunistycznych dostosowywano słowa kołęd do panującej sytuacji politycznej. Już Adam Mickiewicz, w swoich wykładach z literatury słowiań-

skiej doceniał piękno i potencjał tkwiący w polskich kołędach. Jego zdaniem żadne inne pieśni nie pokazują w tak czysty i delikatny sposób świętej miłości macierzyńskiej i gorliwej czci Maryi dla jej Boskiego Syna. Wielcy polscy poeci, doceniając piękno i znaczenie tych utworów także tworzyli teksty kołęd, np. F. Karpiński, T. Lenartowicz, P. Skarga – to tylko niektórzy z nich. Ale dzisiaj iluż spośród nas, śpiewających je – myśli o tym?

Kołędy posiadają szczególną moc...

Łączą pokolenia, rodziny, ludzi. Sprawiają, że w cudowną noc Bożego Narodzenia nikt nie czuje się samotny. Wystarczy tylko zaśpiewać, że Bóg się narodził, Bóg zstąpił na Ziemię i jest tu z każdym z nas. Znowu wstępuje w nas nadzieja, a Ci, którzy już odeszli znowu są z nami w naszych wspomnieniach.





W sobotę 26 stycznia br. w błędowskiej świątyni zgromadzone osoby miały możliwość uczestniczenia w niesamowicie ciekawym wydarzeniu, jakim bez wątpienia, był IX Międzygminny Przegląd Kolęd i Pastorałek. Organizatorami tegorocznego koncertu było Gminne Centrum Kultury Sportu i Rekreacji zs. w Trzcianie wespół z ks. dziekanem Mariuszem Matuszewskim i proboszczem naszej parafii. Wśród gości nie zabrakło samorządowców. Obecny był przewodniczący Rady Powiatu Rzeszowskiego Tomasz Wojton, w II części Przeglądu – Wójt Gminy Świlcza Adam Dziejdzic. Obecna była radna Rady Gminy Świlcza – Wiesława Szczepanik i sołtyśka wsi Stanisława Szmigiel.

Po serdecznych słowach powitania przez ks. M. Matuszewskiego gości-chórzystów przybyłych z różnych zakątków dekanatu i diecezji, by swoim śpiewem dać możliwość powtórnego przeżycia radości Bożego Narodzenia i oddać hołd Nowonarodzonemu Dzieciątku, odbyła się uroczysta Eucharystia. W czasie jej trwania modlono się m.in. w intencji zgromadzonych.

Podczas liturgii oprawę muzyczną zapewnił miejscowy chór parafialny pod batutą organisty Jacka Chrobaka, wykonując kilka kolęd ze swojego repertuaru. Po nabożeństwie wieczornym nastąpił koncert, którego wykonawcami było aż 7 chórów, które śpiewały po 2 utwory.

Zagłębiając się w ten cudowny nastrój, wysłuchaliśmy kolędy, pastorałki, spotykane w każdej kulturze.

KOLEJNOŚĆ WYSTĘPÓW:

1. **Chór Gama ze Świlczy:** dyrygent Patryk Rak (Dzisiaj w Betlejem, Gdy się Chrystus rodzi)
2. **Chór Parafialny z Dąbrowy:** dyrygent Joanna Cyran (Za Gwiazdą, Adeste fideles)
3. **Chór Emmanuel i Kantylena z Rzeszowa:** dyrygent Roman Olszowy (Pasterzu, pasterzu, Spij Jezusie, Dziecino Święta)

4. **Chór Alba Cantans z Rzeszowa:** dyrygent Kornelia Ignas (Wśród nocnej ciszy, Nowa radość nastała, Paśli pasterze woły)
5. **Chór Resonantae z Bratkowic:** dyrygent Jakub Pięta (Mizerna cicha, Narodził się w stajni)
6. **Chór Cantus z Trziciany:** dyrygent Łukasz Adamus (Z narodzenia Pana, Cicha noc)
7. **Chór Cantamus z Pstrągowej:** dyrygent Paweł Łącki (Dziecino mała, Gore gwiazdo, Hola, hola!)

Prezentację chórów, ich repertuar, osiągnięcia artystyczne przedstawiała na wstępie każdego występu Karolina Salach, instruktorka GCKSiR.

Wytworzył się niepowtarzalny klimat artystyczno-religijny. Chóry zaprezentowały kolędy tradycyjne, jak i te w nowoczesnej aranżacji. Wykonania najpiękniejszych kolęd i pastorałek podbiły serca osobom zgromadzonym w naszej świątyni, spotykając się z ich wzruszeniem i zachwytem. Wykonawcy – pełni pasji, kultywujący tradycję, dali pokaz swoich umiejętności, stworzyli radosną i pełną skupienia atmosferę. Chórzyści z Dyrygentami na czele nagradzani byli gromkimi brawami i długimi owacjami na stojąco.

Na zakończenie wszystkie chóry pod batutą dyrygenta, pomysłodawcy i organizatora Przeglądu Romana Olszowego wykonały kolędę „Bóg się rodzi”. Dołączyli się do śpiewu wszyscy zgromadzeni a słowa: „Podnieś rękę Boże Dziecię – błogostaw Ojczyznę miłą...” dla nas Polaków mają charakter szczególny. Był to śpiew uwielbienia płynący z prawie 300 gorących serc patriotycznych.

Po zakończeniu mszy św. dyr. GCKSiR Adam Majka podziękował miejscowemu chórowi i wyraził nadzieję, że ze swoim pięknym śpiewem chór zasili następną Przegląd.

**„Prawdziwa uczta duchowa”
– dało się słyszeć**

Dyrektor dziękował ks. Dziekanowi za liturgię, za przygotowanie kościoła (było bardzo ciepło i chórzyci mogli wystąpić



w swoich odświętnych – organizacyjnych strojach), dziękował chórzystom za udział w Przeglądzie, zapraszając ich na wspólną kolację w siedzibie GCKSiR w Trzcianie.

Tam odbyło się uroczyste wręczenie okazjonalnych statuetek, dyplomów i podziękowań oraz kolacja integracyjna.

Chrystus się nam narodził. Daje nam nadzieję i radość

Ale ponieważ jesteśmy tylko ludźmi oczekujemy, że ta radość będzie już tu i teraz, nikt z nas nie myśli o tym, że to zapowiadane szczęście zrealizuje się na Krzyżu, a droga do pełnej radości wiedzie przez cierpienie.

Dziękujemy serdecznie wszystkim, którzy zaangażowali się w przygotowanie koncertu a przede wszystkim wykonawcom. Czynie to w imieniu parafian błędowskich. Dziękujemy również wszystkim za przybycie i wspólne kolędowanie.



Fot. Zbigniew Lis

Kolęda niejedno ma imię

„Niech tradycja śpiewania kolęd przy choince przy żłóbku stale trwa i podtrzymuje to, co istotne w naszej kulturze i w naszej historii...”

Jan Paweł II

RDTL w Trzcianie

Wielką moc mają świąteczne obyczaje i obrzędy, dlatego przetrwały tyle wieków. Jednym z takich pięknych polskich obyczajów jest śpiew kolęd w okresie Bożego Narodzenia. To prawdziwa uczta dla zmysłów. Chociaż okres Bożego Narodzenia minął wraz z Uroczystością Chrztu Pańskiego, to w naszej polskiej tradycji śpiewamy kolędy aż do święta Matki Boskiej Gromnicznej.

W duchu, jeszcze, bożonarodzeniowym śpiew kolęd wypełnił salę RDTL w Trzcianie w niedzielne popołudnie 27 stycznia 2019 roku. Na kameralnym spotkaniu zebrali się ponad dwudziestu sympatyków muzyki, którzy przyszli wspólnie pośpiewać przy akompaniamencie zespołu muzycznego ASTACUS COVER BAND.

Spotkanie uroczyste otworzył Zbigniew Lis, który powitał wszystkich uczestników oraz wyraził nadzieję, że dzisiejsze wspólne śpiewanie będzie przyjemnym doznaniem i przeżyciem dla każdego.

Króciutka prezentacja multimedialna przedstawiona przez Z. Lisa dotycząca najstarszej polskiej kolędy była swo-



istym impulsem teoretycznym wprowadzającym przybyłych gości w ten szczególny nastrój. Migoczące zaś, prawdziwe świece woskowe ustawione na stołach, stanowiły dopełnienie tej wyjątkowej atmosfery spotkania.

Kolędy i zwyczaj kolędowania to głęboko zakorzeniona polska tradycja. Pieśni opisujące narodziny Chrystusa i znaczenie tego wydarzenia dla ludzi, śpiewano już w średniowieczu. Niektóre kolędy, śpiewane do dziś, mają po kilkaset lat. Najstarsze z nich to m.in. „Anioł pasterzom mówi” (XVI w.), „W żłobie leży”, „Przybieżeli do Betlejem”, „Gdy śliczna Panna” (XVII w.), „Jezus malusieńki”, „Lulajże Jezuniu” (XVIII w.).

Utwory kolędowe, zarówno słowa jak i melodie są ważnym działem twórczości polskiej. Mają one charakter narodowy, śpiewane są na melodie zaczerpnięte z folkloru różnych regionów Polski. Usłyszemy melodie poloneza, mazurka, oberka, krakowiaka, kujawiaka. Od dawnych wieków pisane są w języku polskim. W okresach zaborów dla wielu pokoleń Polaków były pieśniami patrio-



Szczególnie serdecznie podziękowania kierujemy do muzyków zespołu ASTACUS – Ani, dwóm Patrykom, Kubie i Krzyškowi. Niezwykle utalentowani, chociaż bardzo młodzi, grali piękne, polskie kolędy, a występ ich został doceniony przez publiczność i otrzymał rzesiste brawa.

Uczestniczka



Fot. Zbigniew Lis

tycznymi, symbolem narodowym, ostoją polskości i pozwalają zachować ducha narodowego.

Wykonując te stare pieśni, tak jak robili to nasi rodzice, dziadkowie, przodkowie, mamy poczucie wspólnoty z nimi, z tymi ludźmi, którzy żyli przed nami. Czujemy, że jesteśmy stąd, że łączy nas wspólny los.

Trzeba podkreślić, że wspólne śpiewanie kolęd stwarza wyjątkową, magiczną atmosferę. A zbiorowe ich śpiewanie w ogóle jest czymś, co ludzi bardzo zbliża. Wszyscy śpiewamy wtedy pieśni, które znamy, lubimy i dobrze nam się kojarzą, bo pamiętamy je z dzieciństwa, bo są ciepłe, melodyjne, piękne. Siedząc w gronie innych śpiewających, czujemy z nimi szczególną bliskość, radość ze spotkania, doznajemy wielu przyjemnych emocji.

W dzisiejszych czasach, w których gonimy za wieloma materialnymi rzeczami warto na chwilę zatrzymać się, zadumać i refleksyjnie nad sensem najważniejszych życiowych wartości. Wspólne śpiewanie kolęd to doskonały sposób na to, aby temu sprostać, a świąteczny nastrój pozostał z nami na dłużej. Dziękujemy wszystkim osobom, które odwiedziły RDTL i przyłączyły się do wspólnego kolędowania.

Kolęda Legionów. 1915 r.

(na mel. „W dzień Bożego Narodzenia”)

W dzień Bożego Narodzenia
Radość serca rozplomienia,
Że w armatnim huk, dymie,
Zmartwychwstaje Polski imię,
Polski imię!

Rok już drugi na placówce,
Wciąż w wojennej my wędrówce.
Poprzez krwawą dolę, blizny,
Spieszmy do wolnej Ojczyzny,
Do Ojczyzny!

Już za nami Ziemia-Matka,
Przeszliśmy ją do ostatka.
Krwia na kresach wyznaczili
Nowa Polskę, bracia mili,
Bracia mili!

Pastuszkowie Boże Dziecię
Oznajmili hen po świecie.
Przez Legionów pacholeta
Zwiastowana Wolność święta,
Wolność święta!

Przez legiońskie szare dzieci
Wokół z wichrem sława leci.
Szabli błyskiem wszem ogłasza:
Z grobu wstaje Polska nasza!
Polska nasza!

(autor nieznan)



Zofia Dziedzic

Przyszła dziś pora – na Dzień Seniora!

*Jeśli jesteś źródłem dobrodziejstw,
ich owoce do Ciebie wrócą.*

(Lie)

Dzień Seniora obchodzony jest w Trzcinie, gm. Świlcza – corocznie już od 1993 r. – w okresie karnawału, w okolicach Dnia Babci i Dnia Dziadka. Uroczystościom przyświeca wspólny – młodych i starszych mieszkańców Trzciniany cel – kształtować społeczne postrzeganie osób starszych oraz podejmować wszelkie działania mające na celu zapewnienie im godnego życia.

Do najważniejszych zadań należy więc przeciwdziałanie wykluczeniu osób w podeszłym wieku, ułatwienie dostępu do opieki medycznej, a także do pełnego życia kulturalnego i społecznego.

Organizatorami owego święta od samego początku byli: Szkoła Podstawowa w Trzcinie, Parafia Rzymskokatolicka w Trzcinie, Koło Gospodyń Wiejskich i Koło Parafialne „Caritas”. Od 2003 r. do grona organizatorów dołączyło się aktywnie obecne Gminne Centrum Kultury Sportu i Rekreacji zs. w Trzcinie i społeczne organizacje wiejskie: Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży, KGW, OSP, LKS i in.

Każda coroczna uroczystość poprzedzona jest uroczystą Mszą św. w tutejszym kościele pw. św. Wawrzyńca i Niepokalanego Poczęcia Maryi Panny. Patronat honorowy spełnia obecnie Wójt Gminy Świlcza Adam Dziedzic.

Cześć oficjalna uroczystości

„– Jest mi niezmiernie miło, bo witam Państwa w murach naszego Gminnego Centrum Kultury Sportu i Rekreacji Gminy Świlcza zs. w Trzcinie. Dziękuję w imieniu organizatorów za przyjęcie naszego zaproszenia i przybycie na tę niecodzienną i serdeczną uroczystość” – tymi słowami dyrektor Adam Majka rozpoczęła prowadzenie uroczystego wieczoru senioralnego. Wśród zaproszonych gości byli: Wójt Gminy Świlcza Adam Dziedzic, ks. katecheta w SP Trzcinia Damian Jacek, radny Rady Powiatu Rzeszowskiego: Sławomir Miłek, młodzi, nowi samorządowcy Rady Gminy: Marcin Czech i Paweł Piela, który jest równocześnie prezesem OSP oraz sołtys wsi Kazimierz Łagowski. Przybyli przedstawiciele towarzystw kulturalnych i charytatywnych: Stanisława Rodzoń – przewodniczącą „Caritas” parafii Trzcinia, dyrektorzy Szkół i Przedszkoli: Zofia Smagała – dyr. PP, Grażyna Różańska – z-ca dyrektora Szkoły Podstawowej, em. Zofia Draus – długoletnia dyr. Zespołu Szkół w Trzcinie, organizatorka kilkunastu spotkań senioralnych. Organizacje społeczne reprezentowali: Krystyna Stawarz – przewodniczącą KGW, Paweł Maciołek – prezes LKS oraz przedstawiciele Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży.

Trzcinia, 11 II 2019 r.

Okolicznościową przedmowę do wszystkich licznie zgromadzonych uczestników (ok. 230 osób) wygłosił wójt Adam Dziedzic.

– Spotkaliśmy się dziś, łącząc kilka uroczystości w jedną: Dzień Babci, Dzień Dziadka i Dzień Seniora. Babcia, Dziadek, wszystkie osoby starsze to dla nas przewodnicy – mistrzowie, którzy dają nam wskazówki do tego, jak żyć (...). Pragniemy dziś oficjalnie podziękować za każde dobre słowo, radę, za bajki na dobranoc w dzieciństwie, opowieści, o Waszych czasach, ciepłe ciasto, pyszne obiady, wspólne spacerunki i długie rozmowy... Przepraszamy za to, że czasami bywaliśmy nieznośni, zbyt głośni. (...)

Troska o starszych jest pierwszym i podstawowym sprawdzianem stosunku człowieka do człowieka. Wdzięczność trudno jest ubrać w słowa. Wtedy proste – „dziękujemy” – zawiera wszystko, co chcemy wyrazić. Bezinteresowność w dzisiejszych czasach jest czymś odświętnym, na dobrą sprawę – luksusowym. Rzadko kiedy stać nas na czyn, który nie ma w sobie nutki interesu własnego. A właśnie takie działanie, pozbawione kalkulacji, jest najpiękniejsze. Bowiem tylko ci, którzy nauczyli się potęgi szczerego i bezinteresownego wkładu w życie innych, doświadczają największej radości życia – prawdziwego poczucia warsztatu, szkolenia spełnienia. Dlatego coraz częściej organizowane są rozmaite formy aktywizacji osób w podeszłym wieku.





Na scenie „Pułanie”.



Wójt Adam Dziezic.



Śpiewa chór „Cantus”.



Przewodnicząca „Caritas”
Stanisława Rodzoń.



Widownia – jubliaci.



Dyrektor GCKSiR Adam Majka.



Scenka rodzajowa
w wykonaniu
Grupy Obrzędowej.

Takie inicjatywy na poziomie lokalnym pomagają seniorom nie tylko się rozwijać, ale również przeżywać drugą młodość (...) – Życzeniami serdecznymi i zaintonowaniem dla Wszystkich Seniorów pieśni-hymnu „Sto lat”, odśpiewanym na stojąco przez publiczność zakończył swe wystąpienie Wójt Gminy.

Okolicznościowe drugie przemówienie zaczęło się m.in. cytatem: *W życiu ludzkim są pewne etapy. Jest dzieciństwo, jest młodość, jest wiek dojrzały i starość. Starość jest czcigodna i nie*

mierzy się jej liczbą lat, ale miarą starości jest życie bieżące serdeczne, rodzinne, nieskalane – mówiła w imieniu koła „Caritas” przew. Stanisława Rodzoń.

(...) Każdy wiek rządzi się własnymi prawami, dlatego dziś, spotykamy się, by się również rozweselić, pośpiewać kołędy, porozmawiać i wspominać... młodość. Liczymy na Państwa poczucie humoru i wyrozumiałość. Śmiech to zdrowie, dlatego śmiejmy się! Zapraszam na część towarzyską spotkania po zakończeniu części artystycznej.

**Część artystyczna.
Koncert: „Młodzi – Seniorom”
czyli opowieść słowno-muzyczna o różnicach i podobieństwach pomiędzy młodszym i starszym pokoleniem współczesnego świata**

Od ćwierćwiecza nieprzerwanie młodzi starają się uczcić życie starszych

od siebie i bardziej doświadczonych piosenką, tańcem, wierszem, muzyką.

Tradycją i sukcesem spotkań jest to, że w program artystyczny angażują się uczniowie, rodzice, nauczyciele, członkowie ruchu amatorskiego, nie tylko z Trzciany, ale i okolic. Warto przypomnieć chociażby takie znane spektakle ludowe m.in. jak: *Herody*, *Szopkę z Cyganami*, *Piećło – niebo*, *Kopydłowo*, *Herody w Karczmie u Żyda*, *Wilija*, itp.

Pierwsza część artystyczna w wykonaniu grup amatorskiego ruchu artystycznego zespołów istniejących w GCKSiR rozpoczęła się polonezem, z kolei „na ludowo” śpiewał chór i grał zespół instrumentalny. Tańce starej Warszawy i nowoczesne rytmy wcale nie przeszkadzały w miłym odbiorze występów artystów-amatorów. Wystąpili: Zespół Pieśni i Tańca „Pułanie”, Chór „Cantus”, Kapela „Olsza”, Kapela Gminnego Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji, Zespół Tańca Nowoczesnego „Koloret”.

Scenka rodzajowa – wnuczka u babci i dziadzia w odwiedzinach – była łącznikiem „między dawnymi, a nowymi czasami” – dla działań scenicznych. Odtwórcy ról spisali się doskonale! Dla obserwatora różnorodnych występów artystycznych zespołów działających od lat miłym zaskoczeniem jest nie tylko wspaniała technika wykonania, ale i obycie sceniczne artystów – widoczna radość i zadowolenie z tego, co robią i dla kogo. I to jest największy sukces artystyczny i logistyczny Wszystkich Członków zespołów, Instruktorów i Dyrektora oraz całego Personelu administracyjnego.

Szczególnie ważne są także sprzyjające uwarunkowania społeczne w środowisku: rodzice członków zespołów, którzy rozumieją swą rolę w należyтым wychowaniu dzieci – dla nauki i kultury, środowisko społeczne, które docenia ten wysiłek, chwali, jest dumne z osiągnięć zespołów GCKSiR już nie tylko w Polsce, ale i poza granicami kraju. Nie jest to tylko ważne dla promocji regionu. Sprzyjający rozwojowi kultury jest samorząd gminy z Radą Gminy i Wójtem na czele.

Dwie odsłony artystyczne zaprezentowane publiczności – z udziałem muzyków, tancerzy, śpiewaków odtwórców żywego słowa na kanwie najnowocześniejszej scenotechniki – mogły zadziwić i zauroczyć każdego, nawet laika. Światło kolorowe efekty dźwiękowe, kolorystyczne, nadają scenie perspektywę wizualną. Zamiast tradycyjnych w tle – dekoracji – ekran z kolorowymi ilustracjami, zmieniającymi się wraz ze zmianą wydarzeń scenicznych, oszczędność szczegółów na rzecz wizji indywidualnego odbioru widza – tonie lada gratka. Nowoczesne techniki – to także oszczędność szczegółów – nie było zapowiedzi,



Pułanie – tańce starowarszawskie.



Młodzieżowa kapela GCKSiR.



Scena zbiorowa – kapela i tancerze.

wychodzenia, ustawień itp. scena była miejscem na „dzianie się”, a ono – na przeżywanie dla widzów. Jeśli do tego dodać urodę i wdzięk oraz stylowo dobrane kostiumy sceniczne, np. tancerzy, śpiewaków, instrumentalistów, zmieniające się ruchy i układy – dla widzów były elementami ciągłych przeżyć estetycznych. Gromkie brawa widzów i owacje na stojąco były szczerą zapłatą za artystyczny trud wykonawców.

Wystąpili w Dniu Seniora 2019 w Trzcianie:

Zespół Pieśni i Tańca „Pułanie” – choreografia Piotr Drozd

Chór „Cantus” – dyrygent Łukasz Adamus

Zespół „Koloret” – instruktor Ewa Chmaj

Kapele Ludowe – instruktor Justyna Drozd

Babcia – Krystyna Łoboda – Grupa Obrzędowa

Dziadek – Janusz Pisula – „Franków”

– Grupa Obrzędowa

Wnuczka – Wiktoria Pokrywka – Teatr „Tespis”

Wnuk – Daniel Mita – Teatr „Tespis”

Dźwięk – Łukasz Rączy, światło – Adam Majka, multimedia, podkłady muzyczne, scenariusz scenki aktorskiej – Karolina Salach

Kapela Olsza, Justyna Drozd – skrzypce, wokal, Konrad Rogala – skrzypce, Bartek Cwynar – klarnet Mirosław Cwynar – akordeon, Rafał Pytko – kontrabas, Piotr Drozd (gościnnie) – wokal

Kapela GCKSiR: Karol Nabożny – skrzypce, Mateusz Piątek – akordeon, Jakub Pyziak – skrzypce, Janusz Czech – kontrabas

Wystąpiło ogółem – 91 osób.



Zespół „Koloret” – instruktor Ewa Chmaj.

Co będzie w przyszłości?

Obecnie na świecie żyje około 600 milionów osób powyżej 60. roku życia. Szacuje się, że w 2050 roku liczba ta wyniesie 2 miliardy. Mniemać można, że seniorzy odgrywać będą jeszcze większą rolę wychowawczą niż obecnie, a ponadto będą musieli liczyć się z późniejszym odejściem na emeryturę.

Dalsza część spotkania przebiegała w towarzyskiej, serdecznej atmosferze przy stołach ze smacznym poczęstunkiem i przy nutkach kolęd i piosenek biesiadnych, co przyczyniało się do więzów i integracji seniorów. Podziękowaniem i podsumowaniem niech będą następujące słowa: *Najlepsza część życia ludzkiego, to małe, bezimienne i zapomniane akty dobroci i miłości. Człowiek realizuje się tylko służąc człowiekowi, nie zrażając się nigdy, zdarzającymi się czasem aktami niewdzięczności* (E. Fromm).



Fot. Zbigniew Lis

Zespół Pieśni i Tańca „Pułanie” – choreografia Piotr Drozd.

Emil Janowski

Dać ludziom radość i napęlić ich pozytywną energią...

Takie hasło wyznaczyliśmy sobie w grudniu 2018 roku przygotowując Koncert Noworoczny pt.: „Silver Tone i przyjaciele”, który odbył się 20.01.2019 roku w sali widowiskowej Gminnego Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcianie.

Pomysł zrodził się zaraz po udziale w uroczystych gminnych obchodach 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości. Cel był prosty: przedstawić popularne kolędy i pastorałki w formie innej, bardziej współczesnej, niż są one znane prawie każdemu na co dzień.

Repertuar, wykonawcy, słuchacze – muzyczna triada

Doborem repertuaru i niekonwencjonalną aranżacją zajął się Łukasz Rączy – instruktor zespołu. Bogactwo instrumentów: od trąbki przez akordeon, skrzypce, bębny afrykańskie i gitary sprawiło, jak mówiły nam osoby wychodzące po koncercie, że nogi same chciały tańczyć. Tak pozytywne opinie cieszą nas i dodają tylko wigoru do coraz lepszego tworzenia i podnoszenia muzycznej „poprzeczki” – umiejętności.

Na scenie razem z nami gościnnie zaprezentowali się:

- **Chór dziecięcy „Kantuski”** – m.in. w utworze „Nie cykali się” i „Świeć gwiazdeczko” – z repertuaru „Arki Noego”. Dyrygowała Kornelia Ignas;
- **Grupa wokalna miejscowego Zespołu Pieśni i Tańca „Pułanie”** – m.in. w utworze „Pastorałka od serca do ucha” Rokiczanki.

Uroku całemu występowi dodała, jedyna i niepowtarzalna, Justyna Drozd, która swoim głosem w utwo-

rze „Gorę gwiazda” czy „Pastuszkowie, bracia mili” rozgrzała nie jedno serce. Mistrzowską grą na skrzypcach dodała do całej otoczki nutę finezji.

Całości koncertu specyficznego klimatu nadały również świetne iluminacje przygotowane i obsługiwane w czasie koncertu przez dyr. GCKSiR Adama Majkę, który trzeba przyznać, wczuł się mocno w swoją rolę.

Dziękujemy z całego serca wszystkim, którzy przyszli na koncert, a w szczególności Wójtowi Gminy Świlcza Adamowi Dziedzicowi, który sam jest muzykiem. Już teraz „rzucamy rękawicę” p. Wójtowi do podjęcia wyzwania i zagrania w niedalekiej przyszłości wspólnie z nami na scenie.

Tegoroczny Koncert Noworoczny pt.: „Silver Tone i przyjaciele” na długo zapamiętamy sami, jako muzycy-wykonawcy. Wierzę głęboko, że zapadnie w pamięć wszystkim obecnym na widowni. Zapraszamy na następne koncerty, o których na bieżąco będziemy informować na stronie GCKSiR na facebooku i na plakatach na terenie gminy.



Poznajcie nas bliżej... przedstawiamy się

Jako „Silver Tone” działamy od 2013 roku przy Gminnym Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcianie, pod czujnym okiem Łukasza Rączego (perkusisty zespołu BROWN), człowieka z wielkim zaangażowaniem i bezgraniczną pasją



Kolędy i pastorałki można śpiewać i grać współcześnie...



Dziecięcy i młodzieżowy chór z GCKSiR.



Na widowni.



Fot. Zbigniew Lis

Zespół „Silver Tone”.

do muzyki. W większości gramy muzykę nowoczesną, jednak bardzo chętnie łączymy nowoczesność z polską tradycją, w wyniku czego powstaje tzw. folkrock. Na co dzień studiujemy, chodzimy do szkół średnich, pracujemy, ale żaden z nas nie wyobraża sobie życia bez muzyki. Wspólne granie przynajmniej raz w tygodniu na próbach sprawia, że możemy zapomnieć o wszystkich problemach i zmartwieniach.

Remont sali widowiskowej w budynku w Trzcianie utwierdził nas tylko w tym, iż mając takie możliwości i komfortowe warunki, jakie daje nam GCKSiR, byłoby nierozważnym, gdybyśmy nie wykorzystali tego.

Na przestrzeni lat, z reguły, po jakimś ważnym koncercie, do zespołu dołączały nowe osoby. Tak było po Jubileuszu 10-lecia GCKSiR w 2015 roku. Podobna sytuacja miała miejsce w 2017 roku po koncercie na scenie ropczyckiego Domu Kultury. Jak będzie tym razem? Czy Silver Tone powiększy się trwale o kolejną osobę? Czas pokaże!

Skład zespołu:

- Łukasz Rączy** – instruktorem, perkusji
- Justyna Drozd** – skrzypce, wokal
- Emil Janowski** – akordeon, pianino, wokal
- Kacper Wojnar** – gitara elektryczna, wokal
- Bartosz Skotnicki** – gitara elektroakustyczna
- Kuba Długosz** – gitara elektryczna
- Michał Długosz** – gitara basowa
- Patryk Majka** – trąbka, instrumenty perkusyjne, perkusja

Zofia Dziedzic

Zapustowy „concerto grosso” w GCKSiR Gminy Świlcza zs. w Trzcianie

Od kilku lat każdy rok działalności artystycznej amatorskich zespołów pracujących w GCKSiR podsumowywany jest dużym koncertem galowym (z j.wł. *concerto grosso*) odbywającym się w okresie karnawału. Jest on dedykowany rodzicom członków zespołów artystycznych, działających w Centrum, byłym ich członkom. W br. jako szczególnym, jubileuszowym (50 lat istnienia) także byłym członkom Regionalnego Zespołu Ludowego oraz jako kontynuacja działającej obecnie Grupy Obrzędowej im. Marii i Józefa Dziedziców.

Koncert ma zawsze ambitny program, doskonale logistyczne opracowanie i doniosły charakter. Jest to podsumowanie dotychczasowych osiągnięć, analiza porównawcza członków zespołów i grup czyli wgląd w dorobek artystyczny i wizerunek działalności GCKSiR. Zawsze związane są z tym podziękowania i gratulacje dla członków zespołów, instruktorów, kadry kierowniczej i technicznej, życzenia, ukłony, wyrazy uznania, wspomnienia, nostalgia, chwile wzruszeń i kwiaty.

Tak było i w bieżącym roku 3 marca 2019 r. w sali widowiskowej GCKSiR. Sala po świeżym remoncie, całego budynku wraz z instalacjami wewnętrznymi, znaczącym unowocześnieniu sceny i jej zaplecza technicznego, dogrzana i jasna z trudem mieściła widzów. Nie pomógł nawet obszerny balkon wypełniony widzami młodszej generacji. Gdy w finałowej scenie zebrali się wszystkie zespoły występujące na koncercie i zespół instruktorów – ok. 200 osób, a jeszcze liczniejsza widownia wstała z krzesel, brawom i owacjom nie było końca. Koncert można by nazwać – świętem polskiego folkloru, a zwłaszcza rzeszowskiego, bo...

Podrzeszowska Trzciana – to wzorcownia folkloru

Tak we wstępie i na powitanie powiedział prowadzący, gościnnie koncert – zaprzyjaźniony serdecznie i obopólnie

z GCKSiR oraz widzami, emerytowany pracownik WDK Rzeszów – Czesław Drąg – człowiek-encyklopedia wiedzy o folklorze (zwłaszcza rzeszowskim), działalności artystycznej zespołów regionalnych, pracowity, życzliwy ludziom i pomocny potrzebującym. Jego narracja okraszana a to anegdotką, a to archaicznym lub staropolskim wyrazem, czy zwrotem, ale i neologizmem przykuwała uwagę słuchaczy, nakierowując ich myśli na wszystko, co ważne i to, co działo się na oczach widowni.

Scenariusz widowiska obejmował występy taneczne na żywo, w tradycyjnych zdobnych strojach z własnej garderoby i bogatej kostiumerii (obecnie wartej 200 tys. zł). Przy dźwiękach muzyki autentycznej miejscowej kapeli ludowej wystąpili także dziecięce zespoły śpiewacze. Wystąpili:

– Grupa Obrzędowa im. M. i J. Dziedziców (10 par tanecznych) to miłośnicy folkloru, ludzie godzący rozliczne obowiązki zawodowe, rodzinne, dźwigający nawet ciężar wieku – ale zrośnięci z kulturą (niektórzy powiadają) od urodzenia aż do końca. Zespół prowadzi choreograf-amator i reżyser – Andrzej Świstara.

– Zespół Pieśni i Tańca „Pułanie” pracuje i występuje w 3 grupach kategorii wiekowych: grupa reprezentacyjna, średnia i najmłodsza. Choreograf: Piotr Drozd. Ich dorobek artystyczny jest bogaty prezentowany w gminie na festiwalach krajowych i zagranicznych Oprócz tańców ludowych ich repertuar to także tańce narodowe, tańce do muzyki fil-



Konferansjer Czesław Drąg.



Popisy Grupy Obrzędowej im. J. i M. Dziedziców.

Przekrój pokoleniowy ZPiT „Pułanie”.



mowej i folkloru miejskiego. Tu znów: uczniowie szkół średnich, studenci wyższych uczelni Rzeszowa, młodzi – już pracujący, mieszkający w różnych okolicznych miejscowościach – ale połączeni pasją taneczną, współodpowiedzialnością za efekty pracy, ambitni i kulturalnie spędzający czas wolny – to przykład godny naśladowania i podziwu. Któż nie zapamięta np. wśród „batiarów warszawskich” rozkosznego Kamila Ł. z Dąbrowy, który bryluje na scenie i bawi się sam tym, co robi.

– Najmłodsza kapela ludowa GCKSiR w składzie: Jacek Czachor, Aleksandra Pączek, Gabriela Ostraszewska, Anna Rygiel, Amelia Dziedzic oprócz rzeszowskich melodii wykonała piosenki ludowe, np. „Wież mnie, koniku wież” – „Byłam na muzyce” Dużo jeszcze muszą pracować z instrumentami i nutkami młodzi muzycy, skrzypce to trudny instrument, ale przy talencie i pracowitości nic nie ma niemożliwego.

– Zespoły śpiewacze i kapele ludowe – prowadzone są przez instruktorkę instrumentalistkę i chórmistrza – Kornelię Ignas. Kapela GCKSiR występuje w składzie: Kornelia Ignas – skrzypce, Justyna Drozd – skrzypce, Karol Nabożny – skrzypce, Jakub Pyziak – skrzypce, Bartosz Cwynar – klarnet, Mateusz Piątek – akordeon, Mirosława Cwynar – akordeon, Janusz Czech – kontrabas.

Zaprezentowały się na scenie w 4 odsłonach wszystkie grupy taneczne, pokazały to, co miały najlepsze, a to: tańce przeworskie, tańce Beskidu Śląskiego, tańce Lachów Sądeckich i Lasowiaków. W tradycyjnych strojach regionalnych, które bogactwem kolorów, świecidełek, ornamentów, pawich piór, cekinów i kwiatów czarowały licznie zgromadzoną publiczność i były dopełnieniem sztuki tańca tancerek i tancerzy. A tańce były przeróżne, np. szybkie: polki, sztajerki, oberki. Dostojne kujawiaki, chodzone, trojaki, a także olendry, wiwaty, mietlorze itp.

W swoim zapasie ich nazewnictwa i cech charakterystycznych Konferansjer nazywał, wyjaśniał i... uczył słuchaczy, a miał ich bardzo dużo.

Aplauz w grupie najmłodszej wywoływała para najmniejszych i najmłodszych tancerzy: Martynka Leśniowska i Patryk Kania. Zgodnie z metodyką nauki tańca grupa najmłodsza uczy się tańców polskich w formie prostych, zabawowych schematów tanecznych. Mając wycucie rytmu i znajomość kolejnych figur w zupełności dorównywała innym – choć za duże stroje im przeszkadzały...

W uroczystościach wzięli udział zaproszeni goście, a wśród nich Wójt Gminy Świlcza Adam Dziedzic i wicewójt Sławomir Styka z Małżonką, Adam Majka dyr. GCKSiR inicjator i główny



Pierwsza choreograf Zespołu - K. Szczerbiak.



Fot. Zbigniew Lis

Kwiaty – podziękowania – wzruszenia...

logistyk uroczystości oraz Instruktorzy i pracownicy administracyjni tejże placówki, kilku Radnych Rady Gminy Świlcza z ościennych miejscowości, a także miejscowi radni RG: Marcin Czech i Paweł Piela. Obecni byli również Radni Rady Powiatu Rzeszowskiego: Tomasz Wojton – Przewodniczący Rady Powiatu Rzeszowskiego, Tadeusz Pachorek z Małżonką – członek Zarządu Rady Powiatu Rzeszowskiego, Sławomir Miłek – radny Rady Powiatu Rzeszowskiego. Przybyli również dyrektorzy zaprzyjaźnionych Ośrodków Kultury: Katarzyna Hagedej – dyr. MGOK w Sędziszowie Małopolskim, Marcin Świerad – dyr. GOKiW w Wielopolu Skrzyńskim, Andrzej Wróbel – dyr. GOK w Błażowej, Kazimierz Popielarz – długoletni dyr. MGOK w Sędziszowie Małopolskim, Krystyna Szczerbiak – długoletnia pierwsza choreografka trzciańskiego zespołu Pieśni i Tańca „Pułanie”, Dyrektorzy jednostek organizacyjnych Samorządu Gminy Świlcza.

Wiele lat pracy artystycznej zespołów – to niezliczona ilość koncertów, próby, projekty, współpraca, wyjazdy, które złożyły się na dzisiejszy ich wizerunek. Dzierżą zasłużone wysokie miejsce w kulturze oraz miano „towaru eksportowego”, jakim określa zespoły Wójt. Przychylnym i hojnym okiem patrzy na rozwój kultury w swojej gminie. Nic dziwnego, wszak przed 50. laty jego dziadkowie Maria i Józef Dziedzicowie, umuzykalnione nadzwyczaj małżeństwo, późną jesienią 1969 r. skompletowało Regionalny Zespół Pieśni i Tańca w Trzcianie. Pierwszy publiczny występ „Swaszczyzny” wystawiono, z powodzeniem, w roku 1970. Obecnie tradycje owego zespołu podtrzymuje kolejne pokolenie artystów amatorów wywodzących się z zespołu.

Obecnie w repertuarze znajdują się głównie tańce i przyśpiewki z okolic Rzeszowa. Grupa ma opracowane również widowiska obrzędowe.

Zespół (dawniej i teraz) brał udział w wielu wydarzeniach artystycznych o charakterze lokalnym, powiatowym, wojewódzkim oraz krajowym i zagranicznym, a jego długoletnia działalność jest wspaniałym dowodem na to, jak silną więź tworzy wspólny śpiew, muzyka taniec. Najważniejsza z nagród: za całokształt zasług dla kultury ludowej Zespół został odznaczony nagrodą im. Oskara Kolberga. W swojej twórczości nawiązuje do wartości chrześcijańskich, przywiązania do tradycji, ziemi rodzinnej, poczucia więzi i kultywowania dawnych obrzędów i zwyczajów wsi.

Rok 2019 jest rokiem wyjątkowym dla Zespołu Pieśni i Tańca. Przez szeregi Zespołu przewinęło się ponad 1000 mieszkańców Gminy, a jego funkcjonowanie cieszy się dużym zainteresowaniem i szacunkiem mieszkańców. Rodzimy folklor to nieodłączny element Naszego dziedzictwa kulturowego, dlatego naszym celem jest troska o jego kultywowanie. W roku

zaczynającym jubileusz 50-lecia istnienia Zespołu przypominać tylko te najistotniejsze.

Lista nagród i dyplomów, odznaczeń i podziękowań dla zespołu jest tak długa, że nie sposób wszystkich wymienić.

Multimedia w widowiskach – ich rola

Projekty widowiskowo-multimedialne, którym był „Zapustowy Koncert” to złożone dzieło sztuki. Dostarczyło widzom wrażeń poprzez nasze główne zmysły. Filmiki tematyczne, np. „Domek”, „Początek zespołu”, „Koncerty zagraniczne i zgrupowania”, „Pejzaże ziemi ojczystej” – to bodźce oddziałujące na wzrok (poprzez tekst, grafikę, obraz, animację), słuch (dźwięk) czy obydwie naraz. Dzięki temu odbiorcy pełniej uczestniczą w imprezie, ulegają wręcz złudzeniu, że znajdują się w samym centrum wydarzeń (np. piękny i dostoyny walc z filmu „Noce i dnie” na tle przyrody, lustra stawów i kwitnących nenufarów). Projekcja audiowizualna czy multimedialny pokaz wkracza w naszą codzienność. Obrazy i animacje wyświetlają się na budynkach, które często mijamy, samochodach czy fragmentach scenografii. Te na naszych oczach przekształcają się, są w ruchu. W ten sposób „opowiadamy” niezapomniane historie. Obraz, słowo i dźwięk stanowią składną całość. Bawimy się, uczymy oraz wywołujemy wzruszenie!

Sukces się liczy!

Wójt A. Dziedzic na zakończenie zabierając głos, publicznie pogratulował występów pomysłodawcom, wykonawcom i widzom. Uczestnicy – młodzi artyści amatorzy – również potrafili dziękować słowami i kwiatami swym Instruktorom, Opiekunom merytorycznym, Dyrektorowi i Władzom Samorządowym.

– Wszak liczy się w Waszej pracy także pochwała, brawa, owacje na stojąco i wsparcie mentalne od widzów czy słuchaczy. Wójt mówił: – To wielka dumą i wielką satysfakcją zawsze wtedy, gdy stajecie wszyscy na scenie podczas gali finałowej, gdy na występach krajowych, czy zagranicznych dumnie powiewa nad Wami flaga nasza, biało-czerwona, gdy rozbrzmiewa „Mazurek Dąbrowskiego”. Rośnie w każdym z nas poczucie dumy i to jest najwspanialsze! Nie mówi się wówczas o trudach dojazdów na próby, braku czasu, złej pogodzie, wylanych potach, czasem – zmęczeniu. Sukces się liczy! i możliwość bycia razem! Zadaniem państwa polskiego w naszym układzie podziału władzy w strukturach samorządowych – jest wspieranie Was, staramy się stwarzać jak najlepsze warunki, byście mieli komfort przygotowań, spokój, zadowolenie, satysfakcję, szczęśliwe dzieciństwo.



Alina Daniel

*A to miej na pilnej pieczy,
abyś czytał, ile tylko możesz.*

S. Żeromski „Syzyfowe prace”

Dlaczego warto czytać książki?

Po przeczytaniu powyższego tytułu każdy Czytelnik, zwłaszcza w średnim wieku, odpowie sobie: banał – uczono mnie w podstawówce wierszyka: „z książki płynie odwaga, książka w życiu pomaga, chcemy książek jak słońce...”.

Tymczasem większość z nas jest tak pochłonięta oglądaniem filmów, graniem w gry komputerowe czy surfowaniem po internecie, że nie znajduje już czasu na książkę. Wiele osób woli również obejrzeć film nakręcony na podstawie książki, niż przeczytać samą powieść. Jest to powszechne zwłaszcza wśród dzieci, które często poza komputerem świata nie widzą. Na szczęście są jeszcze rodzice, którzy potrafią zaszczerpić w dzieciach miłość do książek. A te dzieci później zaszczerpiają tę samą miłość swoim dzieciom, itd. Przecież to książka rozbudza wyobraźnię, poszerza wiedzę i daje ogrom satysfakcji.

Czytanie to świetne ćwiczenie dla naszego mózgu

W przeciwieństwie do bezmyślnego siedzenia przed telewizorem lub ekranem monitora czytanie wprawia w ruch nasz mózg i niejako karze mu myśleć, wysilać się. Dzięki temu poprawia się zdolność myślenia analitycznego. Podczas czytania należy się skupić, zrozumieć i zapamiętać wiele rzeczy, odkrywać nowe pojęcia i miejsca. Czytanie wzbogaca słownictwo. Podczas czytania książek napotyka się nowe słowa. Nie trzeba wtedy sięgać po słownik, ale próbować wywnioskować znaczenie słowa z kontekstu. Gdy słowo pojawia się w książce kilka razy, szybciej je zapamiętujemy. W ten sposób uczymy się słów, na które raczej nie natknęlibyśmy się podczas rozmowy ze znajomymi.

Gdy szukamy miejsca, w którym połączymy kulturę z nauką, z dostępem do encyklopedii, słowników, multimediów, filmów DVD, płyt, audiobooków, elektronicznych programów edukacyjnych, ciszą, spokojem, atmosferą twórczą, kompetentnym przewodnikiem – bibliotekarzem – wstąpić można do biblioteki. To ona – szkolna – jest przestrzenią, w której młodzi ludzie spotykają się, uczestniczą w twórczych zajęciach, rozwijają swoje talenty i zdobywają nowe umiejętności. Biblioteka publiczna – dla dorosłych – jest środowiskowym centrum animacji kultury, zwłaszcza czytelniczej. „Czytanie dobrych książek jest niczym rozmowa z najwspanialszymi ludźmi minionych czasów” – pisał Kartezjusz, starożytny mędrzec.

Zalety czytania książek

Siedemnaście zalet czytania książek dla dzieci opracowała Szwedzka Akademia Literatury Dziecięcej. Przypominają one o elementarnych sprawach, podstawowych prawdach związanych z funkcjami książki, literatury i czytelnictwa. Warto je przypomnieć i poznać.

- Pomaga rozwijać język i słownictwo. Uczy wyrażać myśli i rozumieć innych.
- Rozwija myślenie. Dostarcza nam pojęć myślowych i nowych idei, rozszerza naszą świadomość i nasz świat.

- Pobudza fantazję, uczy budować obrazy w wyobraźni.
- Dostarcza nam wiedzy o innych krajach i kulturach, o przyrodzie, technice, historii, o tym wszystkim, o czym chcielibyśmy dowiedzieć się czegoś więcej.
- Rozwija nasze uczucia i zdolność do empatii. Wyrabia w nas umiejętność wczucia się w czyjąś sytuację.
- Dodaje sił i zapału. Dostarcza nam rozrywki i emocji. Może rozśmieszyć lub zasmucić. Może pocieszyć i wskazać nowe możliwości.
- Może stawiać pytania, które angażują i pobudzają do dalszych przemyśleń.
- Uczy nas etyki. Skłania do namysłu nad tym, co słuszne, a co nie, co dobre, a co złe.
- Może wytlumaczyć rzeczywistość i pomóc w zrozumieniu zależności.
- Może udowodnić, że często pytanie ma więcej niż jedną odpowiedź, że na problem da się spojrzeć z różnych stron. Może podpowiedzieć inne sposoby rozwiązywania konfliktów niż przemoc.
- Pomaga nam zrozumieć siebie. Odkrycie, że są inni, którzy myślą jak my, że mamy prawo do swoich odczuć i reakcji, umacnia nasze poczucie własnej wartości.
- Pomaga nam zrozumieć innych. Lektura książek pisarzy z innej epoki, innego świata, i odkrywanie, że ich myśli i odczucia nie różnią się od naszych, buduje tolerancję dla innych kultur i zapobiega uprzedzeniom.
- Jest naszym towarzyszem w samotności. Łatwo wziąć ją ze sobą i czytać gdziekolwiek. Z biblioteki można ją wypożyczyć za darmo i nie trzeba podłączać jej do prądu.
- Jest częścią naszego dziedzictwa kulturowego. Dzięki niej mamy wspólne doświadczenia i punkty odniesienia.
- Dobra książka dla dzieci, którą można czytać na głos, przynosi radość dzieciom i dorosłym. Buduje pomost między pokoleniami.
- Książka to spotkanie z literaturą – nieograniczonym światem, z którego czerpiemy przez całe życie. To bardzo ważne spotkanie, gdyż, jeśli nie zostanie zmarnowane, pokaże, ile może dać dobra literatura.
- Literatura wzbogaca kulturę kraju. Daje pracę wielu ludziom: pisarzom, ilustratorom, wydawcom, redaktorom, drukarzom, recenzentom, księgarzom, bibliotekarzom... Literaturę można również eksportować przynosząc krajowi dochód.

Podsumowując moje rozważania, śmiem twierdzić, że biblioteka dziś to nie archaiczna instytucja, którą odwiedza coraz mniej osób. Odpowiednio wyposażona, modernizowana jest jedną z wizytówek środowiska, w którym działa. To nie tylko wypożyczalnia książek, ale miejsce z wielkimi możliwościami edukacyjnymi, które można wykorzystywać na wiele sposobów, z pożytkiem dla całej społeczności lokalnej.

Wykorzystano internet i doświadczenie własne



Lucyna Rzepka

Wnuczęta – Dziadkom

Dzień Babci i Dziadka to jedno z tych wydarzeń rodzinnych organizowanych w zerówce Szkoły Podstawowej w Trzcianie, które wzrusza najbardziej. Jest to piękna uroczystość, mocno przeżywana przez dzieci, rodziców, a najbardziej samych dziadków.

Celebrując to święto, pokazujemy dzieciom, jak ważni są dziadkowie w naszym życiu, że doceniamy ich miłość, codzienną życzliwość, czas, spokój i cierpliwość. Uczymy dzieci, jak ważny jest szacunek i pielęgnujemy odpowiedzialne postawy wobec starszych, które powinny zaowocować w przyszłości.

Ta niecodzienna uroczystość odbyła się 30 stycznia 2019 r. w GCKSiR w Trzcianie. Zaproszeni goście – babcie i dziadkowie – jak zawsze tak i teraz, przybyli licznie, a wzruszenie na ich twarzach widoczne było już od momentu wejścia na salę. Obecny był dyr. naszej placówki Stanisław Filarowski i wicedyr. szk. Grażyna Różańska.

Dyr. SP S. Filarowski, witając dostojnych seniorów i składając im życzenia, podkreślał ich ogromną rolę i znaczenie we współczesnej rzeczywistości i codziennym życiu.

Bal nad bale – w karnawale

Dzieci z klas: 0a i 0b zaprezentowały swój program artystyczny. Przedstawiły „Jasełka przy żłóbku”, podczas których wcieliły się w postacie biblijne oraz różnorakie zwierzątka występujące z apelem i prośbą oraz przesłaniem o poszanowanie środowiska naturalnego. Jasełka były przeplatane kłędami, które angażowały całą publiczność.

Nie zabrakło pięknych wierszy recytowanych z ogromnym przejęciem i piosenek o miłości do babć i dziadków.

Na zakończenie były niespodzianki-upominki wykonane własnoręcznie przy nieznacznej pomocy pań. Dla babci był kaktusik z tkaniny, a dla dziadka piernikowe serce z lukrem.

Przy kawie i ciastku nasi goście miło spędzali czas w towarzystwie swoich wnuków. Byli zachwyceni, radośni, szczęśliwi i dumni. Nagrodzili występy ogromnymi brawami. Jedna z babć powiedziała Organizatorom w podzięce:

*Czasie nie goń tak do przodu i wyhamuj śmiało,
Bo nam przecie tego życia ciągle jest za mało!*

Spotkanie przygotowali uczniowie oddziałów przedszkolnych pod opieką M. Stachury-Softys, B. Barlika i L. Rzepki.

Serdecznie dziękujemy Dyrekcji GCKSiR Gminy Świlcza z/s w Trzcianie za użyczenie sali widowiskowej Dyrekcji SP w Trzcianie za udział w uroczystości, mimo nawalu obowiązków zawodowych Rodzicom uczniów za pomoc techniczną i materialną Kol. Kol, za pomoc merytoryczną i opiekę pedagogiczną, za wsparcie, pomoc i zaangażowanie w realizację projektu.



*Dziś dla babci słońce mamy
I całuski dla dziadziusia.
Dziś życzenia wnuczek składa
I piosenki śpiewa wnusia.*



Dyrektor SP Stanisław Filarowski.



Fot. Zbigniew Lis

Jak Cię widzą, tak Cię piszą...

Mimo, że sami wiemy doskonale, że nie można człowieka oceniać po wyglądzie, jednak czasem nawet bezwiednie robimy to. Liczy się „pierwsze wrażenie”, które stworzymy sobie po wyglądzie i zachowaniu spotkanego pierwszy raz człowieka.

Sposobem ubierania się wyrażamy porę roku, stosunek do miejsca, okazji, albo osoby. Wypływa stąd konieczność „wycucia stroju”, by był on czysty, odprasowany, dostosowany do pory roku i sytuacji. Etykieta wymaga tego, by nie był zbyt ekstrawagancki i szokujący otoczenie. W sytuacji rozluźnienia kulturowego i obyczajowego, a także „modowego” naszego społeczeństwa ważne jest, by każdy z nas znał i respektował zasady savoir vivre’u, dotyczącego prawidłowego ubierania się i wznagać krytykę lub kpiny innych osób z otoczenia.

Kapelusze – damskie i męskie

Ktoś, kiedyś powiedział, że kobieta składa się z duszy, ciała i... kapelusza. Kapelusz ładnej kobiecie dodawał urody, rzucał delikatny cień na jej twarz, mógł nawet tuszować niektóre drobne jej mankamenty. Nawet wybitni malarze, zwłaszcza XVII-XVIII w. malowali na obrazach kobiety w dużych kapeluszach, w XX w. kapelusze kobiece wyglądem swoim przypominały ogrody kwietne lub warzywne przyozdobione kwiatami, piórami, drobnymi owocami i gałązkami. Ale duże ozdobne kapelusze odeszły w niebyt, a zastąpiły je małe, ściśle przylegające do głowy. Kapelusze męskie wśród innych nakryć głowy były już znane w średniowieczu. Ozdabiano je wstążkami, piórami i metalowymi ozdobami, w kolejnych wiekach ozdoby męskich kapeluszy i formy były bogate i różnorodne, jak i nazwy (panamy, fedory, meloniki, cylindry). W XIX w. prawie każdy mężczyzna nosił kapelusz na głowie bez względu na pochodzenie społeczne. Dziś mężczyźni noszą, ale nie gremialnie, bez społecznych różnic – kapelusze. Ale... ważne jest przecież to, co się ma w głowie, a nie na głowie!

Najczęstsze błędy w ubiorze kobiet

- noszenie brudnych, niedoprasowanych i niedopasowanych rozmiarem i kolorem – ubiorów,
- mieszanie zbyt wielu kolorów i wzorów i gatunków materiałów,
- noszenie zbyt krótkiej spódnicy w odniesieniu do wieku, figury, czy sytuacji,
- noszenie przesadnie modnego ubioru; spódnic, sukienek z rozcięciem, ukazującym bieliznę,
- noszenie (na ulicy, w pracy, szkole, kościele, urzędzie) prześwitujących bluzek, sukienek, odkrytych pleców lub brzucha, głębokich dekoltów ukazujących biustonosze jest niedopuszczalne,
- buty z odkrytymi palcami i piętą, tak wysokim obcasem, że nie można stać, ani chodzić prosto, brak rajstop – w sytuacjach oficjalnych – są niewskazane,
- przesadna ilość biżuterii, świecidełek, złote lub srebrne łańcuchy, i dodatków.

Staranność i wycucie to nie tylko dbałość o ubrania ale wyprostowana sylwetka, lekki sposób chodzenia, kulturalne siedzenie (nogi w kolanach u kobiet młodych i starszych –muszą być razem) są obowiązkowe, jak i staranność i naturalność. Przed wyjściem z domu popatrz w lustro, czy sobie się podobasz?

Najczęstsze błędy przy ubiorze u mężczyzn

- niedoprasowane spodnie, nierozmiarowy garnitur, rozpięty kołnierzyk koszuli, gdy na szyi jest krawat,
- noszenie koszuli z krótkim rękawem pod marynarką, noszenie krawata do koszuli z krótkim rękawem,
- nieodpowiednia długość krawata – powinien on sięgać górnej krawędzi paska do spodni,
- zapięta marynarka w pozycji stojącej, rozpięta – przy siedzeniu,
- umieszczenie w zewnętrznej kieszeni górnej marynarki np. długopisu, komórki, okularów,
- noszenie szortów, dresów w oficjalnych sytuacjach,
- noszenie zbyt krótkich skarpet, niedobranego kolorystycznie (powinny być w podobnej barwie, co buty),
- noszenie skarpetek do sandałów, noszenie sandałów albo obuwia sportowego – do garnituru,
- brudne, niewypastowane obuwie nieodpowiedniego koloru, np. czarny garnitur, brązowe buty.

Nie szata zdoła człowieka – mówi stare przysłowie. Dziś jednak nasz wizerunek zewnętrzny ważny jest zarówno w życiu prywatnym jak i zawodowym. Czy tego chcemy, czy nie – powinniśmy sami dostrzegać na sobie uchybienia i redukować je. Moda jest ważnym czynnikiem samozadowolenia z siebie, a strój wyraża szacunek – także dla innych. Większość rzeczy, na które narzekamy jest naszą winą. To nasza wina, że mamy nadwagę, że w domu jest nieład i bałagan, bo jesteśmy leniwi, bo mamy tylko podstawowe wykształcenie i niskie kompetencje zawodowe, bo jesteśmy samotni bez rodziny i przyjaciół. Musimy poprawić swoje życie, jeżeli nie robimy tego, nie możemy uzalać się nad sobą.

Obserwator

Konstanty Ćwierk

Chrystus zmartwychwstaje

Mroźnych się wichrów przerwały poddmuchy,
śniegowa wydma, jak przykry sen, taje.
Precz odrzuciwszy grobu kamień kruchy,
Chrystus zmartwychwstaje.
Słońca promienne, złotem lśniąca włócznie
biegną z błękitów oświetlać rozstaje.
ludzkość wiosenne czary wita hucznie...
Chrystus zmartwychwstaje.
Zwycięstwo Prawdy bije w serca ślepych,
kiedy do walki z mrozem kłamstwa staje
i gdy roztacza wszechmiłości przepych.
Chrystus zmartwychwstaje.
Wieczna to walka! Choć zło się rozpleni
i mrozem zetnie szemrzące ruczaje,
wierzymy, że przecie wśród złotych promieni
Chrystus zmartwychwstaje.



W oczekiwaniu

Gdy pierwsze kotki brzoszowe
i listki drżące zielenią
niziutko skłaniają głowy
w cichym oczekiwaniu
na radość Niedzieli Palmowej
i kiedy świat cały
trwa w podniosłym Hosanna
choć wiemy
że przed największym Darem
naszej wiary
Krwawą Ofiarą
i Zmartwychwstaniem
Najwyższego
na Mękę zostanie skazany
co stanie się Jego udziałem
lecz zburzy bramę śmierci
zapewni nam życie wieczne
więc już teraz
w skupionym dziękczynieniu
także się w chór ten włączamy...
Alleluja!

Jadwiga Zgliszewska

Obchody Narodowego Dnia Pamięci „Żołnierzy Niezłomnych” w Bratkowicach, 1.03.2019 r.



Fot. Zbigniew Lis

Złożenie kwiatów przed sarkofagiem pułkownika L. Lisa-Kuli Cmentarz Pobitno w Rzeszowie, 5 marca 2019 r.



Honory i kwiaty dla płk. Leopolda Lisa-Kuli 7 marca 2019 r., Świlcza-Rzeszów





Artur Szary

Obchody Narodowego Dnia Pamięci „Żołnierzy Niezłomnych” w Bratkowicach

1.03.2019 r.

Strzelecka ceremonia i głębokie słowa o odpowiedzialnej i ofiarnej postawie Polaków skierowane przez Zastępcę Wójta Gminy Świlcza Sławomira Stykę oraz Dyrektora Szkoły mgr Joannę Różańską do młodzieży przed tablicą upamiętniającą niezłomnego majora Józefa Rzepkę, jednego z najznamienitszych absolwentów szkoły, członka IV Zarządu Głównego Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”, zamordowanego w dniu 1 marca 1951 r. w Warszawie. Tak pokrótce wyglądały kolejne oficjalne obchody Narodowego Dnia Pamięci „Żołnierzy Wyklętych” w Bratkowicach.

W uczczenie Żołnierzy Niezłomnych włączyła się bratkowicka mundurowa młodzież działająca w szkolnym plutonie Związku Strzeleckiego „Strzelec”. Z ich inicjatywy zaciągnięta została warta honorowa, przygotowano także i odczytano Apel pamięci obejmujący najbliższych strzeleckim sercom i ideałom żołnierzy, partyzantów i bojowników sprawy Polskiej z lat 1939-1951.

Realizatorami scenariusza byli uczniowie i strzelecka młodzież Szkoły Podstawowej nr 1 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bratkowicach pod kierownictwem nauczycieli: Bożeny Zwierzyńskiej-Kret i st. chor. ZS Artura Szarego.



Fot. Julia Grubman

Strzeleckie uroczystości z udziałem władz szkolnych i samorządowych.

Artur Szary

Z działalności Towarzystwa Przyjaciół Świlczy

Zebranie sprawozdawcze Towarzystwa Przyjaciół Świlczy

W dniu 2 lutego 2019 r. o w sali widowiskowej domu strażaka w Świlczy odbyło się zebranie sprawozdawcze Towarzystwa Przyjaciół Świlczy, na którym przedstawione i zaakceptowane zostało sprawozdanie z jego rocznej działalności. Przypomnijmy Czytelnikom „Trzcionki” najważniejsze inicjatywy podejmowane w ubiegłym roku.

W styczniu 2018 r. założono stronę i grupę na Facebooku w celu bardziej efektywnego komunikowania się i przekazywania informacji. Grupa liczy ponad 270 członków. Na FB zamieszczane są promocyjne spoty dotyczące wydarzeń kulturalnych i rocznic oraz prezentacje ukazujące bohaterów niepodległości. Również w styczniu na ścianie kaplicy cmentarza parafialnego rozpoczęto ekspozycję cyklu banerów poświęconych dziedzictwu kulturowemu Świlczy. W lutym TPŚ współorganizowała spotkanie ze społecznością Szkoły Podstawowej im. św. Jana Kantego w Świlczy poświęcone patriotyzmowi Świlczy w XX w. Maj obfitował wieloma wydarzeniami kulturalnymi i patriotycznymi w naszej miejscowości. Już 1 maja członkowie TPŚ podjęli prace porządkowe na cmentarzu, aby przygotować kaplice Kirchnerów i nagrobek

Błażewskich na czekające je uroczystości. W niedzielę 6 maja miało miejsce odsłonięcie tablicy pamięci kpt. Tadeusza Kirchnera na ścianie rodowej kaplicy oraz *II Bieg ulicami Świlczy. Memoriał kpt. T. Kirchnera*. Dzień później wnukowie kapitana przybyli na tę okoliczność z Anglii gościli w Instytucie Pamięci Narodowej w Rzeszowie, w Sejmiku Województwa Podkarpackiego oraz nagrywali audycję w Radiu Via. 11 maja Świlczę odwiedził prof. Andrzej Nowak, wybitny polski historyk z Krakowa i wygłosił wykład na 100-lecie Niepodległości. Nie sposób też pominąć uroczystości upamiętniającej postać por. Wiktora Błażewskiego „Orlika”, niegdyś mieszkającego wsi i absolwenta tutejszej szkoły, bohaterkiego oficera Armii Krajowej, zamordowanego przez UB 17 maja 1945 r. W pierwszych dniach czerwca członkowie Towarzystwa zaangażowali się w organizację rodzinnego pikniku z okazji Dnia Dziecka. W sierpniu zorganizowano trzy tematyczne wycieczki śladami kpt. Kirchnera i Świlczan XX w.: do Sanoka, Stalowej Woli i Chwałowic oraz do Lwowa. Pod koniec września podjęta została kolejna wyprawa, tym razem do ziemi opatowskiej, pod Żerniki, gdzie w 1915 r. walczyli legionści ze Świlczy, a jeden z nich, Stanisław Czajkowski poległ w walce.

Jesienią ubiegłego roku w Towarzystwie zrodził się pomysł na pozyskanie środków potrzebnych do renowacji niszczonej nagrobek szczególnie cennych dla kultury i tożsamości Świlczan. W uroczystość Wszystkich Świętych przeprowadzona została kwesta na pierwszy potrzebujący pilnego remontu nagrobek ks. Ignacego Węgrzynowskiego. Udało się zebrać kwotę ponad 2800 zł. Szczytny cel ratowania zabytków wsparła Akcja Katolicka, która przeznaczyła na renowację pomnika nagrobnego dawnego proboszcza parafii środki uzyskana z przedświątecznego kiermaszu ciast bożonarodzeniowych. W sumie udało się zgromadzić prawie 5000 zł. Prace nad zabezpieczeniem i odnowieniem pomnika ruszą, jak tylko pozwolą na to warunki pogodowe (stabilna temperatura i odpowiednia wilgotność).

Większość opisanych wyżej przedsięwzięć była realizowana we współpracy z Samorządem Gminy Świlcza i Gminnym Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy zs. w Trzcianie oraz z podmiotami społeczno-kulturalnymi, takimi jak Parafia Rzymskokatolicka w Świlczy czy Szkoła Podstawowa im. Św. Jana Kantego w Świlczy.

Uzupełnienie składu Zarządu

Podczas zebrania sprawozdawczego TPŚ wybrani zostali nowi członkowie Zarządu, w miejsce tych, którzy z racji pełnionych obowiązków nie mogli sprostać wymaganiom statutowym stowarzyszenia. W miejsce ustępujących Seweryna Kornka i Adama Majki powołani zostali: Anna Źarska i Robert Bułas. Obecny na zebraniu Wójt Gminy Świlcza Adam Dziedzic wyraził poparcie dla działań naszego Towarzystwa oraz zobowiązał się do dalszej współpracy, zwłaszcza w kwestii renowacji pomników i pamiątek kultury i uczczenia działań niepodległościowych Świlczan w XIX/XX w.



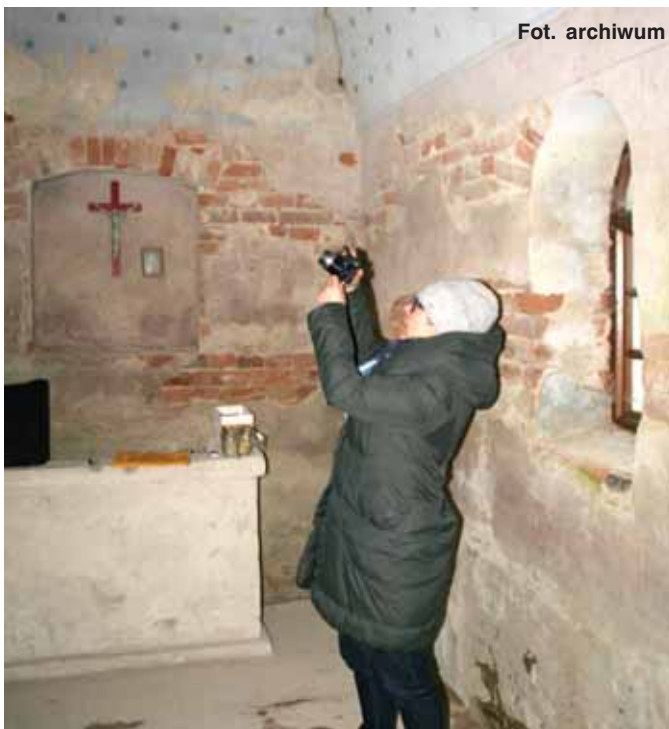
Fot. archiwum



Obrady Towarzystwa Przyjaciół Świlczy.

Plany i działania w 2019 r.

Na przełomie stycznia i lutego br. udało się zinwentaryzować i wpisać do rejestru zabytków ruchomych wyposażenie kaplicy Świętego Antoniego (Kaplicy Kirchnerów) w Świlczy. We współpracy z nadzorem konserwatorskim, p. Martą Nikiel, przygotowane i złożone zostały dwa wnioski na dofinansowanie remontu kaplicy – jeden do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, drugi do podkarpackiego samorządu. Niezależnie od decyzji ws. przyznania środków zewnętrznych trwają prace nad renowacją obrazu Świętego Antoniego, stanowiącego wyposażenie kaplicy. Większość prac restauratorskich prowadzona jest przez p. Joannę Jasiewicz-Witczak w jej pracowni w Łańcucie. Ramę obrazu odnowili bezpłatnie pp. Stanisław Nowak i Mirosław Kawecki ze Świlczy, członkowie Towarzystwa.



Fot. archiwum

Przedstawicielka Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Marta Nikiel podczas prac inwentaryzacyjnych kaplicy w Świlczy.



Fot. archiwum

Obraz Świętego Antoniego w pracowni Joanny Jasiewicz-Witczak w Łańcucie.



Fot. archiwum

Stanisław Nowak z ramą obrazu Świętego Antoniego, którą odrestaurował wspólnie z Mirosławem Kaweckim.

Towarzystwo Przyjaciół Świlczy przygotowuje się do kolejnego już III Biegu Ulicami Świlczy, Memoriału kpt. T. Kirchnera, który wpisany jest do kalendarza wydarzeń kulturalnych gminy na niedzielę 28 kwietnia. Trwają także prace na przygotowaniu wystawy fotografii pt. „Świlcza wczoraj i dziś”. Jej finał zaplanowany jest na drugą połowę sierpnia 2019 r. Złożony został wniosek w celu dofinansowanie projektu przy 10% wkładzie własnym TPŚ. Równolegle finalizowane jest wydanie publikacji pt. „Świlcza. Czasy, ludzie, historia” oraz zakup strojów ludowych dla młodzieży ze Świlczy uczestniczącej w zajęciach folklorystycznych GCKSiR. Projekt realizowany jest ze środków unijnych.

Konferencja poświęcona kpt. Tadeuszowi Kirchnerowi

W niedzielny wieczór, 3 lutego 2019 r. w sali widowiskowej Gminnego Centrum Kultury w Chwałowicach odbyła się dwuczęściowa konferencja poświęcona 75. rocznicy tragicznej pacyfikacji tej miejscowości i kilku sąsiednich, w wyniku której Niemcy zamordowali około tysiąca Polaków (pierwsza część konferencji) oraz postaci kpt. Tadeusza Kirchnera, żołnierza Niepodległości i sportowca, zamordowanego przez NKWD w Charkowie wiosną 1940 r.

Osoba kpt. Kirchnera łączy swą biografią dwie miejscowości i gminy, tj. Chwałowice w gm. Radomyśl n. Sanem, gdzie 7 maja 1891 r. urodził się przyszły bohater i sportowy mistrz oraz wieś i gminę Świlcza, z której wywodził swe rodzinne korzenie, gdzie pochowani są jego przodkowie i gdzie on sam został upamiętniony w maju 2018 r.



Fot. K. Rzeszutko

Konferencja poświęcona kpt. Tadeuszowi Kirchnerowi w Chwałowicach.



Fot. K. Rzeszutko

Członek TPŚ Katarzyna Zdonek ze Stalowej Woli podczas wystąpienia na konferencji w Chwałowicach.

Wykład i prezentacja przedstawione przez Artura Szarego poświęcone kpt. Tadeuszowi Kirchnerowi wraz z późniejszą dyskusją na temat upamiętnienia bohatera w Świlczy i podobnych planach w miejscowości

Podstawowej w Świlczy dr Grzegorz Patruś w asyście szkolnej młodzieży.

Pomysłodawców i organizatorów upamiętnienia, tj. Towarzystwo Przyjaciół Świlczy, Sołectwo i Gminne Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy zs. w Trzcianie reprezentowali: p. Ewa Czajkowska-Mitura (reprezentująca równocześnie rodzinę matki Pułkownika), p. Adam Mazur – sołtys i Adam Majka – Dyrektor GCKSiR.

Po zakończonej ceremonii w Świlczy młodzież strzelecka udała się do Rzeszowa, aby wziąć udział w centralnych obchodach rocznicy śmierci Narodowego Bohatera i w przyrzeczeniu strzelców oraz strzeleckich orlą. Warto dodać, że na czas uroczystego apelu wartę przed pamiątkową tablicą Pułkownika Lisa-Kuli zaciągnęli kadeci ze Świlczy, składający w tym dniu strzeleckie ślubowanie: Maria Murjas i Hubert Hodor.

Wobec zainteresowania młodzieży ze Świlczy działalnością formacji „Strzelec” powstał pomysł, aby pod egidą TPŚ i GCKSiR odrodzić w Świlczy strzelecką sekcję, nawiązując do wydarzeń sprzed ponad stu laty, kiedy w 1912 r. powstała tu ta patriotyczna i wojskowa organizacja, założona przez ówczesnych gimnazjalistów, a późniejszych bohaterów walk o Niepodległość: płk. Józefa Kokoszkę, kpt. Franciszka Wątrobę i leg. Stanisława Czajkowskiego.

Warto również wspomnieć, że 5 marca br. na rzeszowskim cmentarzu Pobitno przedstawiciele TPŚ z p. Ewą Czajkowską-Miturą oddali hołd i złożyli kwiaty przed sarkofagiem Pułkownika wraz z młodzieżą rzeszowskiego Związku Strzeleckiego „Strzelec”.

wości jego urodzenia doprowadziły do istotnej konkluzji. Chcielibyśmy, aby do tegorocznego Memoriału Kapitana – III Biegu Ulicami Świlczy dołączyła także sportowa młodzież z Chwałowic i Radomyśla, wraz ze swoimi wychowawcami i przedstawicielami lokalnego samorządu.

Honory i kwiaty dla płk. Leopolda Lisa-Kuli

W dniu 7 marca 2019 r. strzelcy z Bratkowic i harcerze ze Świlczy oddali cześć płk. Leopoldowi Lisowi-Kuli w 100. rocznicę jego bohaterskiej śmierci. Oddali wojskowe honory swemu patronowi i krajonowi. Przypomnijmy, że to ze wsi i parafii Świlcza (Świlczy i Rudnej Wielkiej) pochodzili rodzice wybitnego legionisty i najmłodszego oficera odradzającego się Wojska Polskiego, ukochanego adiutanta Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Wraz z patriotyczną młodzieżą w ceremonii przed pamiątkową tablicą na Urzędzie Gminy w Świlczy wzięli udział przedstawiciele władz samorządowych, tj. Wójt Gminy Adam Dziedzic wraz z zastępcą Sławomirem Styką i radnym z sołectwa Świlcza Tomaszem Białym. Wiązanki biało-czerwonych kwiatów złożyli wódcy gminy, przedstawiciele Towarzystwa Przyjaciół Świlczy oraz Dyrektor Szkoły



Fot. Zbigniew Lis



Fot. Zbigniew Lis

Uczczenie płk. Leopolda Lisa-Kuli w 100. rocznicę śmierci.

Artur Szary

Publikacja Józefa Forystka

Bojówki dywersyjne na terenie podrzeszowskich placówek AK „Świerk” i „Grab” w gminie Świlcza 1943-1947

Z początkiem 2019 r. ukazała się nowa pozycja książkowa dra Józefa Forystka pt. *Bojówki dywersyjne na terenie podrzeszowskich placówek AK „Świerk” i „Grab” w gminie Świlcza 1943-1947*. Wydana została przez krakowskie Wydawnictwo JAK i sygnowana przez Wydział Socjologiczno-Historyczny Uniwersytetu Rzeszowskiego. Publikacja opatrzona została dobrymi recenzjami przedstawicieli świata nauki: prof. dra hab. Grzegorza Ostasza, dra hab. Tomasa Balbusa, dra hab. Krzysztofa Kaczmareckiego, dra hab. Marka Nalepy oraz dra Tadeusza Olejarza. Liczy ona 658 stron i jest podzielona na dwie części. Pierwsza z nich, narracyjna, rzeczowo opisuje historię ZWZ-AK i kolejnych niepodległościowych organizacji: „NIE” (Niepodległość), Delegatury Sił Zbrojnych oraz Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”. Autor dzieli się z czytelnikiem wiedzą źródłową również na temat innych organizacji konspiracyjnych i formacji militarnych, tych o szerszym znaczeniu, jak podziemne Stronnictwo Ludowe, Bataliony Chłopskie czy Ludowa Straż Bezpieczeństwa. Ich działalność została przedstawiona zwłaszcza w kontekście nie do końca udanych prób scalenia oddziałów bojowych ludowców w strukturach Armii Krajowej. Książka zawiera także informacje na temat działa-

jących na tym terenie, mających marginalne znaczenie oddziałach komunistycznych Gwardii Ludowej i Armii Ludowej. Rozdziały części pierwszej opracowania prowadzą czytelnika chronologicznie przez kolejne okresy okupacji niemieckiej i dominacji sowieckiej. Opisanie w nich zostały najważniejsze akcje specjalne bojówek podziemia, które na przestrzeni lat 1943-1947 rozegrały się na terenie gminy Świlcza i w miejscowościach przyległych. Autor ukazuje losy poszczególnych oddziałów i ich członków po roku 1947: procesy i represje sądowe, wyroki skazujące i uniewinniające oraz orzeczenia sądów III RP w sprawach rehabilitacyjnych w latach 90. ub. w.

Drużga część publikacji zawiera zestawienia składów osobowych plutonów AK placówek „Świerk” (Świlcza-Trzciana) i „Grab” (Głogów Małopolski-Bratkowice), a także biogramy postaci – głównych bohaterów opisywanych wydarzeń. Szczególnie istotne dla czytelnika w zrozumieniu trudnych i obfitującej w fakty narracji są synchroniczne kalendaria i tabele, przejrzyste prezentujące informacje dotyczące akcji militarnych, napaść rabunkowych, pobic i zabójstw oraz toczących się postępowań sądowych i orzekanych wyroków. Nie mniej przydatne w sprawnym odnajdywaniu się w pu-

blikacji, która ma wszelkie przesłanki, by stanowić kompendium wiedzy na temat dwóch kolejnych okupacji i ruchu oporu w gminie Świlcza, są indeksy (miejscowości, nazwisk i pseudonimów) umożliwiające szybki dostęp do wyszukiwanych informacji. Warto dodać, że książka Józefa Forystka zawiera skany cennych poznaczo dokumentów pochodzących ze zbiorów IPN, a także zdjęć i map, które wydatnie wzbogacają publikację.

Najważniejsze, co udało się osiągnąć Autorowi, to naukową rzetelność, profesjonalizm i zachowanie obiektywizmu, co w tematyce wciąż jeszcze wzbudzającej żywe emocje nie jest ani łatwe, ani powszechne. Swoją obiektywizm osadził na przeświadczeniu, któremu dał wyraz w słowie wstępnym:

Ostatecznym kryterium moralnej oceny uczestników tych wydarzeń powinny być rzeczywiste motywy ich działań. Jeśli podyktowane były altruistyczną miłością ojczyzny i walką o odzyskanie niepodległości, zasługują na najwyższe uznanie. Jeśli jednak niektórzy spośród posiadających wówczas broń uciekali się do przemocy wyłącznie we własnym interesie majątkowym lub osobistym, czerpiąc przy tym ze swych czynów korzyści dla siebie lub swojej najbliższej rodziny, ich działań nie można traktować jako dokonywanych na rzecz niepodległego bytu państwa polskiego. Tego typu czynny o charakterze kryminalnym można określić mianem pospolitych przestępstw. Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na zasadniczą różnicę między działalnością niepodległościową formacji bojowych a zjawiskiem „bandycenia” rozumianym jako odchodzenie od norm obowiązujących w konspiracji Polskiego Państwa Podziemnego na rzecz osobistych korzyści.

Lata 1944-1947 to bowiem okres dość powszechnej demoralizacji społeczeństwa i dewaluacji wartości życia ludzkiego, kiedy dostęp do broni był łatwy, a z kolei trudno było o hamulce moralne. Był to czas zemsty i odwetu za wcześniejszy okres okupacji niemieckiej i strachu przed zdradą, torturami ubecji, cierpieniem najbliższych, więzieniem i zsyłką na Sybir.

[ze Wstępu dra Józefa Forystka]



O profesjonalizmie pisarskim i naukowej rzetelności Józefa Forystka swoje recenzje wydali profesorowie, będący naukowymi autorytetami w tej dziedzinie. Oto fragment jednej z nich, prof. dra hab. Grzegorza Ostasza:

Autor przygotował obszerne, bardzo interesujące, pełne unikalnych informacji personalnych opracowanie dotyczące żołnierzy specjalnych formacji specjalnych Armii Krajowej z placówek Świlcza oraz Głogów Małopolski. (...) Podjęty temat ma nie tylko cechy oryginalności, ale wręcz pionierski charakter. Praca wyróżnia się przejrzystą konstrukcją, stylem, ale także wyjątkowo obszerną bazą źródłową, umiejętnie – dodajmy – wykorzystaną. Autor dobrze poradził sobie z krytycznym podejściem do źródeł. Dzięki temu oceniana praca urasta do rangi dzieła obiektywnego i wyważonego, co nie jest łatwe ani powszechne w publikacjach historycznych. (...) Autor konsekwentnie i umiejętnie starał się zachowywać historyczny „dystans”, a przy okazji prostować uproszczenia, które narosły wokół badanej tematyki, obalać narosłe przez lata „legendy” i wypaczenia.

*Temat siłą rzeczy jest kontrowersyjny. Dotyczy burzliwych, często bardzo dramatycznych w skutkach wydarzeń, które rozgrywały się na ograniczonym, na dobrą sprawę niewielkim wiejskim obszarze i w stosunkowo nieodległej przeszłości. Kilka lat temu ostrą polemikę wywołała publikacja wspomnień Stefana Dąb-
skiego. „Egzekutor” zrodził autentyczny, ale też trudny spór wokół wielowarstwowej prawdy odnoszącej się do Armii Krajowej, jej ludzi, etosu, udziału w historii wielkiej i małej (regionalnej). Przy okazji dyskurs o roli podziemnego sądownictwa. Ale też o kruchości – a więc niezupełnej wiarygodności – pamięci. O potrzebie wrażliwości sumienia w każdej sytuacji. W pewnym stopniu podobna rolę zapewne odegra opracowanie Józefa Forystka. Wydaje się oczywistym, że znajdzie się szerokie grono odbiorców i to nie tylko pośród profesjonalnych historyków i badaczy przeszłości, ale również w kręgach tak zwanych zwykłych czytelników. I na pewno nie przejdzie bez echa.*

[z recenzji prof. dra hab. Grzegorza Ostasza, Politechnika Rzeszowska]

Książka Józefa Forystka *Bojówki dywersyjne na terenie podrzeszowskich placówek AK „Świerk” i „Grab” w gminie Świlcza 1943-1947* (Kraków 2019) dostępna jest w księgarniach internetowych (sprzedają wysyłkową), m.in. w księgarni bonito.pl.



Dr Józef Forystek

(ur. w 1966 r.) – adwokat, historyk.

W latach 1985-1991 studiował prawo oraz równoległe psychologię w Uniwersytecie Jagiellońskim. W okresie studiów był członkiem władz najstarszego koła naukowego studentów prawa UJ – Towarzystwa Biblioteki Słuchaczy Prawa (TBSP), a w roku akademickim 1988/1989 jego wiceprezesem. Prace magisterską z zakresu prawa karnego na temat zjawiskowych i stadialnych form przestępnego współdziałania napisaną pod kierunkiem prof. dr. hab. Andrzeja Zolla obronił w 1991 r. Rozprawę doktorską przygotowaną pod kierunkiem prof. dr. hab. Grzegorza Ostasza na temat:

Akowskie i poakowskie formacje dywersyjne na terenie podrzeszowskich gmin – placówek „Świerk” i „Grab” (1944-1947) obronił na Wydziale Socjologiczno-Historycznym Uniwersytetu Rzeszowskiego w 2018 r., uzyskując tytuł naukowy doktora nauk humanistycznych.

W okresie stanu wojennego (1981-1983) współorganizował międzyszkolny komitet koordynujący akcje protestacyjne w kilku średnich szkołach Rzeszowa oraz był kolporterem wydawnictw podziemnych. W czasie studiów (1985-1989) zajmował się drukiem prasy konspiracyjnej i kolportażem wydawnictw drugiego obiegu na terenie Krakowa oraz Rzeszowa, działając razem z Rafałem Dzyrem w grupie Zygmunta Berdychowskiego.

W 1991 r. po zdaniu egzaminu wstępnego został wpisany na listę aplikantów adwokackich Okręgowej Rady Adwokackiej w Krakowie. Po ukończeniu aplikacji adwokackiej w 1995 r. zdał egzamin adwokacki z pierwszą lokatą i od tego czasu wykonuje zawód adwokata w Warszawie i Krakowie – początkowo w ramach amerykańsko-brytyjskiej firmy prawniczej Dewey Ballantine Theodore Goddard, a później w polskich spółkach prawniczych z jego wiodącym udziałem. Od 2003 r. – w spółce Forystek & Partnerzy – Adwokaci i Radcowie Prawni, mającej biura w Warszawie, Krakowie i Rzeszowie. Wieloletni sędzia sądu dyscyplinarnego Krakowskiej Izby Adwokackiej.

Wielokrotnie występował przed Trybunałem Konstytucyjnym, Sądem Najwyższym, Naczelnym Sądem Administracyjnym, a także prowadził sprawy przed Międzynarodowymi Trybunałami w Strasburgu i Luksemburgu; liczne sprawy, którymi się zajmował, opisywane były na łamach ogólnopolskich dzienników, dotyczyły bowiem zagadnień prawnych o charakterze precedensowym. W swojej praktyce adwokackiej zajmował się obsługą prawną największych banków i firm zagranicznych w Polsce oraz spółek giełdowych. Od początku lat 90. ubiegłego wieku reprezentował liczne rody arystokratyczne oraz byłych właścicieli znacionalizowanych majątków w sprawach odszkodowawczych z zakresu bezprawia państwowego, ze szczególnym uwzględnieniem spraw dotyczących nielegalnie przejętych gruntów warszawskich, zespołów pałacowo-dworsko-parkowych oraz spraw zabużańskich.

Występował na krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych dotyczących prawa cywilnego. Jest autorem kilkunastu publikacji naukowych z zakresu prawa konstytucyjnego, międzynarodowego, cywilnego i administracyjnego, w tym wielu glos i komentarzy prawnych do orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, Naczelnego Sądu Administracyjnego i Sądu Najwyższego w takich czasopismach, jak „Państwo i Prawo”, „Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego”, „Przegląd Sądowy”, „Transformacje Prawa Prywatnego”, „Palestra”, „Rejent”, „Nowe Prawo” i „Monitor Prawniczy”.

Poza prawem jego zainteresowania koncentrują się na psychologicznych teoriach osobowości, psychopatologii oraz historii, ze szczególnym uwzględnieniem najnowszej historii Polski, w tym Armii Krajowej w Podokręgu AK Rzeszów. Jest autorem biogramów żołnierzy AK działających w konspiracyjnym wymiarze sprawiedliwości oraz artykułów dotyczących sądownictwa Polskiego państwa Podziemnego, w tym na łamach „Humanities and Social Sciences” wydawanego przez Politechnikę Rzeszowską.

Recenzent prac naukowych z zakresu prawa cywilnego i administracyjnego. Od kilkunastu lat ekspert prawny i komentator tzw. żółtych (prawniczych) stron „Rzeczypospolitej” oraz autor artykułów o problematyce prawnej publikowanych na łamach tego dziennika.

Artur Szary

Archeologiczne skarby ze Świlczy

1936 r. Siekierki z epoki brązu w torfowej darni

W czasie koniunktury na torfowy opał pozyskiwany na łąkach i pastwiskach gminy Świlcza (pokażne złoża wyścielały i wyścielają nadal dolinę potoku Mrowla na pograniczu sołectw: Trzciana, Bratkowice, Świlcza, Mrowla i Rudna Wilka) dwaj robotnicy ze Świlczy, bracia: Józef i Antoni Franczykowie, najmujący się do pracy u bratkowickiego przedsiębiorcy Adama Miazgi dokonali przypadkowego odkrycia. W warstwie darni, na głębokości kilkudziesięciu centymetrów pod powierzchnią znajdowało się sześć siekierek z epoki brązu, związanych brązowym drutem.

Znalezisko to jako atrakcyjną ciekawostkę zabrali ze sobą do domu. Przez pewien czas przedmioty były obiektem dociekań rodziny, znajomych i sąsiadów Franczyków. Stawiano pytania: skąd się wzięły w warstwie pomiędzy darnią a torfem, z jakich czasów pochodzą ciekawych kształtów artefakty i, przede wszystkim, w jaki sposób i do jakich celów były one wykorzystywane. Po kilku miesiącach kuzyn Józefa i Antoniego, Jan Fiedura, który w tym okresie pobierał nauki w rzeszowskim gimnazjum przyprowadził do domu Franczyków w Świlczy Franciszka Kotulę, żywo zainteresowanego odkryciem. Przekonał on znalazców, aby przekazali siekierki do tworzonego wówczas pod jego egidą rzeszowskiego muzeum.

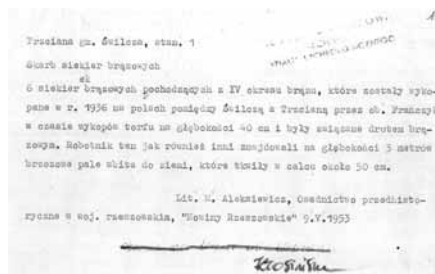


Fot. w posiadaniu A. Szarego

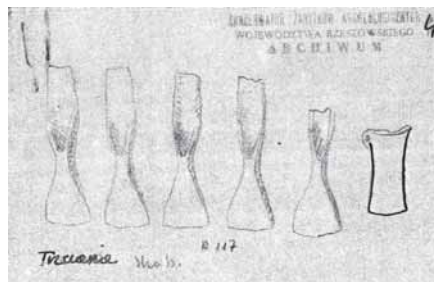
Józef Franczyk ze Świlczy, który w 1936 r. wraz bratem Antonim, pracując przy pozyskiwaniu torfu, odkryli skarb sześciu brązowych siekierek.

Ówczesna gazeta „Zew Rzeszowa” [R. III, nr 27, z 20 września 1936 r.] informowała o niezwykłym znalezisku: „Skarb brązowy [sic!]. W torfowiskach w Świlczy wykopano skarb brązowy, składający się [z] pięciu toporków z wczesnej epoki brązowej, oraz jednego z późnej epoki brązowej”.

W dokumentacji archeologicznej Muzeum Okręgowego w Rzeszowie znajduje się zapisek potwierdzający okoliczności dokonanego odkrycia i pochodzenie znaleziska. O znajdujących się



Opis znaleziska. Fot. archiwum („Trzciana gm. Świlcza, stan. 1. Skarb siekierek brązowych. 6 siekierek brązowych pochodzących z IV okresu brązu, które zostały wykopane w r. 1936 na polach pomiędzy Świlczą a Trzciąną przez ob. Franczyka w czasie wykopów torfu na głębokości 40 cm i były związane drutem brązowym. Robotnik ten, jak również inni znajdowali na głębokości 3 metrów brzozone pale wbite do ziemi, które tkwiły na calcu około 50 cm [...]”).



Szkic brązowych siekierek. Fot. archiwum



Fot. archiwum

Skarb siekierek przechowywanych w Muzeum Okręgowym w Rzeszowie.

w zasobnych pokładach torfu ciekawych artefaktów wspominał w wywiadzie z 2002 r. młodszy brat Józefa i Antoniego, Franciszek Franczyk, który często uczestniczył w pracach eksploatacyjnych. Przypominał sobie, że zdarzało się wyciągać z mokrego humusu fragmenty drewnianych konstrukcji, tj. pali, a nawet obrabianych belek, połączonych ze sobą przy pomocy drewnianych czopów (gwoździ) z widocznymi zaciosami, czy nawet ciesielskim zamkami. Wydobywane na powietrze drewniane relikty były nietrwałe, szybko wysychały, rozpadały się. Ich występowanie w torowiskach może świadczyć o istnieniu „urządzeń” wodnych i nabrzeżnych (drewnianych pomostów, być może rybackich przystani) w prehistorycznych czasach, kiedy obszar nowożytnych torfowisk wypełniał olbrzymie jeziora – starorzecze Prawyśły – przywoływane w opracowaniach prof. Władysława Szafera i doc. Franciszka Kotuli.

1970 r. Bursztynowy skarb z doliny Olchowej

Trzy dekady po odkryciu Franczyków inny rolnik ze Świlczy, Leopold Skupień podczas prac związanych z przebudową mostku i drogi dojazdowej do pola od-



Fot. w posiadaniu L. Skupnia

Leopold Skupień ze Świlczy, przypadkowy odkrywca osady bursztyniarzkiej z okresu wędrówki ludów w Świlczy-Olchowej.

krył okazałą bryłę bursztynu, kilka bursztynowych paciorków i fragment glinianego naczynia. Był czerwiec 1970 r., a on przyniósł swoje znaleziska do Muzeum Okręgowego w Rzeszowie. Rychło rozpoczęły się wizje lokalne rzeszowskich archeologów i prace wykopaliskowe w dolinie potoku Olchowa. Ich efekty przerosły najśmielsze oczekiwania raczkującego jeszcze podówczas rzeszowskiego ośrodka archeologicznego.

Prace archeologów 1970-1982 i odnaleziony depozyt kruszców

Stanowisko nr 3. Świlcza – Olchowa zostało przebadane przez rzeszowskich archeologów w latach 1970-1971, 1973-1977 i 1981-1982. W czasie prac wykopaliskowych odkryto 9 obiektów, wśród nich niezwykle ciekawe zespoły – 2 cha-

ty, 2 pracownie obróbki bursztynu usytuowane w pobliżu, jak gdyby funkcjonalnie ze sobą związane. Badania stanowiska rozpoczęto latem 1970 r. Jak się okazało, jama nr 1 była w przeszłości pracownią bursztyniarską. Odkryto także jamę nr 2 na głębokości 270 cm, której rzut przypominał prostokąt o bokach 590x380 cm. W środkowej części jamy znajdowało się palenisko o wymiarach 110x80 cm. Późniejsze badania wykazały, że jama nr 2 stanowiła chatę – półziemiankę o głębokości 70 cm. W dalszym okresie prac wykopaliskowych odkryto także jamę nr 3 o wymiarach 220x200 cm (na głębokości 260 cm) – spełniała ona funkcję dołka odpadkowego. Podejmując sprawę domniemyanych pracowni bursztyniarskich, jak i hipotezy istnienia w prahistorycznej osadzie ośrodka handlu legendarnym „jantarem” trzeba dopowiedzieć, że do końca prac archeologicznych w 1982 roku

odkryto jeszcze jeden warsztat bursztyniarski w jamie nr 9, a łączną ilość odkrytego urobku stanowi: 388 paciorków bursztynowych, 53 fragmenty paciorków, 25 odłupków i 2 bryły bursztynu.

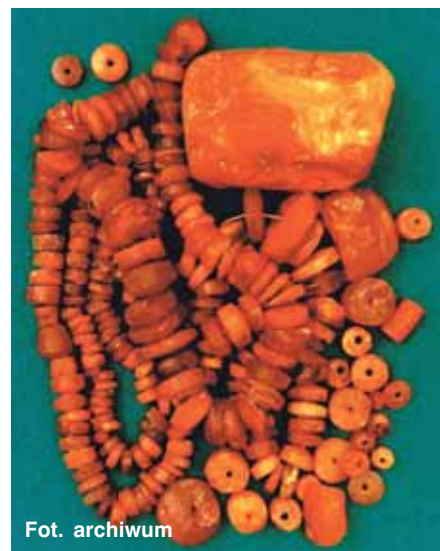
Biorąc pod uwagę kształt paciorków podzielono je na trzy grupy: a) krążkowata, b) cylindryczna i c) stożkowata. Natomiast według kryterium sposobu obróbki sklasyfikowano je na: „wykonane ręcznie” (przy użyciu noża, dłutka, pilnika i świderka) oraz wykonane na tokarce”. Nasuwa się myśl, że paciorki wykonane ręcznie mogły być półfabrykatami przedstawiającymi niewielką wartość, natomiast obrabione na tokarce stanowiły produkt finalny, droższy, przeznaczony na sprzedaż. Odkryto tylko dwa egzemplarze obtoczonych paciorków.

Prawdziwą rewelacją było znalezienie w 1976 roku skarbu wyrobów srebrnych dokonane w przybudówce chaty – półziemianki nr 2, przy ścianie południowej chaty na głębokości 280 cm. Skarb pierwotnie znajdował się w woreczku skórzanym, o czym świadczyły odciski skóry na wyrobach srebrnych. Składał się z 2 fibul srebrnych – pozłacanych, 2 fibul srebrnych, złotego kolczyka (zawieszki), zawieszki brązowej, szklanego paciorka, zagiętej bransolety srebrnej, 10 srebrnych denarów ułożonych w rulonik. Denary nosiły wizerunki cesarzy: Hadriana, Marka, Aureliusza, Komodusa, Antoniusa i Faustyny i są datowane na II w. n.e. Fragmenty drucikowatych zawieszek srebrnych zdeponowane były w formie kruszcowego złomu. Zaleziono również kilka przedmiotów z kości, krzemienia i żelaza.

Ponadto w obrębie trzech opisywanych wyżej jam znaleziono niewielką ilość ceramiki, dającej się sklasyfikować w trzech grupach. Pierwszą z nich stanowiły naczynia lepiące ręcznie z gliny



Artykuł z dziennika rzeszowskiego „Nowiny” o wyjątkowym odkryciu w Świlczy. Wycinek w posiadaniu L. Skupnia (Rolnik ze Świlczy naprowadził archeologów na trop ciekawego odkrycia. Skąd się wzięła kolekcja przedmiotów bursztynowych w pobliżu Rzeszowa? Mgr A. Gruszczyńska nie ukrywa zadowolenia; prace wykopaliskowe dają od początku sporo satysfakcji archeologowi. Z zapalem pracują także uczniowie rzeszowskich szkół średnich: bracia Janusz i Józef Trontowie oraz Jan Białek. [...] 17 czerwca [1970 r.] Leopold Skupień, rolnik z podrzeszowskiej wsi Świlcza podczas poszerzania drogi dojazdowej do swojego pola, leżącego w rejonie tzw. Olchowej przypadkowo natknął się na znakomicie zachowane przedmioty bursztynowe. Wkrótce po wykopaniu (na głębokości ok. 2 metrów w głąb ziemi), przedmioty te dostarczył do rzeszowskiego Muzeum Okręgowego. Okazało się, że bryła bursztynowa o wadze 35 [deka]gramów, przesiłik oraz paciorek stanowiące kobiece przedmioty ozdobne – pochodzą prawdopodobnie z okresu pierwszych czterech wieków naszej ery. Przesłanką do wysnucia takiej hipotezy jest fragment naczynia znalezione na tym samym uroczysku Olchowa, a datowanego na okres wpływów rzymskich. Przedwczoraj pracownik naukowy działu archeologicznego rzeszowskiego muzeum – mgr Aleksandra Gruszczyńska przystąpiła do szczegółowych prac wykopaliskowych. Już wyniki pierwszej godziny pracy przeszły oczekiwania. Na wyraźnie zarysowanym obszarze pochyłego zbocza ręka archeologa odkryła dalszy cenny materiał w postaci 3 dobrze zachowanych paciorków bursztynowych – elementów składowych naszyjnika kobiecego. Jak oświadczyła prowadząca badania, prace potrwać do jesieni. Jak się dowiadujemy, sensacyjność odkrycia polega na tym, że przecież rzymski szlak bursztynowy prowadził od wybrzeży Bałtyku, dolną Wisłą via Kalisz, a dalej najkrótszą drogą ku Bramie Morawskiej. Skąd zatem zbiór wyrobów bursztynowych w Świlczy, położonej kilkanaście km od biegu najbliższej rzeki, tj. Wisłoka? Mgr Gruszczyńska sugeruje, że znalezisko jest pozostałością po pracowni, w której poddawano obróbce surowy materiał bursztynowy”).



Fot. archiwum

Bursztynowy skarb ze Świlczy.

Fot. archiwum



Srebrne fibule i monety rzymskie pochodzące ze skarbu odkrytego w Świlczy w latach 70. ub.w. Fot. archiwum

schudzonej domieszką tłucznia (naczynia chropowate w formie) i można je sklasyfikować jako naczynia kuchenne. Druga grupa naczyń to tzw. „ceramika siwa” – obtaczana na kole garncarskim. Miała ona przeznaczenie stołowe. Trzecia grupa naczyń to naczynia zasobowe o dużej pojemności, powstałe z gliny z domieszką piasku, obtaczane na kole garncarskim. Skarb bursztynowy i srebrny, jak i wszystkie znaleziska z prahistorycznej osady z terenu Świlczy – Olchowy, stanowią niepowtarzalne odkrycie arche-

ologiczne. Szczególnie ważna dla nauki jest ich interpretacja.

Rzeszowski archeolog Antoni Kunysz sugerował przed laty, że odkrycia dokonane w Świlczy należy niewątpliwie wiązać z przebiegiem szlaków handlowych już V w. n.e., tj. w okresie wielkiej wędrówki ludów w Europie. Nagły upadek osady bursztyniarskiej w prahistorycznej Świlczy należy wiązać z kontaktami naszych terenów z Państwem Attyli. Mieszkańców osady dotknął jakiś kataklizm, zmuszający ich do pospiesznego opuszczenia domostw. Fakt ten nasuwa skojarzenia z upadkiem państwa Hunów w Kotlinie Karpackiej około 455 roku.

Upadek osady ze Świlczy, zbliżonej kulturowo do grupy przeworskiej, nie spowodował jakiegś wyraźnej luki osadniczej. Zanik kultury przeworskiej i osłabnięcie wpływów prowincjonalno-rzymskich zachodziły na wczesne średniowiecze i przybycie na te tereny Słowian.

Bibliografia:

- Archiwum działu Archeologicznego Muzeum Okręgowego w Rzeszowie, *Archeologiczne Zdjęcie Polski* nr 102-75 i 103-75, mapki.
- A. Gruszczyńska, *Bursztyny ze Świlczy* [w:] *Z Otchłani Wieków*, R.XXXVII. nr 2, Wrocław – Poznań – Warszawa 1971.
- A. Gruszczyńska, *Badania wykopaliskowe na stanowisku nr 3 w Świlczy, pow. Rzeszów w latach 1970-1971* [w:] *Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za lata 1970-1972*, Rzeszów 1975.
- A. Gruszczyńska, *Osada z wczesnego okresu wędrówek ludów w Świlczy, woj. Rzeszów* [w:] *Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za lata 1976-1979*, Rzeszów 1984.
- A. Gruszczyńska, *Pradzieje Gminy Świlcza* [w:] *Trzcionka. Kwartalnik Społeczno-Kulturalny Towarzystwa Przyjaciół Trzciany*, nr 11, wrzesień 1999.
- A. Kunysz, *W pradziejach i wczesnym średniowieczu* [w:] *Dzieje Rzeszowa*, t. I. pod red. F. Kiryka, Rzeszów 1994. ■

Adam Dzedzic – Wójt Gminy Świlcza

Eurowyборы 2019

Polska w Unii Europejskiej – przykłady korzyści z akcesji (2004-2018)

Polska jest członkiem Unii Europejskiej od 1 maja 2004 na mocy Traktatu akcesyjnego podpisanego 16 kwietnia 2003 roku w Atenach stanowiącego prawną podstawę przystąpienia (akcesji) Polski do Unii Europejskiej. Faktyczny proces integracji Polski rozpoczął się w Atenach 8 kwietnia 1994 roku z chwilą złożenia przez Polskę wniosku o członkostwo w Unii Europejskiej i potwierdzenia go przez wszystkie państwa członkowskie podczas konferencji w Essen 9-10 grudnia 1994 roku. Integracja europejska stała się jedną z najważniejszych przesłanek decydujących o trwałym wzroście gospodarczym i wzroście znaczenia politycznego Polski na arenie międzynarodowej.

Geografia i historia wyznaczają Polsce ważną rolę w Europie. Dzięki swemu położeniu nasz kraj niezastąpiony element konstrukcji europejskiej, mający istotne znaczenie dla gospodarczego i politycznego wzmocnienia Europy. Integracja jest procesem korzystnym dla obu stron.

Eurowyборы odbywają się w krajach UE co pięć lat. Europarlament jest instytucją, która reprezentuje interesy obywateli UE. Data wyborów europejskich 2019 została ustalona między 23 a 26 maja – ostatecznie ustalają ją kraje członkowskie. W Polsce głosowanie do Europarlamentu odbędzie się w niedzielę, 26 maja 2019 r. Do głosowania będzie uprawnionych ponad 360 milionów obywateli Unii Europejskiej.

Jakie nasz kraj ma korzyści z przynależności do UE?

Oto przykłady. W sprawach dotyczących:

a) przemysłu

- wzrost obrotów handlowych z krajami unii przez przedsiębiorstwa produkujące artykuły wysokiej jakości,
- wzrost opłacalności eksportu w wyniku zmniejszenia kosztów przekraczania granicy,
- napływ nowych technologii, oraz unowocześnienie metod gospodarowania i zarządzania gospodarką,
- przyspieszenie rozwoju społeczno-gospodarczego jako skutek pomocy finansowej Unii (m.in. fundusze strukturalne) oraz napływu inwestycji zagranicznych,
- swobodny przepływ towarów i kapitału,
- zintegrowanie rynków kapitałowych unii i zniknięcie ryzyka kursowego gdy wprowadzone zostanie euro oraz obniżka transferów bankowych;

b) rolnictwa

- Do polskiego rolnika trafiają unijne płatności bezpośrednie. Nastąpiła:
- popularyzacja zdrowej, ekologicznej żywności z Polski i jej eksport,
 - możliwość większej ilości zbytu i przetwórstwa produktów w kraju (nowoczesna technologia z państw unii) bądź za granicą,
 - łatwiejszy dostęp do technologii zachodniej,
 - otrzymanie dodatkowych pieniędzy z funduszy na rzecz rozwoju (np. SAPARD, PHARE itp.);

c) edukacji, kultury

- możliwość swobodnego poruszania się na obszarze Unii bez kontroli granicznej dzięki czemu łatwiej podróżujemy

po krajach zrzeszonych (podróże dostarczają nam też wiedzy m.in. o kulturze danego kraju),

- uznawanie świadectw szkolnych i dyplomów,
- możliwość wyboru miejsca nauki w krajach UE,
- więcej możliwości dofinansowania uczniów i studentów np. stypendia, pożyczki dla przedsiębiorczych studentów, pieniądze na ich badania naukowe itp.,
- kształcenie języków obcych,
- rozwijanie się kultury poprzez integrację państw członkowskich.

A Gmina Świlcza?

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej dało prawo do korzystania z pomocy przeznaczonej dla krajów członkowskich. Dzięki temu m.in. jednostki samorządowe mogą korzystać z programów współfinansowanych z Funduszy Unii Europejskiej. Gmina Świlcza już od początku członkostwa w UE korzysta z tej pomocy. Są to środki pochodzą m.in. z:

- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego,
- Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa,
- oraz z innych źródeł.

Głównie są to wnioski dotyczące poprawy warunków nauczania, remontu i termomodernizacji szkół, wyposażenia świetlic, modernizacji kotłowni, infrastruktury technicznej, ale także dot. inicjatyw dla mieszkańców.

Unijne programy

OŚWIATA:

1. Podniesienie efektywności i dostępności e-usług w zakresie zarządzania oświatą w Gminie Świlcza.
2. Poprawa jakości kształcenia ogólnego w placówkach oświatowych gminy Świlcza.
3. Poprawa jakości oferty edukacyjnej w Zespole Szkół w Świlczy poprzez budowę nowej sali gimnastycznej oraz zakup wyposażenia pracowni ICT i przyrodniczej.
4. Budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkół w Świlczy.
5. Modernizacja energetyczna budynków oświatowych na terenie Gminy Świlcza.
6. Poprawa infrastruktury sportowej na terenie gminy Świlcza (stadion Świlcza i boiska przyszkolne).
7. Utworzenie i funkcjonowanie miejsc przedszkolnych w miejscowości Rudna Wielka na lata 2017-2020.
8. Utworzenie i funkcjonowanie przez okres 12 miesięcy Ośrodka Wychowania Przedszkolnego w Błędowej Zgłobieńskiej.

INFRASTRUKTY TECHNICZNA:

1. Rozwój gospodarki niskoemisyjnej oraz poprawa mobilności mieszkańców poprzez usprawnienie zrównoważonego transportu publicznego na terenie ROF.
2. Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych na terenie ROF – montaż paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej I i II etap.
3. Przebudowa drogi gminnej nr 13740R w km 0+000 – km 0+796 w miejscowości Bratkowice.
4. Modernizacja infrastruktury oświetlenia drogowego na terenie Gminy Świlcza.
5. Termomodernizacja pawilonu sportowego w Dąbrowie.
6. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompownią ścieków w miejscowości Bratkowice oraz budowa sieci kanalizacyjnej w Bratkowicach.

INICJATYWY DLA MIESZKAŃCÓW

1. Podniesienie efektywności i dostępności e-usług w Gminie Świlcza.
2. Utworzenie Środowiskowej Świetlicy Socjoterapeutycznej w Świlczy oraz jej funkcjonowanie.
3. Podniesienie efektywności i dostępności e-usług w Gminie Świlcza.
4. Aktywizacja mieszkańców Gminy Świlcza.
5. Wsparcie rozwoju OZE na terenie ROF – projekt parasolowy.
6. Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji na rzecz aktywizacji edukacyjnej osób dorosłych.
7. Zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Trzcianie oraz wyposażenie Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy Świlcza w sprzęt specjalistyczny.
8. Rozwijamy kompetencje cyfrowe w Gminie Świlcza.
9. Z internetem w trzeci wiek – szkolenia praktycznego korzystania z komputera i internetu dla osób starszych”.

KULTURA, TURYSTYKA I SPORT:

1. Utworzenie Centrum Promocji Dziedzictwa Kulturowego w Gminnym Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy.
2. Wyposażenie i modernizacja ścieżki ekologicznej na torfowiskach „Olszyny” w Trzcianie na terenie Gminy Świlcza.
3. Otwarte Stefy Aktywności w Trzcianie i w Rudnej Wielkiej.
4. Budowa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej z elementami małej architektury przy stawach w Trzcianie.
7. Zachowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego w gminie Świlcza poprzez zakup strojów ludowych regionu rzeszowskiego oraz wydanie publikacji.

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ:

Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości na terenie Gminy Świlcza (Strefa Aktywności Gospodarczej) poprzez uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Świlczy.

RZĄDOWE PROGRAMY:

1. Zakup pomocy dydaktycznych w ramach programu Aktywna tablica.
2. Żłobek Gminny w Trzcianie i w Bratkowicach.
3. Wyposażenie gabinetów profilaktyki zdrowotnej.
4. Zakup książek do bibliotek szkolnych.

Wybory do Parlamentu Europejskiego to będzie walka o pozycję Polski w Unii Europejskiej. Chcemy być jej aktywnym członkiem. ■





Agnieszka Małozieć

Żołnierze Niezłomni to była wielka siła...

Obchody NDPŻW w Szkole Podstawowej w Trzcianie

1 marca w Polsce obchodzimy Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych. Wyklęci zwani również Niezłomnymi tworzyli polskie, powojenne, po zakończeniu II wojny światowej podziemie niepodległościowe i antykomunistyczne.

*Prawda jest niezmienna,
prawdy nie da się zniszczyć...*

ks. Jerzy Popiełuszko

Oni – Wyklęci – nie złożyli broni

Z wielką determinacją i poświęceniem stawiali **opór sowietyzacji Polski i próbom podporządkowania naszej ojczyzny ZSRR**. Toczyli nierówną walkę ze służbami bezpieczeństwa. Pragnęli żyć w wolnej Polsce, o którą z zapałem walczyli podczas II wojny światowej. Nie zgadzali się na kolejną idącą ze Wschodu okupację i związany z nią stalinowski reżim. Za swoją postawę i walkę byli prześladowani, surowo karani, oczerniani i nazywani przez propagandę *bandytami, zdrajcami* czy „zaplutymi kartami reakcji.” W odróżnieniu od tej części społeczeństwa, która uznała władzę ludową narzuconą odgórnie na polecenie Stalina, Oni – Wyklęci, nie złożyli broni. Jeszcze raz poszli do lasu bronić miejscowej ludności przed kradzieżami i gwałtami tym razem ze strony MO, UB i NKWD.

W obliczu obojętności aliantów na komunistyczne fałszerstwo w wyborach oraz ich akceptacji dla rządów Sowietów w Polsce żołnierze niepodległościowych organizacji świadomi braku perspektyw niejednokrotnie godzili się na tzw. „amnestie”, które okazywały się podstępными pułapkami. Nadal tropiono i mordowano nie tylko tych, którzy nie chcieli się ujawnić, ale także tych, którzy to uczynili. Władza ludowa jeszcze raz pokazała, co są warte jej zobowiązania i przyrzeczenia. Bezsilni, prześladowani i zmęczeni osamotnioną walką z aparatem komunistycznym, ponieśli klęskę. Za koniec ich zbrojnego oporu uznaje się 21 października 1963 r. – datę zastrzeżenia Józefa Franczaka ps. „Lalek”.

Po wielu latach przymusowego wykluczenia i skutecznego tuszowania prawdy Żołnierze Wyklęci powracają do zbiorowej pamięci Polaków. „*Prawda jest niezmienna, prawdy nie da się zniszczyć...*”. Oficjalnie powróciła ona na karty historii dzięki ustanowieniu w lutym 2011 roku przez sejm RP 1 marca Narodowym Dniem Pamięci Żołnierzy Wyklętych.

W hołdzie Żołnierzom Niezłomnym

Historyczna ogólnopolska uroczystość została uczczona przez młodzież Szkoły Podstawowej w Trzcianie apelem przygotowanym w hołdzie Żołnierzom Niezłomnym, których patriotyczna postawa zasługuje na pamięć i szacunek.

Spółeczność szkolna i mieszkańcy wsi mają szczególne prawo i obowiązek kultywowania pamięci historycznej. Wszak w dn. 5 lipca 1916 r. tu urodził się Mieczysław Kawalec, ps. „Żbik”, „Psarski” „Iza”, „Stanisławski”. Tutaj w latach 1920-1926 uczęszczał do szkoły powszechnej. Ukończył I Gimnazjum im. S. Konarskiego w Rzeszowie, a po maturze i studiach na Wydziale Prawa Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie z wynikiem celującym został asystentem prof. Władysława Grabkiego. A potem dalsza nauka, działalność wojskowa i stopień porucznika oraz oficera wywiadu wojskowego i udział w kampanii wrześniowej – tyle przypomnienia.

Na coroczną uroczystość przybyli: zastępca wójta Gminy Świlcza Sławomir Styka, radny Rady Powiatu Rzeszowskiego – Sławomir Miłek, radny Rady Gminy Świlcza mieszkaniec Trzciany – Paweł Piela, proboszcz trzciańskiej parafii ks. dr Janusz Winiarski oraz sołtys wsi Trzciana Kazimierz Łagowski.

Po odśpiewaniu Hymnu Państwowego głos zabrał dyrektor szkoły Stanisław Filarowski. Serdecznie powitał gości i społeczność szkolną. W swoim przemówieniu przybliżył zebranyemu tłu historyczne obchody Dnia Żołnierzy Wyklętych. Podkreślił wychowawczą rolę szkoły w pielęgnowaniu tradycji i przekazywaniu młodemu pokoleniu faktów z historii naszego narodu.

Kolejno głos zabrał wicewójt Sławomir Styka, który odniósł się do tematu współczesnego patriotyzmu, przybliżając zebranemu bohaterstwo „Żołnierzy Wyklętych”. Podkreślił, że powinniśmy zarażać młode pokolenie miłością do



Hymn państwowy śpiewany z dumą i honorem.



Ojczyzny. Zaznaczył, iż przywracając pamięć o Żołnierzach Wyklętych, uczymy młodych niezłomnej postawy patriotycznej i przywiązania do tradycji niepodległościowych.

Po przeżyciach patriotycznych – widowisko teatralno-muzyczne

Uroczystość uświetniło widowisko teatralno-muzyczne przygotowane przez uczniów pod opieką Agnieszki Małozieć i Elżbiety Marczydło – nauczycielek Szkoły Podstawowej w Trzcianie. Zamierzeniem autorów przedstawienia było skonfrontowanie młodego pokolenia z prawdą o smutnym losie i heroicznej śmierci Żołnierzy Wyklętych.

Głównym bohaterem była postać dziadka – „*ducha jednego z żołnierzy wyklętych*”, który staje się ekspertem od wydarzeń historycznych. Jego relacje z tamtych lat przeniosły widzów najpierw do lasu, który stanowił dla żołnierzy wyklętych doskonałą kryjówkę i miejsce walki, a kolejno do katowni UB, miejsca niekończących się tortur, przesłuchań i śmierci. Ze wzruszeniem opowiadał o swoich kolegach, którzy odbywając karę więzienia, świadomi nieuchronnego końca swego życia, pisali potajemnie grypsy. Zawierały one niezwykle emocjonalne i chwytające za serce słowa, pełne cierpienia i rozpacz. Autor tego typu osobistych notatek więziennych pułkownik Łukasz Ciepliński w obliczu śmierci, świadomy tego, że już nigdy nie zobaczy synka Andrzeja i ukochanej żony, szczerze wyznawał: „*Piszę do Ciebie po raz pierwszy i ostatni.*”



Oddali życie – byśmy my mogli żyć! Modlitwa przy tablicy pamiątkowej poświęconej por. M. Kawalcowi na ścianie kościoła parafialnego w Trzcianie.

W tych dniach bowiem mam być zamordowany. Chciałem być Tobie ojcem i przyjacielem. Bawić się z Tobą i służyć radą i doświadczeniem w kształtowaniu twego umysłu i charakteru. Niestety okrutny los zabiera mnie przedwcześnie, a Ciebie zostawia sierotą. Dlatego piszę i płaczę. Ja odchodzę – Ty zostajesz, by w czyn wprowadzać idee ojca”.

Kolejnym przykładem „niezlomnego bohaterstwa”, przywołanym w przedstawieniu, była postać Danuty Siedzikówny ps. „Inka”, która jako młodzieńka sanitariuszka, pełna marzeń i planów na przyszłość została aresztowana i zastrzelona. Oddała swe życie, mając tylko jedną prośbę „*powiedzcie mojej babci, że zachowałam się jak trzeba*”. Podczas uroczystego wyczytywania nazwisk członków IV. Zarządu Głównego Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”: Łukasza Cieplińskiego, Mieczysława Kawalca, Józefa Batorego, Adama Lazarowicza, Franciszka Błażeja, Karola Chmiela i Józefa Rzepki, straconych 1 marca 1951 r. w Warszawie, na ziemi pojawiły się czerwone róże, które stanowiły symboliczne groby „*tych wyklętych, naszych świętych*”.

Całość przedstawienia uświetniły występy solistów i „Scho-li” przygotowane przez nauczyciela muzyki Bogdana Barlika. Uczniowie dostarczyli widzom wzruszającą, prawdziwą, ale także smutną i bolesną lekcję historii.

Żołnierze Wyklęci odnaleźli swoje miejsce w naszej pamięci

Po części oficjalnej uroczystości delegacja na czele z wicewójtem, zaproszonymi gośćmi, księdzem proboszczem, dyrektorką szkoły, nauczycielami i uczniami wraz z poczem sztandarowym udała się do Kościoła Parafialnego w Trzcianie, by złożyć symboliczne wiązanek kwiatów i zapalić znicze pod tablicą upamiętniającą postać ucznia i absolwenta SP w Trzcianie – Mieczysława Kawalca.



Maria Koryl

Nasza polska trudna i dumna historia

1 marca 2019 r. – Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych

Święto to zostało uchwalone przez parlament polski i jest obchodzone od 2011 roku. Święto przypada w rocznicę stracenia w 1951 roku przez bezpiekę 7 przywódców IV Zarządu Głównego Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość” – kierownictwa ostatniej ogólnopolskiej konspiracji kontynuującej od 1945 roku dzieło Armii Krajowej. W więzieniu na Rakowieckiej w Warszawie śmierć ponieśli: pułkownik Łukasz Ciepliński, major Mieczysław Kawalec, major Adam Lazarowicz, kapitan Józef Batory, kapitan Franciszek Błażej, kapitan Józef Rzepka i porucznik Karol Chmiel – wszyscy związani z Podkarpaciem.

Wierni Ojczyźnie i ideom do samego końca, pod hasłem: „Bóg, Honor i Ojczyzna” żołnierze niepodległościowego podziemia po zakończeniu II wojny światowej nie złożyli broni i stawili opór sowietyzacji. Liczbę członków wszystkich organizacji i grup konspiracyjnych szacują historycy na 120-180 tys. Mianem Żołnierzy Wyklętych określani są żołnierze tworzący powojenną konspirację, antykomunistyczną i niepodległościową. Przeciętnemu Polakowi kojarzą się wyłącznie z oddziałami partyzanckimi i heroicznymi postawami ich dowódców. Ich walka – umownie – skończyła się śmiercią legendarnego Józefa Frańczaka, którego funkcjonariusze aparatu stalinowskiego zastrzelili 21 X 1963 r.

Aby jednak żołnierze przez kilka lat mogli skutecznie walczyć z wrogiem musiała ich wspierać znacznie większa od nich grupa konspiratorów, ze struktur terenowych np. wywiadu, aprowizacji, łączności, propagandy. Bez ich wysiłku, determinacji, a nawet utraty zdrowia i życia, czas podziemia skończyłby się natychmiast. Wytyczne, które prowadziły wówczas „żołnierzy wyklętych” do czynów: to „Służba Bogu i Ojczyźnie – naszym celem”, albo „Koledzy! bądźmy przekonani, że ginimy za słuszną sprawą”. Armia Krajowa była najliczniejszą formą (ponad 300 tys. zaprzysiężonych żołnierzy) zorganizowanego oporu społeczeństwa polskiego wobec narzuconej władzy. W 1945 r. działało w nim nawet 200 tys. konspiratorów. 20 tys. z nich walczyło w oddziałach partyzanckich, a kolejnych kilkadziesiąt tysięcy zapewniało partyzantom m.in. schronienie i łączność. Działalność AK odbywała się na wielu po-

lach. To nie tylko akcja zbrojna, ale i np. akcje ulotkowe, propagandowe, operacje wywiadowcze, rekrutacja nowych żołnierzy polskich. Dzięki tym wartościom Polacy nie tracili swej tożsamości narodowej. Propaganda komunistyczna w PRL nazywała żołnierzy konspiracji niepodległościowej „zapłutymi karłami reakcji”.

Bohaterowie podziemia antykomunistycznego za swoje działania skazywani byli na śmierć, wieloletnie więzienie lub pobyt w obozach.

U moja refleksja osobista

Muszę przyznać, że corocznie obchody przeżywam w smutku i nastroju wspomnieniowym. Od czasów dzieciństwa dzieliłam z rodzeństwem los sieroty, po zastrzelonym w wieku 33 lat ojcu, w dn. 31 III 1945 r. Józefie Korylu członku AK ps. „Piła”. Do dziś nie są znane szczegółowe okoliczności zbrodni na moim Ojcu. Czas leczy rany, ale serce – na każde wspomnienie – krwawi.

Poeta Z. Herbert pisał: „*Nie dajmy zginąć poległym*”. Można dodać jeszcze: *Pamiętajmy! Wiermy głęboko!* – bo za piękne było ziarno Waszej pracy w tę ziemię polską rzucone, zbyt piękną i młodą krwią i prochami ziemia ta została nasyciona, aby nie wyrósł z niej najpiękniejszy owoc, dla którego od wieków potrafia żyć, walczyć i umierać wszyscy szlachetnie myślący Polacy, a jest to – Niepodległość i potęga Polski.

Kalendarium dziejów Polski (w pigułce)

*Każdy dzień jest kawałkiem historii
i nikt nie jest w stanie opowiedzieć jej do końca.*

J. Saramaga

STYCZEŃ

1 I – Nowy Rok. 1 stycznia 1999 r., wszedł w życie nowy podział administracyjny terytorium Rzeczypospolitej Polski. W wyniku reformy utworzono 16 województw oraz 314 powiatów oraz 66 miast na prawach powiatu.

6 I – Święto Trzech Króli

7 I 1882 r. – śmierć Ignacego Łukasiewicza – wynalazcy lampy naftowej, związanego z Rzeszowem (absolwent dzisiejszego LO I), Podkarpaciem, Bóbrką, Lwowem.

9 I 1797 r. – powołanie Legionów Polskich we Włoszech pod komendą gen. Jana Henryka Dąbrowskiego.

16 I 1869 r. – urodził się Stanisław Wyspiański – wszechstronny artysta malarz, pisarz, dekorator, architekt, scenograf „czwarty wieszacz”. Minęło 150 lat od daty jego urodzenia.

26 stycznia 1919 r. – odbyły się pierwsze w niepodległej Polsce wybory do Sejmu Ustawodawczego. Tego dnia wyłoniono 291 posłów z dawnego Królestwa Polskiego i części Galicji. W głosowaniu wygrał prawicowy Narodowy Komitet Wyborczy Stronnictw Demokratycznych (37 proc. głosów, 109 mandatów).

16 I 1826 r. – urodził się Romuald Traugutt, późniejszy dyktator powstania styczniowego.

19 I 1945 r. – rozwiązanie Armii Krajowej przez gen. Okulickiego.

19 I 1354 r. – 665-lecie lokacji Rzeszowa – stolicy Podkarpacia. Akt nadania praw miejskich dla miasta Rzeszowa Janowi Pakosławicowi ze Stróżysk na polecenie Kazimierza III Wielkiego. Dokument sporządził kanclerz krakowski – Zbigniew. Dziś Rzeszów to miasto zamieszkiwane przez ok. 220 tys. mieszkańców, 126 km² powierzchni, roczny budżet – obecnie półtora miliarda zł.

22 I 1863 r. – wybuch powstania styczniowego.

22-27 I 2019 r. – 34. Światowe Dni Młodości w Panamie – państwie Ameryki Łacińskiej. Obecny był papież Franciszek. Z Polski uczestniczyło 3,5 tys. młodzieży, 200 księży, ok. 20 kleryków, 11 biskupów, 120 wolontariuszy i 150 harcerzy z ZHR (3,8 tys. osób). Było to święto młodości i wiary, wyzwanie, by to, co jest pięknem i bogactwem, stało się sensem i treścią naszego życia i żeby młodzi potrafili to przekazać innym. Polskim akcentem było przypląnięcie do Panamy „Daru Młodości”. Przypląnął tutaj specjalnie na ŚDM, realizując podróż po całym świecie z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości (z kraju wyruszył 20 maja 2018 r.). Ogółem uczestniczyło 700 tys. młodych ze 156 krajów świata. Kolejne 35. ŚDM odbędą się w 2022 r. w Lizbonie (stolica Portugalii).

23 I 1793 r. – II rozbiór Polski.

23 I 1953 r. – rozpoczęła regularne nadawanie programu TVP.

26 I 1919 r. – odbyły się pierwsze w niepodległej Polsce wybory do Sejmu Ustawodawczego. Tego dnia wyłoniono 291 posłów z dawnego Królestwa Polskiego i części Galicji. W głosowaniu wygrał prawicowy Narodowy Komitet Wyborczy Stronnictw Demokratycznych (37% głosów, 109 mandatów).

27 I 1945 r. – wyzwolenie obozu Auschwitz-Birkenau.

27 I – Międzynarodowy Dzień Pamięci Ofiar Holokaustu – dla upamiętnienia ofiar żydowskiego pochodzenia pomordowanych podczas II wojny światowej. Uchwaliła go ONZ w dn. 1 XI 2005 r.

LUTY

6 II 1989 r. – początek obrad Okrągłego Stołu.

7-9 II 1943 r. – początek rzezi wołyńskiej na Polakach przez UPA. Oddział Hryhorija Perekhijniaka, zaatakował niemiecki posterunek we Włodzimierzu, potem kolonię Parośl, mordując jej mieszkańców.

7 II 1831 r. – przyjęcie przez Sejm uchwały o fladze Polski.

10 II 1919 r. – po wyborach już w niepodległej Polsce (w dn. 26 stycznia), 100 lat temu odbyło się pierwsze, inauguracyjne posiedzenie Sejmu Ustawodawczego. To był ten moment, który można było uznać za pełne odrodzenie Polski suwerennej, praworządnej, sprawiedliwej.

10 II 1920 r. – zaślubiny Polski z morzem.

11 II 1945 r. – koniec konferencji jałtańskiej.

14 II 1942 r. – Związek Walki Zbrojnej został przekształcony na Armię Krajową. Walka o niepodległą Polskę była dla jej członków życiowym celem, a Bóg i honor – najwyższymi wartościami. Tysiące z nich oddały najwyższą ofiarę za marzenie o wolnej ojczyźnie.

19 II 1473 r. – urodziny Mikołaja Kopernika.

26 II 1927 r. – ogłoszenie Mazurka Dąbrowskiego hymnem narodowym.

MARZEC

1 III – Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych.

1 III 1919 r. – ustanowiono polską jednostkę monetarną „złoty”. Był to kolejny krok do odbudowy niepodległego państwa i jednoczenia się ziem polskich po 123. latach niewoli.

7 III 1919 r. – zginął pod Torczynem Leopold Kula ps. „Lis” legionista, pułkownik Wojska Polskiego, uczestnik walk polsko-ukraińskich 1918-19 r., kawaler orderu Virtuti Militari (ur. w 1896 r. – związany ze Świlczą k. Rzeszowa, wsią gminną, skąd pochodziła jego matka i z Rzeszowszczyzną). 450 strzelców Związku Strzeleckiego „Strzelec” Józefa Piłsudskiego złożyło przyrzeczenie pod rzeszowskim pomnikiem płk. Leopolda Lisa-Kuli. Prezydent Andrzej Duda nazwał go „żarliwym patriotą czynu, który do dzisiaj inspiruje młodych Polaków”.

8 III – Światowy Dzień Kobiet.

10-11 III 1944 r. – ludobójstwo w Hucie Pieniackiej i Korościacynie przez OUN – UPA i SS Galizien na ludności polskiej Kresów i Podkarpacia. Mija 75 rocznica mordu.

12 III 1999 r. – przyjęcie Polski do NATO.

17 III 1921 r. – uchwalenie konstytucji marcowej.

24 III 1794 r. – Tadeusz Kościuszko składał przysięgę na rynku w Krakowie, początek powstania kościuszkowskiego.

24 III 1944 r. – w miejscowości Markowa k. Łańcuta zostali zamordowani przez niemieckich okupantów: Józef Ulma, jego żona Wiktoria i ich szóstka dzieci oraz ośmioro Żydów, którzy ukrywani byli w tej rodzinie. Dziś znajduje się tam Muzeum Upamiętniające Polaków Ratujących Żydów. Uchwała Sejmiku w Województwa Podkarpackiego z 2008 r. opiewała na koszt 6,5 mln zł.

24 marca – jest w Polsce Narodowym Dniem Pamięci Polaków Ratujących Żydów pod okupacją niemiecką.

W tym samym czasie w dawnym woj. lwowskim, dziś podkarpackim UPA zamordowała 21 080 Polaków (Szczeban Siekierka „Ludobójstwo na Polakach w woj. lwowskim”). Czy stanął tam jakikolwiek pomnik, upamiętniający ich?... oprócz symbolicznych krzyży postawionych przez prywatnych mieszkańców tamtejszych Kresowian.

31 III 1831 r. – zwycięskie bitwy powstania listopadowego pod Wawrem i Dębem Wielkim.

Źródło: internet i mat. prasowe



Olga Rusin-Przywara

100-lecie Publicznych Służb Zatrudnienia

Początki kształtowania się polityki rynku pracy w Europie przypadły na czas, w którym Polska była pod zaborami, a system prawny funkcjonujący na jej obszarze, był uzależniony od systemu obowiązującego u danego zaborcy oraz poziomu jego rozwoju gospodarczego.

Gdy po 123 latach Polska odzyskała niepodległość, polskie władze stanęły przed szeregiem problemów zarówno gospodarczych jak i ekonomiczno-społecznych, w tym z powojennym bezrobociem osiągającym ogromne, nieznane sprzed wojny rozmiary. W tym celu w grudniu 1918 r. powołano Komitet Niesienia Pomocy Bezrobotnym, których celem była pomoc doraźna dla bezrobotnych poprzez zapewnienie podstawowych środków niezbędnych do przeżycia w postaci zapomóg pieniężnych i darowizn żywnościowych. Rozporządzeniem Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 12 grudnia 1919 roku zniesiono część Komitetów Niesienia Pomocy Bezrobotnym powołując w ich miejsce 14 Powiatowych Komisji Pomocy dla Bezrobotnych, utworzonych we wskazanych miastach powiatowych.

W dniu 27 stycznia 1919 roku Dekretem podpisanym przez Marszałka Józefa Piłsudskiego, nakazano utworzenie państwowych urzędów pośrednictwa pracy i opieki nad wychodźcami, które zostały podporządkowane Ministerstwu Pracy i Opieki Społecznej. Ich głównymi zadaniami były m.in.: prowadzenie pośrednictwa pracy dla wszystkich kategorii pracowników poszukujących zarobku zarówno w kraju jak i za granicą, udzielanie porad przy wyborze bądź zmianie zawodu, kontrola treści umów zawieranych z pracownikami sezonowymi przez przedsiębiorców zagranicznych, pośredniczenie w udzielaniu zaliczek na podróż, ochrona wychodźców i reemigrantów w granicach kraju, zbieranie danych statystycznych dotyczących rynku pracy, ruchu wychodźczego i przychodźczego oraz reemigracji.

Najważniejszym dla funkcjonowania rynku pracy aktem prawnym wydanym w pierwszych latach po odzyskaniu niepodległości była konstytucja marcowa z 1921 r., gdzie w 102 artykule wskazano na prawo każdego obywatela do opieki państwa nad jego pracą, a w razie jej braku – prawo do zabezpieczenia społecznego.

Masowe bezrobocie w okresie międzywojennym postawiło urzędy pracy przed ogromnym wyzwaniem nie tylko w kontekście pośrednictwa pracy, ale przede wszystkim zapewnie-

nia bezrobotnym środków do życia. W 1924 roku powołano Fundusz Bezrobocia który dysponował środkami na wypłaty zasiłków głównie dla pracowników fizycznych, pracownikami umysłowymi od 1927 r. miał zajmować się Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych. Wprowadzono liczne przepisy prawne mające pomóc w rozwiązywaniu problemów bezrobocia oraz powoływano kolejne instytucje, które z reguły po krótkim okresie funkcjonowania przekształcano w inne. W 1931 r. przy Radzie Ministrów powołano Naczelny Komitet do Spraw Bezrobocia, który był zobowiązany do działań na rzecz zatrudniania bezrobotnych, ale w rzeczywistości zajmował się głównie organizowaniem pomocy doraźnej ze środków pozyskiwanych dzięki ofiarności społeczeństwa.

Bardzo ważnym wydarzeniem, z punktu widzenia polityki rynku pracy, było powołanie w 1933 roku Funduszu Pracy. Jego głównym zadaniem było finansowanie robót publicznych oraz pomocy żywnościowej dla bezrobotnych, którzy nie mieli prawa do zasiłków.

Zmiana ustroju politycznego i ekonomicznego w Polsce po II wojnie światowej spowodowała zasadnicze zmiany w gospodarowaniu zasobami pracy. Pojawiła się potrzeba nowej organizacji instytucji obsługujących rynek pracy. Z uwagi na uspołecznienie środków produkcji i gospodarkę centralnie planowaną, to państwo pełniło rolę głównego pracodawcy. Znosząc prywatne i społeczne pośrednictwo pracy, Dekretem z 2 sierpnia 1945 r. o urzędach zatrudnienia, prowadzenie pośrednictwa pracy powierzono państwowym urzędom pracy, gwarantując im monopol w tym zakresie. W kolejnym Dekrecie z 8 stycznia 1948 r. o rejestracji i obowiązku pracy, na kierowników zakładów pracy nałożono obowiązek zgłaszania urzędowi zatrudnienia, każdego wolnego miejsca pracy oraz każdego nowo przyjętego pracownika.

MIEJSKIE BIURO POŚREDNICTWA PRACY W RADOMIU

W lipcu Biuro otrzymało zgłoszeń pracy 277, dało pracę stałą 61 potrzebującym, dorywczą 15; w sierpniu było zgłoszeń 197, otrzymało pracę stałą 300, dorywczą 3; w wrześniu przyniósł zgłoszeń 85, pracę stałą otrzymało 179, dorywczą 1 osobę; w październiku zapisało się 129, obsadzono 38 i 3; w listopadzie przybyło 40 i ubyło 33 i 2, w grudniu zaś zapisało 45 i wypisano 45 + 5.

	Zgłosiło się do pracy		Przebrało pracę		Otrzymało lub polecało		Wznowiono		Wycelano z listy						
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.					
Robotnicy	294	64	358	36	36	72	310	35	345	67	10	77	15	3	18
Rzemielnicy	119	7	126	35	7	42	119	—	119	62	—	40	5	—	5
Służ. domowa	12	94	106	6	48	54	7	45	67	1	1	2	—	—	7
Pracow. biurowe	117	45	162	92	43	135	30	8	38	5	6	12	1	—	1
hand. oficj. wędln.	1	3	4	2	3	4	—	1	1	—	1	1	—	—	—
Di. Pedagog.	14	1	15	10	—	10	5	1	7	—	—	—	—	—	—
Prac. ochr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Razem	559	214	773	180	137	317	472	85	557	114	18	132	21	10	31





W środku – Ewa Leniart, wojewoda podkarpacki.

Nowe podejście do polityki rynku pracy znalazło swoje odbicie w konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej z 22 lipca 1952 roku, gdzie w artykule 14 zagwarantowano każdemu obywatelowi prawo do pracy, traktowane jednak również jako obowiązek.

Realizowana przez państwo polityka pełnego zatrudnienia i notowane w skali kraju stałe nadwyżki popytu na pracę nad podażą zasobów siły roboczej, doprowadziły do likwidacji jawnego bezrobocia w skali globalnej, ale jednocześnie w latach pięćdziesiątych przyczyniły się do wysokiego bezrobocia ukrytego (nadmierne, patologiczne zatrudnienie), któremu okresowo towarzyszyły tzw. „lokalne nadwyżki siły roboczej”, czyli po prostu jawne bezrobocie na lokalnych rynkach pracy. Przez szereg lat taki stan się utrzymywał. „W taki sposób narodziła się PRL-owska nomenklatura obejmująca kadrę kierowniczą, wyższy personel, nauczycieli itd. Realizowana przez państwo polityka pełnego zatrudnienia zachwiała korelację pomiędzy popytem a podażą na pracę oraz wydajnością a wynagrodzeniem. Paradoks ten najlepiej opisuje popularne w latach 70-tych powiedzenie – *Czy się stoi, czy się leży, dwa tysiące się należy*. Obok wspierania powstawania nowych, stałych miejsc pracy na terenach o wysokim poziomie zacoferania w stosunku do reszty kraju, w PRL-u walka z bezrobociem dokonywała się również poprzez doraźną pomoc w postaci za-



Radni Rady Powiatu z gminy Świlcza, od lewej: T. Wojton, T. Pachorek.

pomóg wypłacanych ze środków pomocy społecznej za pośrednictwem urzędów zatrudnienia, głównie jedynym żywicielem rodzin”.

Największe zmiany w sferze zatrudnienia i rynku pracy dokonały się po 1989 r. Rynek pracy, który w okresie PRL charakteryzował się w skali kraju stałą nadwyżką popytu na pracę nad podażą zasobów ludzkich, przekształcił się w rynek poważnego niedoboru popytu a bezrobocie w bardzo krótkim czasie przybrało postać masową i objęło różne grupy ludności w miastach i na wsi, czego powodem było przekształcenie struktury własnościowej, częściowa restrukturyzacja, wprowadzenie mechanizmów rynkowych w warunkach głębokiej recesji gospodarczej (spadek produkcji, popytu konsumpcyjnego i inwestycyjnego, nadmierny wzrost impor-



Starosta Józef Jodłowski.

tu nad eksportem) oraz postępującego wzrostu podaży zasobów siły roboczej. W celu łagodzenia skutków bezrobocia państwo na mocy ustawy o zatrudnieniu z 29 grudnia 1989 roku rozpoczęło tworzenie sprawnej administracji pracy, której priorytetowym zadaniem było zapewnienie bezrobotnym osłony socjalnej. Powołano Fundusz Pracy jako państwowy fundusz celowy, którego zadaniem było finansowanie działań służących walce z bezrobociem oraz tworzenie nowych miejsc pracy. Zasiłki dla bezrobotnych były łatwo dostępne, świadczenie przyznawano bezterminowo dla wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych, niezależnie od posiadanego stażu pracy. Ustawą z dnia 16 października 1991 roku o zatrudnieniu i bezrobociu, powołano Urząd Pracy, jako centralny organ administracji państwowej, wykonujący zadania przy pomocy 49 wojewódzkich i 358 rejonowych urzędów pracy.

Kolejne zmiany w 1993 r. „oderwały” urzędy od struktur administracji terenowej, czyniąc z nich wydzieloną, samodzielną, państwową administrację. Bezpośrednie zwierzchnictwo nad rejonowymi urzędami pracy pełniły wówczas wojewódzkie urzędy pracy, które odpowiadały przed Krajowym Urzędem Pracy. Na czele tej struktury stał minister właściwy do spraw pracy. Hierarchia ta została utrzymana po wejściu w życie ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu. Reforma administracyjna państwa z 1999 r. doprowadziła do przekazania urzędów pracy jednostkom samorządu terytorialnego. Dotychczasowe rejonowe urzędy pracy przekształcono w powiatowe urzędy pracy, które przejmując część zadań z obszaru rynku pracy wykonywa-



Odnaczenia i nagrody za rzetelną pracę.



nych dotąd przez WUP y stały się częścią powiatowej administracji zespolonej.

Ten krótki zarys kształtowania się powiatowych urzędów pracy pokazuje z jaką dynamiką determinowaną sytuacją społeczną i gospodarczą, ewoluowały publiczne służby zatrudnienia. Zmiany na rynku pracy przebiegały bardzo szybko co wymuszało dużą elastyczność instytucji odpowiadających za prowadzenie polityki na rzecz walki z bezrobociem oraz wzrostu zatrudnienia.

W biuletynie wydanym przez MRPiPS z okazji 100-lecia PSZ czytamy; „Przyszłe działania PSZ będą pochodną polityki rynku pracy, ale ona musi być rozumiana o wiele szerzej niż do tej pory i obejmować nie tylko zabezpieczenie społeczne, doraźne równoważenie rynku pracy. W jej ramach powinny znaleźć się kwestie zatrudnialności, edukacji czy migracji. W polityce tej ważne miejsce będzie zajmować współpraca z różnymi interesariuszami rynku pracy, bez której publiczne służby zatrudnienia nie będą mogły samodzielnie rozwiązać wielu problemów, jakie pojawiają się w obszarze ich działania. Tylko tak rozumiana polityka rynku pracy oraz dostosowanie do niej urzędy pracy będą w stanie efektywnie odpowiadać na rosnące oczekiwania klientów publicznych służb zatrudnienia.”

Jan Lech Kurek

„Wiosenna dziewczyna”

Czekam na swoją dziewczynę wiosenną,
Bzami pachnącą w poranek majowy,
Jasnym uśmiechem radości promienną,
Jutrzenką szczęścia budzącą dzień nowy.

Przyniesie w sercu uczuć swoich słońce,
Którego żaru czas już nie ostudzi,
Zakwitnie kwiatem na marzenia łące,
I śpiewem ptaków ze snu mnie obudzi.

A wtedy w tańcu świat znów zawiruje,
Ostatnim tangiem miłości szalonej,
Oddechem wiosny chwilę zaczaruje,
I spełni pragnień tęsknoty wyśnionych.

Jubileusz 100-lecia PSZ stał się okazją do zorganizowania 1 lutego 2019 r. przez Powiatowy Urząd Pracy w Rzeszowie konferencji, nad którą patronat honorowy objął Starosta Rzeszowski – Józef Jodłowski, a udział w niej wzięło wielu znakomitych gości m.in.: Stanisław Szwed – Sekretarz Stanu w MRPiPS, Ewa Leniart – Wojewoda Podkarpacki, Maria Kurowska – członek Zarządu Województwa Podkarpackiego. Spotkanie to było okazją do przedstawienia historii i dokonania PUP w Rzeszowie w kształtowaniu lokalnego rynku pracy w perspektywie ostatnich 29 lat, a więc od momentu powstania odrodzonych służb zatrudnienia.

Przez te lata w rzeszowskim urzędzie zarejestrowano blisko 500 tysięcy osób. W tym czasie do urzędu wpłynęło ponad 275 tysięcy ofert pracy, a pracę dzięki PUP znalazło blisko 232 tys. osób. Rekordowa liczba osób zarejestrowanych w PUP w Rzeszowie przypada na 2003 r. i wynosiła 25 382 osoby. Na koniec 2018 r. liczba ta wynosiła już 13 466. Ogółem na aktywną politykę rynku pracy wydatkowano 1 mld złotych lokując te środki w 38 tysiącach podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie działania PUP Rzeszów, postaci pożyczek i dotacji na działalność gospodarczą, doposażenia i wyposażenia nowych miejsc pracy, staży, prac interwencyjnych i szkoleń.

Szczególnym wydarzeniem podczas konferencji była dekoracja 14 pracowników PUP w Rzeszowie Medalami za Długoletnią Służbę nadanymi przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudę. Wyróżnienie to jest nagrodą za wzorowe, wyjątkowo sumienne wykonywanie obowiązków wynikających z pracy zawodowej w służbie Państwu.

Na ręce Dyrektora PUP Rzeszów Adama Panka zostało złożonych wiele listów gratulacyjnych i podziękowań za współpracę, wspólne działania i wkład jaki urząd włożył w rozwój poszczególnych firm z naszego regionu. Na koniec 22 pracowników Urzędu, pracujących w PSZ najdłużej (zatrudnionych przed 1 marca 1993 r.) otrzymało z rąk Ministra Stanisława Szweda, Przewodniczącego Rady Powiatu Rzeszowskiego Tomasza Wojtona oraz dyrektora PUP Adama Panka dyplomy uznania za wieloletnią pracę.

Bibliografia:

1. 100-lecie Publicznych Służb Zatrudnienia, Powiatowy Urząd Pracy w Rzeszowie, Rzeszów 2018.
2. Lato A. (red.), Biuletyn okolicznościowy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach, WUP Kielce, Kielce 2010.
3. Sprawozdanie o rynku pracy za okres 1.10.2018-31.10.2018, Powiatowy Urząd Pracy w Rzeszowie, listopad 2018.

Janina Gawel

„Szkoła Niepodległej”

NSP im. Żołnierzy AK w BRATKOWICACH

„Patriotyzm oznacza umiłowanie tego, co ojcyste: umiłowanie historii, tradycji, języka czy samego krajobrazu ojczyzny”.

Jan Paweł II



Niepubliczna Szkoła Podstawowa w im. Żołnierzy AK w Bratkowicach z okazji 100-lecia odzyskania niepodległości przez Polskę po 123 latach niewoli – w okresie luty-grudzień 2018 r. realizowała projekt „Wolność – kocham i rozumiem”. Był to cykl sześciu warsztatów, skierowanych do dzieci i młodzieży z miasta lub wsi. Celem projektu było poznanie przez uczestników: historii, tradycji i dziedzictwa kulturowego Polski.

„Wolność kocham i rozumiem”

*Wolność kocham i rozumiem,
Wolności oddać nie umiem [...]
piosenka zespołu „Chłopcy z Placu Broni”*

3. W ramach programu zorganizowano w szkole dwa konkursy: szkolny na prezentację multimedialną „Zasłużeni dla niepodległej 1795-1918” oraz międzyszkolny konkurs wiedzy „Leopold Lis-Kula – dzielny chłopiec Piłsudskiego”.



Uczniowie prezentują certyfikat i otrzymane nagrody.

W konkursie międzyszkolnym uczestniczyli uczniowie SP 2 w Bratkowicach, SP 1 w Mrowli i uczniowie naszej szkoły. Konkurs międzyszkolny o Leopoldzie Lisie-Kuli objął swoim patronatem Tomasz Wojton – obecnie przewodniczący Rady Powiatu Rzeszowskiego. Laureaci obu konkursów otrzymali dyplomy i nagrody.

4. Z okazji Święta Niepodległości w szkole odbyły się dwie akademie; jedna dla uczniów NSP, a druga, połączona ze wspólnym śpiewaniem pieśni patriotycznych, dla rodziców i lokalnego środowiska. Przygotowany został także program artystyczny poświęcony pamięci płk. Leopolda Lisa-Kuli. Program zaprezentowany został w szkole 16.11.2018 r., dla uczniów oraz gości biorących udział w konkursie wiedzy o tym bohaterskim chłopcu.

5. Podobnie jak wiele szkół w kraju, Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Bratkowicach wzięła udział w akcji „Rekord dla Niepodległej”, która polegała na wspólnym odśpiewaniu wszystkich zwrotek Mazurka Dąbrowskiego w dniu 9.11.2019 roku o godz. 11.11.

Do programu zgłosiło się 400 szkół z całej Polski, ale zaledwie 215 udało się przejść symboliczny szlak i osiągnąć cel. Wśród tych 215 szkół jest także nasza szkoła.

1. W programie „Wolność kocham i rozumiem” znalazły się wszystkie działania szkoły związane z krzewieniem wiedzy o bohaterach walczących o wolność i suwerenność Polski w czasie II wojny światowej i w latach powojennych prowadzących walkę z sowiezycją kraju np. Obchody Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych, obchody rocznicy powstania Polskiego Państwa Podziemnego, spotkania z żołnierzami AK, obchody rocznicy Akcji „Burza”, konkursy wiedzy o żołnierzach AK.
2. Ponadto w marcu ub. r. szkoła została zgłoszona do ogólnopolskiego konkursu zorganizowanego przez Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej pod patronatem Ministra Edukacji Narodowej pod nazwą „Szkoła Niepodległej”. Celem tej akcji było uzyskanie przez szkołę miana „Szkoła Niepodległej”.



Certyfikat Szkoła Niepodległej.



Dokument potwierdzający uzyskanie przez szkołę Miana Szkoły Niepodległej.

Droga po miano „Szkoła Niepodległej”

Przystępujące do tej akcji szkoły miały obowiązek wykonania siedmiu wybranych przez siebie zadań spośród pięciu kategorii: Wędrówka szlakami Trzech święt Rzeczypospolitej, Wędrówka szlakami Współtwórców Niepodległości, Wędrówka szlakami Żołnierzy Niepodległości, Drogi do niepodległości, Pierwsze dni wolności.

Wybraliśmy dla siebie następujące zadania:

1. Kartka z kalendarza – moja miejscowość 100 lat temu.
2. Udział w obchodach świąt narodowych.
3. Przygotowanie spektaklu słowno-muzycznego związanego z obchodami 3 V lub 11 XI przeznaczonego dla szerszej niż szkoła publiczności.
4. Chwała bohaterom – uczczenie miejsc pochówku bohaterów związanych z walką o wolność Polski.
5. Złóż życzenia Marszałkowi – przygotowanie i wysłanie kartek z życzeniami imiennymi lub urodzinowymi do Muzeum w Sulejówku.
6. Selfie z bohaterem – stworzenie galerii pomników bohaterów.



Rzeszów – uczniowie przy mogile powstańców styczniowych.



Na Cmentarzu Orłąt Lwowskich – wrzesień 2018 Lwów.

7. Odwiedziny miejsc pamięci w tym także w Wilnie, Lwowie lub w Grodnie.

Jakie były efekty?

Pierwsza – Kartka z kalendarza przedstawiała zdjęcie Szkoły Podstawowej nr 2 wykonane 100 lat temu i obecną szkołę oraz opis słowny związany z tworzeniem oświaty w Bratkowicach.

W drugim zadaniu opisaliśmy udział uczniów naszej szkoły oraz pocztu sztandarowego w gminnych i wiejskich obchodach Świąt Narodowych: 3 maja i 11 listopada, a także w wojewódzkich obchodach rocznicy powstania Polskiego Państwa Podziemnego, gminnych obchodach rocznicy akcji „Burza”.

W ramach realizacji zadania trzeciego przygotowaliśmy uroczystą akademię z okazji 100. rocznicy odzyskania niepodległości zaprezentowaną dla rodziców 9 listopada 2018 r.

Zadanie czwarte zrealizowane zostało jeszcze w czerwcu ub. r. Uczniowie klas IV-VII wybrali się do Rzeszowa, zwiedzili Stary Cmentarz gdzie znajdują się mogiły powstańców listopadowych i styczniowych oraz na cmentarz Pobitno na mogiłę Leopolda Lisa-Kuli. Dzieci umieściły na grobach chorągiewki, kwiaty i zapaliły znicze.

Zadanie 5 realizowaliśmy w listopadzie. Wszystkie klasy wykonały kartki urodzinowe dla Marszałka Józefa Piłsudskiego. Kartki zostały wysłane w grudniu do Muzeum w Sulejówku.

W czasie czerwcowej wycieczki do Rzeszowa uczniowie wędrowali szlakiem pomników naszych bohaterów narodowych i wykonywali selfie z bohaterem – to była realizacja zadania 6.

Czerwcową wycieczką klas I-III do Krakowa i wrześniową wycieczką klas IV-VIII do Lwowa, zwiedzanie Cmentarza Łyczakowskiego i Cmentarza Orłąt Lwowskich były zorganizowane jako realizacja zadania 7. Realizację wszystkich zadań udokumentowaliśmy odpowiednimi opisami i fotografiami.



Selfie z bohaterem – przy pomniku płk. Leopolda Lisa Kuli w Rzeszowie.

W styczniu br. otrzymaliśmy informację, że wszystkie działania zostały pozytywnie ocenione i naszej szkole, Niepublicznej Szkole Podstawowej im. Żołnierzy AK w Bratkowicach, przyznano Miano „Szkoły Niepodległej”. Razem z informacją o tym, otrzymaliśmy zaproszenie do Warszawy do Sejmu po odbiór certyfikatu.

8.02.2019 r. Warszawa – uroczysta gala Szkoły Niepodległej

Na gali Szkół Niepodległej, naszą szkołę reprezentowała mgr Faustyna Ząbczyk. Uroczystość rozpoczęła się od konferencji naukowej „Droga do niepodległości” z udziałem premiera RP Mateusza Morawieckiego, marszałków Sejmu i Senatu oraz zaproszonych gości. Po konferencji premier Mateusz Morawiecki uroczystie otworzył wystawę „Niepodległa” z okazji 100. rocznicy rozpoczęcia obrad Sejmu Ustawodawczego 10 lutego 1919 r. Na zakończenie uroczystości odbyła się gala podsumowująca konkurs „Szkoły Niepodległej”, podczas której szkołom wręczono certyfikaty, dyplomy i wiele innych nagród.



Gala wręczenia certyfikatów – 8.02.2019 r.
– Warszawa, Sejm RP.

Janina Gawel

Obchody Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych w Niepublicznej Szkole Podstawowej im. Żołnierzy Armii Krajowej w Bratkowicach

7 marca 2019 r. w Niepublicznej Szkole Podstawowej w Bratkowicach odbyły się uroczyste obchody Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych.

Szkołą uroczystości zaszczytli swoją obecnością: przedstawiciel Światowego Związku Żołnierzy AK w Rzeszowie Franciszek Batory – brat kpt. Józefa Batorego – członka IV Zarządu WiN, zamordowanego w mokatowskim więzieniu w Warszawie w dn. 1 marca 1951 roku.

Obecny był Sławomir Styka – zastępca wójta gminy Świlcza, radny Rady Powiatu Rzeszowskiego Sławomir Miłek, radni Rady Gminy Świlcza z Bratkowic; Barbara Buda, Natalia Skuba-Więclaw i Andrzej Kozdęba. Przybyli także: sołtys Bratkowic Ryszard Franczyk, Maria Nowożeńska – przewodnicząca Koła Gospodyń Wiejskich w Bratkowicach, Lidia Bułatek – prezes Towarzystwa Miłośników Ziemi Bratkowickiej.

Wśród uczestników uroczystości byli obecni także emerytowani nauczyciele i pracownicy szkoły oraz mieszkańcy Bratkowic, sojusznicy i przyjaciele szkoły. Uroczystość rozpoczęła się od wspólnego odśpiewania Mazurka Dąbrowskiego.

Część oficjalna spotkania

Po przywitaniu gości, dyrektor szkoły (pisząca te słowa) wygłosiła okolicznościowe przemówienie, w którym przedsta-

*Wierzę dziś bardziej niż kiedykolwiek,
że idea Chrystusowa zwycięży
i Polska niepodległość odzyska,
a poharbiona godność ludzka zostanie przywrócona.*
płk. Łukasz Ciepliński – jeden z grypsów

wiła sylwetki kilku Bohaterów – Żołnierzy Niezłomnych, ich tragiczne losy w powojennej rzeczywistości oraz wspomnienia z tamtych lat, Tych, którym udało się przeżyć.

– Nasza szkoła nosi zaszczytne imię **Żołnierzy Armii Krajowej**. Imię zostało nadane szkole w 1994 roku, w 60. rocznicę akcji „Burza” rozgrywającej się także w Bratkowicach. Wraz z przeorganizowaniem szkoły na niepubliczną przez organ samorządowy – Gminę Świlcza – w 2013 roku szkoła straciła imię. Ponownie 20 czerwca 2016 roku na zebraniu walnym członków Stowarzyszenia Przyjaciół Szkoły „Nasza Trójka” została podjęta uchwała nadająca Niepublicznej Szkole Podstawowej w Bratkowicach imię Żołnierzy Armii Krajowej. Akt nadania szkole imienia – przedstawiciele Zarządu stowarzyszenia – organu prowadzącego naszą szkołę – przekazali na moje dyrektora szkoły w dniu 1 września 2016 r. na uroczystości rozpoczęcia roku szkolnego. W lipcu 2016 roku został ufundowany dla szkoły nowy sztandar, który został uroczystie poświęcony 26 lutego 2017 roku. Poświęcenie i wręczenie sztandaru było połączone z gminnymi obchodami Dnia Żołnierzy Wyklętych.

Nasz Patron – imię szkoły – jest naszą ogromną dumą, ale i zobowiązaniem. Dlatego w szkole nadzwyczaj pieczołowicie podejmowane są działania wychowawcze z zakresu polityki



Historia Inki – fragment programu.

oświatowej, historycznej, mające na celu krzewienie wiedzy o Armii Krajowej, jej czynach i jej bohaterach. Uczniowie biorą udział w rajdach szlakami Żołnierzy AK, konkursach wiedzy o AK, licznych uroczystościach patriotycznych, a także często mają okazję spotykać się z żołnierzami AK, naocznymi świadkami tamtych wydarzeń. Efekty tej pracy są widoczne. Uczniowie posiadają spory zasób wiedzy o AK i akcji „Burza”, co w czasach współczesnych jest rzadko spotykane – relacjonowała mówczyni.

Dodać także należy, że 11 czerwca 2007 roku SP decyzją Kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, uhonorowana została **Medalem Pro Memoria**. Medal ten jest polskim odznaczeniem cywilnym przyznawanym „za wybitne zasługi w utrwalaniu pamięci o ludziach i czynach w walce o niepodległość Polski podczas II wojny światowej i po jej zakończeniu”. Medalem mogą być uhonorowani uczestnicy walk na wszystkich frontach oraz osoby fizyczne i prawne szczególnie zasłużone w utrwalaniu pamięci o ludziach, którzy oddali swoje życie w walce o suwerenną i niepodległą Ojczyznę.



Wystąpienie Franciszka Batorego.

Minuta ciszy po umarłych – czasem – długo trwa...

Następnie, minutą ciszy w skupieniu i powadze uczczono pamięć wszystkich poległych w walkach zbrojnych o wolną Polskę oraz pamięć Żołnierzy Niezłomnych, których po 6 latach walki z niemieckim okupantem spotkała ogromna krzywda. Za wierność własnym ideałom i za marzenia o suwerennej Polsce umierali w więzieniach, sowieckich łagrach, byli torturowani i skazywani na śmierć.

Taki okrutny los spotkał:

1. Żołnierzy – bohaterów II wojny światowej m.in.: gen. Leopolda Okulickiego ps. *Niedźwiadek*, gen. Augusta Emila Fiedorfa ps. *Nil*, rotmistrza Witolda Pileckiego ps. *Witold*, *Druh*,

sanitariuszkę Danutę Siedzikówną ps. *Inka*, Zygmunta Szendzielarza ps. *Łupaszka*

2. Członków IV Zarządu WiN związanych z Ziemią Rzeszowską, naszą gminą i wsią, zamordowanych 1 marca 1951 roku w mokotowskim więzieniu w Warszawie: płk. Łukasza Ciepłińskiego ps. „Pług”, mjr. Adama Lazarowicza, „Klamra” z Dębicy, mjr. Mieczysława Kawalca „Żbik” ze Trzciany, kpt. Józefa Batorego „Argus” z Weryni k. Kolbuszowej, kpt. Franciszka Błażeja „Roman” z Nosówki, por. Karola Chmiela „Zygmunt” z Zagorzyc, por. Józefa Rzepki „Znicz” z Bratkowic.

Dzień śmierci płk. Łukasza Ciepłińskiego i Jego 6 towarzyszy został ustanowiony w roku 2011 polskim świętem państwowym, w którym obchodzimy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych, aby oddać hołd żołnierzom drugiej konspiracji, za świadectwo męstwa, niezłomnej postawy patriotycznej i za krew przelaną w obronie Ojczyzny (fragment uzasadnienia do Ustawy – prezydent Lech Kaczyński).

Ucniowski program literacko-muzyczny

Kolejnym punktem uroczystości był program artystyczny w wykonaniu uczniów klas IV-VIII. Program literacko-muzyczny został poświęcony bojownikom o wolność i suwerenność Polski.

Dużą część programu poświęcona została Danucie Siedzikównie, ps. Inka, która należała do AK od 14 roku życia. Była sanitariuszką i łączniczką 5 Brygady Wileńskiej. Za przynależność do Podziemia Niepodległościowego skazana została na karę śmierci. Wyrok został wykonany 28 sierpnia 1946 r. Na 6 dni przed Jej 18 urodzinami. Po programie artystycznym głos zabrał zastępca wójta Sławomir Styka, który

przybliżył dla przypomnienia zwłaszcza uczniom-zebrałym genezę powstania i działalność Armii Krajowej oraz zmagania jej bohaterów o suwerenność kraju. Ciekawe, kształtujące i emocjonalne było wystąpienie Franciszka Batorego, który w roku 1950 był naocznym świadkiem procesu IV Zarządu WiN i opowiedział, jak wyglądały te sfingowane procesy, których wyniki były z góry ustalone. W swoim wystąpieniu mówił także o bohaterstwie



Wystąpienie Sławomira Styki – zastępcy wójta.

skazanych w tym procesie, szczególnie o płk. Łukaszu Ciepłińskim i pochodzącym z Bratkowic – Józefie Rzepce.

Na zakończenie zastępca wójta S. Styka skierował do nauczycieli i uczniów słowa podziękowania za przygotowanie bogatego i emocjonalnego historycznego programu artystycznego. Dyrektor SP złożyła również podziękowania za przybycie i udział w uroczystościach niecodziennym Gościom. Mnie-mać należy, że treści zawarte w motcie do art. choć w części – ziściły się.

Zofia Smagała

Najnowocześniejsze pomoce interaktywne w Żłobku Gminnym i w Przedszkolu w Trzcianie

Radość dzieci i zadowolenie rodziców, to priorytety naszych placówek. Dzieci i ich potrzeby są dla nas inspiracją. Robimy wszystko, żeby naszym podopiecznym zagwarantować bezpieczne, szczęśliwe dzieciństwo i prawidłowy rozwój, zwracając szczególną uwagę na ich indywidualne potrzeby i talenty.

Zabawa u nas zawsze jest nauką, a nauka zabawą

Przedszkole i żłobek w Trzcianie korzysta z nowoczesnych pomocy dydaktycznych. Wykorzystujemy między innymi tablice interaktywną oraz „Magiczne Dywany”, które są pierwszą polską podłogą interaktywną. Dzięki ogromnej bazie ćwiczeń, gier i zabaw ruchowych maluchy nie mogą się nudzić. Zabawowa forma dywanu skutecznie absor-

buje uwagę dzieci, angażując je tym samym w aktywną naukę. Wykorzystanie tej interaktywnej pomocy wspomaga codzienny rozwój dziecka poprzez rozwijanie motoryki dużej, koordynacji wzrokowo-ruchowej, spostrzegawczości i szybkości reakcji. „Magiczny Dywan” to interaktywna pomoc dydaktyczna, którą Mali Odkrywczy polubili od pierwszego dnia.

Jak działa „Magiczny Dywan”?

Specjalnie zaprojektowany rzutnik wyświetla na odpowiednio przygotowanym podłożu „wirtualny magiczny dywan”, na którym przedszkolaki są uczestnikami niesamowitych przygód w postaci ciekawych zabaw, gier i zajęć edukacyjnych.

Maluchy podczas udziału w zabawie ingerują ruchy rąk i nóg oraz wykonywanych gestów – rozwijają koordynację ruchową.

To niesamowita nowoczesna, interaktywna pomoc dydaktyczna przeznaczona do zabaw ruchowych oraz różnego rodzaju gier edukacyjnych i ćwiczeń dla dzieci.

Zapewnia zabawę połączoną z nauką, pozytywnie wpływa na rozwój dużej motoryki, koordynacji wzrokowej i ruchowej.

Dzieci wprowadzane są w świat kolorów, dźwięków i przyrody, poznają m.in. zwierzęta, pory roku, liczby, litery itp. Interaktywny dywan w niezwykle sposób rozwija nie tylko spostrzegawczość i integrację sensoryczną ale przede wszystkim kreatywność.

Gry i zabawy pozytywnie wpływają na pracę w grupie. Atrakcyjna forma prowadzenia zajęć zachęca nawet najbardziej nieśmiałe dzieci do nauki w ruchu dzięki czemu szybciej przyswajają nowe wiadomości.

Korzystanie z tych magicznych urządzeń sprawia naszym maluchom dużo radości.





Renata Czubocho

Odkrywcy i miłośnicy języka angielskiego

II edycja Gminnego Konkursu szkolnego „THE WORLD OF ENGLISH”, Trzciana, 11 XII 2018 r.

Jest tylko jeden sposób nauki. Poprzez działanie.

W. Buffett

Na zajęciach obowiązkowych i dodatkowych z języka angielskiego w szkole podstawowej uczniowie poznają nowe słownictwo, poszerzają wiedzę i umiejętności, odkrywają tajniki języka obcego, robią ciekawe projekty, realizują je, działają jak... odkrywcy.

Celem organizacji konkursu było zmotywowanie uczniów do nauki języka angielskiego, ale i uwrażliwienie ich na piękno krajów, w których język angielski jest językiem urzędowym. Jest ich 75. Dla 375 mln osób język angielski jest językiem ojczystym. Posługuje się nim 750 mln ludzi na całym świecie. Kolejnym celem było promowanie wśród uczniów postawy odpowiedzialności za proces samodzielnego uczenia się i rozwijania umiejętności językowych oraz realizowania się pod względem artystycznym, jak również integracja środowiska uczniowskiego.

Gala finałowa oraz przedsięwzięcia około konkursowe

Finał konkursu, jak corocznie, dzięki współpracy Dyrekcji SP w Trzcianie w osobie dyr. Stanisława Filarowskiego oraz dyr. Adama Majki z Gminnego Centrum Kultury Sportu i Rekreacji zs. w Trzcianie odbył się w Trzcianie, w sali widowiskowej tej kulturalnej, nowoczesnej instytucji. Głównym inicjatorem i organizatorem była Szkoła Podstawowa w Trzcianie.

Po wejściu do obiektu zobaczyć można było stelaże z ekspozycją prac plastycznych uczniów z podpisami. Zdobiły one wnętrza sali konkursowej. Wzbudzały zainteresowanie i dawały możliwość dokonywania porównań i ocen indywidualnych.

Prowadzenie całej uroczystości spoczywało na barkach piszącej te słowa. Atrakcją uroczystości była prezentacja multimedialna przedstawiająca kraje anglojęzyczne, przygotowana przez uczniów kl. VI SP w Trzcianie. Była to wirtualna wycieczka, po miastach i miejscach zabytków architektonicznych, cudów natury i artystycznych wytworów genialnej myśli ludzkiej w krajach anglojęzycznych.

Honorowi goście

Oprócz uczestników konkursu i ich opiekunów uroczystość zaszczylili swoją obecnością: Adam Dziedzic – wójt gminy Świlcza, który objął konkurs honorowym patronatem, dyr. GCK-SiR A. Majka, Zbigniew Lis – administrator RDTL w Trzcianie i fotoreporter oraz red. „Trzcionki”. Obecni byli dyrektorzy szkół gminy Świlcza, mgr Małgorzata Mazepa – SP Rudna Wielka i mgr Janusz Ostrowski – SP Mrowla. W Konkursie wzięło udział 69 uczniów z 8 szkół gminy.

Wymagania konkursowe merytoryczno-edukacyjne

Warunkiem przystąpienia do konkursu było wykonanie pracy plastycznej w dowolnej technice: malarstwo, rysunek, kolaż (bez materiałów sypkich i plasteliny), w formacie A3, przedstawiającej wybrane przez ucznia pejzaż pochodzący z krajów anglojęzycznych, jak również opis tegoż miejsca w języku angielskim zawierający następujące informacje: uzasadnienie wyboru prezentowanego pejzażu, rola i znaczenia tegoż miejsca dla kultury danego kraju, regionu, miasta (np. atrakcja turystyczna, miejsce kultu, inspiracja artystyczna itp.), opis przedstawionego miejsca, wyrażenie opinii na jego temat, określenie osób, którym można by było polecić polecono by odwiedzenie tego właśnie miejsca.

Praca pisemna powinna zawierać od 50 do 100 słów. Oceniając prace jury wzięło pod uwagę następujące walory: zgodność z tematyką konkursu, bogactwo i dobór słownictwa, poprawność językową, oryginalność ujęcia tematu.

Kryteria oceny pracy plastycznej to: zgodność z tematyką konkursu, samodzielność wykonania pracy, estetyka wykonania, interesująca forma wykonania.

Komisja konkursowa w składzie: Alicja Chylińska, Zbigniew Lis, Teresa Zagulska i Renata Czubocho po obejrzeniu prac, przeanalizowaniu, posegregowaniu, stwierdzeniu zgodności z regulaminem – stwierdziło, że prezentowane prace przedstawiają wysoki poziom, zarówno pod względem plastycznym jak i poprawności językowej. Temat konkursu, wydawałby się łatwy, potrzebował jednak uwagi i staranności, zapoznania



Sala widowiskowa GCKSiR w Trzcianie.

się z geografią krajów anglojęzycznych, ich zróżnicowaniem, ale i umiejętnie opisanie swojego wyboru.

Decyzja o wyborze najlepszych prac nie był łatwa. Ostatecznie jednak, biorąc pod uwagę wszystkie elementy regulaminu.

Komisja Konkursowa przyznała następujące lokaty:

I miejsce – **Natalia Kurdziel** – Gimnazjum Rudna Wielka
 II miejsce – **Oliwia Paśko** – SP Dąbrowa
 III miejsce – **Klaudia Jemiola** – Gimnazjum Rudna Wielka
 Wyróżnienia otrzymali:

1. **Oskar Józefek** – NSP Błędowa Zgłobieńska
2. **Martyna Ostrowska** – Gimnazjum Rudna Wielka
3. **Wojciech Trala** – SP Dąbrowa
4. **Magdalena Maksymiak** – SP w Bratkowice
5. **Kamil Buda** – SP w Mrowla
6. **Mata Domańska** – Gimnazjum Trzciana
7. **Zuzanna Piątek** – Gimnazjum Trzciana
8. **Mikołaj Buda** – NSP Bratkowice
9. **Justyna Majda** – Gimnazjum w Rudna Wielka
10. **Zuzanna Wilk** – Gimnazjum Rudna Wielka



Wystawa prac konkursowych.

Wszystkim – laureatom składamy serdeczne gratulacje!

Nagrody w postaci książek, sprzętu elektronicznego, szkiców artystycznych, przyborów do rysowania i malowania, jak również pamiątkowych grawerowanych na szkle tabliczek wręczali zwycięzcom: wójt A. Dziejcz, dyr. A. Majka i dyr. S. Filarowski.

Miłą atmosferę podsycali gratulacje zarówno nagrodzonym uczniom, jak i nauczycielom, przygotowującym młodzież do konkursu.

Czy warto i należy organizować konkursy? Zakładamy w naszej szkole, że każdy uczeń posiada uzdolnienia wystarczające do osiągnięcia sukcesu konkursowego w wybranej przez siebie dziedzinie i że podjęcie przez niego dodatkowego intelektualnego wysiłku wynika bardziej z rozbudzenia się w nim naukowej pasji niż z ujawnionych wcześniej wybitnych uzdolnień. Uważamy udział w międzyszkolnych konkursach przedmiotowych za najlepszy sposób odkrywania i rozwijania przez uczniów swoich zainteresowań i uzdolnień. Sądziemy także, że zasadnicze znaczenie ma udział ucznia w konkursie, a nie wynik, jaki osiągnął.

W imieniu organizatorów składam serdeczne podziękowania za wzięcie udziału i przygotowanie się do Konkursu. Zapraszamy serdecznie – do udziału w kolejnej edycji.



Dr. J. Ostrowski i S. Filarowski podziwiają rysunki uczniów.



Najmilszy czas – odbiór nagród i dyplomów.



Fot. Zbigniew Lis

„Rodzinne” zdjęcie uczestników Konkursu. Od lewej. A. Majka, R. Czubocho, S. Filarowski.

Eliza Oleszak

Żyjmy zdrowo, kulturalnie i sportowo!

Ferie zimowe 2019 – w szkołach gminy Świlcza

Głównym celem wprowadzenia nowego pilotażowego programu sposobów spędzania przez naszych uczniów ferii zimowych, w tym spędzania wolnego czasu, było przygotowanie ciekawej i bogatej oferty oraz realizacja zajęć, głównie rekreacyjno-sportowych dla uczniów szkolnych. Ponadto założeniem naszym było, by poprzez interesujące propozycje spędzania wolnego czasu, odciągnąć dzieci, młodzież... a i dorosłych od telewizorów i komputerów.

Do tej pory zajęcia podczas ferii były organizowane przez dyrektorów poszczególnych placówek dla uczniów ich szkół. Tym razem z inicjatywy w Wójta Gminy Świlcza wprowadzono inną formułę ich organizacji. Zostały zorganizowane wspólnie dla chętnych z wszystkich szkół zajęcia o charakterze weekendowym. Każdy dzień został szczegółowo zaplanowany na naradzie dyrektorów z władzami gminy.

Ze środków gminy zostały opłacone bilety wstępu na lodowisko, do kina, na kręgle, wypożyczenie łyżew, nagrody na zawodach sportowych, poczęstunku na ognisku w Bratkowicach. Wszyscy uczniowie mieli zapewnione wyżywienie oraz dojazd w każde miejsce spędzania wolnego czasu podczas ferii oraz opiekę pracowników ze szkół.

Mamy nadzieję, że osiągnęliśmy zamierzony cel, tzn. przyczyniliśmy się do rozwinięcia różnych sprawności fizycznych, integracji środowiska szkolnego z różnych szkół, a nawet ze środowiskiem lokalnym. Daliśmy przykład innym liderom lokalnym na atrakcyjne, kulturalne, zdrowe sposoby pracy z uczniami.

Wspólne spędzanie czasu podczas ferii, pozwoliło poznać najbliższe okolice, atrakcje tam występujące.

Zajęcia zorganizowano w pierwszym tygodniu ferii – w dniach od 11 do 15 lutego 2019 r. Średnio w zajęciach feryjnych uczestniczyło 120 uczniów.

1. Poniedziałek – był dniem spędzonym w macierzystych placówkach. Zostały zorganizowane zajęcia sportowe, plastyczne oraz gry. Wszystkim 120 uczestnikom zapewniono

posiłek. Uczniowie ze Szkoły nr 2 w Bratkowicach wyjechali na tor wrotkarski. Uczniowie ze Szkoły Podstawowej w Trzcionie udali się do Domu Tradycji, gdzie przeprowadzono warsztaty „zabawy z gliną”.

2. Wtorek – uczniowie z Zespołu Szkół w Dąbrowie pojechali do Rzeszowa do kręgielni w galerii „Nowy Świat”, pozostali z terenu gminy do kina „Helios”. Młodsze dzieci obejrzały bajkę „Asteriks i Obeliks”, a starsze „Mia i biały lew”. Łącznie z rozrywek w tym dniu skorzystało 143 uczniów. Uczniom z każdej ze szkół zapewniono dojazd, bilety wstępu do kręgielni i do kina.

3. Środa – była aktywnie spędzonym dniem przez 109 najmłodszych uczniów w Szkole Podstawowej w Świlczy. Zorganizowano tam zawody oraz zabawy i gry sportowe. Zajęcia zostały przygotowane przez nauczycieli wychowania fizycznego ze SP w Świlczy i Rudnej Wielkiej. Po zakończonych rozgrywkach zostały wręczone nagrody w postaci słodkich upominków. Wręczył je w imieniu w Wójta Gminy jego zastępca Sławomir Styka wraz z dyrektorami szkół. Uczniom zapewniono dojazd, a po powrocie uczniowie mieli zapewniony posiłek.

4. Czwartek – to kolejny dzień spędzony aktywnie. Tym razem na świeżym powietrzu. Zorganizowano pieczenie kiełbasek na ognisku, wyprawę ścieżką ekologiczną, przypomnienie zasad udzielania pierwszej pomocy oraz obsługi broni sportowej. Uczniom zapewniono dojazd oraz wyżywienie. W zabawie uczestniczyło 116 uczniów. Spotkanie



Zajęcia plastyczne i gry – udały się.

i zabawę odwiedziła delegacja przedstawicieli samorządu gminy Świlcza na czele z wójtem gminy A. Dziedzicem.

5. Piątek – wyjazd na kryte lodowisko w Dębicy. 79 uczniom, którzy potrafią jeździć na łyżwach zapewniono dojazd, bilet wstępu na lodowisko, wypożyczenie sprzętu. Suchy prowiant dla wszystkich przygotowały panie – pracujące w stołówce szkolnej w Trzcianie. Pozostali uczniowie spędzili czas w swoich szkołach. Uczniowie z Trziciany udali się także na warsztaty plastyczne do Gminnej Biblioteki Publicznej. W tym dniu w zajęciach łącznie uczestniczyło 120 uczniów.

Składamy serdeczne podziękowania za pomoc, wsparcie merytoryczne i ekonomiczne przede wszystkim pomysłodawcy – A. Dziedzicowi.

Dziękujemy wszystkim uczestnikom, opiekunom, dyrektorom szkół za gościnność, udostępnienie boisk, budynków itp. oraz wszystkim pracownikom szkół za pomoc w organizacji nowego pilotażowego programu organizacji spędzania ferii przez naszych uczniów.



Wiwat ferie i zabawa!... no, a książki – precz!

FERIE ZIMOWE W RDLT (25,28 lutego 2019 r.)



My się zimy nie boimy
– do muzeum przychodzimy.



Fot. Zbigniew Lis

Janina Gawel

Nowa reforma oświatowa – nowe potrzeby!

Trwająca reforma oświaty i powrót 8-letniej szkoły podstawowej sprawiły, że zaczęliśmy odczuwać braki lokalowe. Wobec tego, za zgodą Wójta Gminy Świlcza Adama Dzieździca, postanowiliśmy zaadaptować na potrzeby szkoły, nieużywane od dwudziestu lat, nauczycielskie mieszkania znajdujące się na piętrze budynku szkolnego.

Sale lekcyjne i gabinet higienistki w NSP nr 2 Bratkowicach

Remont trwał od czerwca ub. roku do lutego br. Pomieszczenia przeszły gruntowny remont. Wymieniona została instalacja elektryczna, okna, drzwi, podłączone zostało centralne ogrzewanie, wykonane zostały wylewki, położona wykładzina oraz glazura w kąciakach z umywalkami. Gruntownie odnowiono zostały ściany.

Przy odnawianiu ścian pracowali interwencyjny robotnicy skierowani przez UG, za co serdecznie dziękujemy wójtowi

Adamowi Dzieździcowi, kierującemu pracami z ramienia UG Ryszardowi Chmajowi oraz samemu Pracownikom. Dzięki tej pomocy możemy zaoszczędzone środki przeznaczyć na inne cele np. doposażenie szkoły w nowe pomoce dydaktyczne.

Malowanie ścian w nowych dwóch salach, gabinecie higienistki, pracowni komputerowej i na korytarzu jest dziełem ekipy rodziców pod kierunkiem **Dawida Homy i Pawła Kwoki**. Składamy im wszystkim za to również gorące podziękowanie.

W nowych pomieszczeniach znajdują się dwie sale lekcyjne i gabinet higienistki. Wszystkie pomieszczenia są wyposażone



Przed remontem – obecna klasa pierwszaków.



Kącik terapeutyczny.



Gabinet higienistki.

żone zgodnie z przeznaczeniem. W gabinecie higienistki jest biurko, kozetka, parawan, szafka na lekarstwa, szafka na kartoteki i stolik do zabiegów. Całe wyposażenie zostało zakupione z dotacji, jakie otrzymała szkoła na stworzenie gabinetu profilaktyki zdrowotnej.

Nowe klasy, nowa radość, nowy zapach

W jednej z nowych sal uczy się klasa I. Zorganizowano w niej kącik terapeutyczny. Do tego pomieszczenia zakupiono nowy ekran dotykowy i inne pomoce do prowadzenia zajęć specjalistycznych. Do południa odbywają się tu zajęcia klasy I a po południu zajęcia specjalistyczne (rewalidacyjne, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne)

Druga nowa klasa jest pracownią nauk przyrodniczych. Odbywają się w niej lekcje chemii, fizyki, geografii i biologii. Klasa została wyposażona w nowe meble: szafki, stoliki i krzeselka. Zakupione zostały niezbędne pomoce do nauki chemii, fizyki, biologii i geografii a także nowe tablice; jedna do pisania a drugą jest ekran dotykowy.

Zostały jeszcze do wykonania drobne prace kosmetyczne. Od II semestru w obu salach odbywają się już lekcje. Dzięki



Nowa sala klasy I.



Pracownia nauk przyrodniczych.

uzyskaniu dwóch dodatkowych klas, wyposażeniu wszystkich klas w szkole w tablice interaktywne lub ekrany dotykowe oraz inne pomoce dydaktyczne możemy bez problemów realizować podstawę programową nowej 8-letniej szkoły podstawowej. Wszystkim za wszystko – dziękujemy!

Stefania Pondo

Gminne spotkanie nauczycieli-emerytów

Szkoła Podstawowa Świlcza, 16.01.2019 r.

Tradycyjnie w okresie świąteczno-karnawałowym emerytowani pracownicy oświaty zrzeszeni w Sekcji Emerytów i Rencistów Związku Nauczycielstwa Polskiego w gminie Świlcza uczestniczyli w spotkaniu noworocznym.

Podobnie, jak w ubiegłym roku, skorzystali z gościnności nauczycieli i pracowników oświaty, tym razem, Szkoły Podstawowej w Świlczy, która dla nich przygotowała salę obrad, poczęstunek świąteczny i atrakcje kolędowo-pastorałkowe. Był też czas na omówienie spraw związkowych i rozmowy koleżeńskie.

Podczas spotkania nie zabrakło życzeń przy łamaniu się opłatkiem oraz śpiewu tradycyjnych kolęd i pastorałek. Związek Emerytów Rencistów jest organizacją pozarządową działającą w celu rozwiązywania problemów socjalno-bytowych seniorów. Związek reprezentuje osoby starsze i niepełnosprawne wobec władz ustawodawczych, administracyjnych i samorządowych.

Uroczystość noworoczna

Rozpoczęła ją, witając serdecznie zaproszonych gości i członków wiceprzewodnicząca Sekcji Emerytów i organizatorka spotkania mgr Barbara Wróbel, przekazując wszystkim szczerze życzenia radosnego spędzenia każdego dnia w nowym 2019 r. Jako puentę wystąpienia przytoczyła słowa św. Tomasza z Akwinu, żyjącego we Włoszech w XIII w. Jakże są one aktualne i dziś. Mogą być zarówno życzeniami jak i postanowieniami noworocznymi każdego.

Panie, Ty wiesz lepiej, aniżeli ja sam, / że się starzeję i pewnego dnia będę stary. / Zachowaj mnie od zgubnego nawyku mniemania, / że muszę coś powiedzieć na każdy temat i przy każdej okazji. / Odbierz mi chęć prostowania każdemu jego ścieżek. / Uczyni mnie poważnym, lecz nie ponurym; / czynnym lecz nie

narzucającym się. (...) Nie śmiem Cię prosić o lepszą pamięć, / ale proszę Cię o większą pokorę i mniej niezachwianą pewnością, / gdy moje wspomnienia wydają się sprzeczne z cudzymi. / Użyj mi chwalebne poczucia, / że czasami mogę się mylić. / Zachowaj mnie miłym dla ludzi, / choć z niektórymi z nich doprawdy trudno wytrzymać. (...)

Przybyli zaproszeni goście: Wójt Gminy Świlcza mgr inż. Adam Dziedzic, dyr. SP im. św. Jana Kantego w Świlczy dr Grzegorz Patruś, prezes ZG ZNP w Świlczy mgr Janusz Biliński W swych krótkich, pełnych szacunku i uznania dla nauczycieli „trzeciego wieku” wystąpieniach zwracali m.in. uwagę na: należytą współpracę władz samorządowych z gminną oświatą, pełną nowatorskich przedsięwzięć np. e-gmina, e-administracja, świetlice szkolne i projekty unijne i resortowe, rozwój sportu szkolnego i organizacja we wszystkich placówkach oświatowych wypoczynku feryjnego i wakacyjnego, itp. Dyrektor G. Patruś życzył, by bieżący rok kalendarzowy i oświatowy były „ciut lepsze” dla nauczycieli czynnych i tych „w stanie spoczynku” (o bardzo niskich emeryturach).

Obszerne wystąpienie Wójta Gminy oprócz tradycyjnych życzeń Nauczycielom zawierało wypowiedzi dotyczące obecnych zmian w systemie edukacji dzieci i młodzieży Reforma oświatowa nie została dobrze przygotowana przez MEN. Budzi niepokój i krytykę ze strony nauczycieli, uczniów i ich rodziców, związkowców, a nade wszystko samorządowców. Mimo że niesprzyjająca świętowaniu jest w br. atmosfera społeczno-polityczna dotycząca polityki oświatowej Rządu RP i minister Edukacji Narodowej Anny Zalewskiej – trzeba pokonywać trudności. Bądźmy więc optymistami!

Garść ogólnych, aktualnych informacji związkowych

Strajk nauczycieli ZNP rozpoczął się w grudniu 2018 r. To nie pierwsza akcja strajkowa jaką organizował ZNP ostatnio. Od połowy grudnia kilkuset nauczycieli z całego kraju udało się na zwolnienia lekarskie i nie przyszło do pracy, by w ten sposób zademonstrować swój sprzeciw wobec polityki płacowej rządu. Jak wyliczał MEN, na L4 przeszło wówczas nawet kilka tysięcy nauczycieli z całego kraju. W 2019 roku znów zostanie ogłoszony strajk nauczycieli. Dlaczego nauczyciele strajkują? Takie pytania mają rodzice uczniów i sami uczniowie. Strajk nauczycieli 2019 to efekt zbyt niskich, zdaniem ZNP, podwyżek zapowiadanych przez minister edukacji Annę Zalewską. Szefowa MEN zaprezentowała projekt rozporządzenia w sprawie wynagrodzeń dla edukatorów, który zakłada wzrost płacy zasadniczej nauczycieli w 2019 roku – od 121 do 166 zł brutto, w zależności od stopnia awansu zawodowego. Według ZNP od 100 do 200 zł podwyżki to zbyt mało. Związek



domaga się podwyżki o 1000 złotych. Powyższe ogólnopolskie informacje będą się zapewne zmieniać (np. w chwili obecnej, zapowiadany jest strajk w dniu egzaminów końcowych ósmoklasistów).

Ważne jest przede wszystkim to, by w każdej polskiej szkole proces dydaktyczno-wychowawczy dzieci i młodzieży przebiegał w spokoju i atmosferze twórczej pracy.

Z własnego podwórka

Informacje o działalności świłeckiej Sekcji Emerytów i Rentistów przekazali prowadząca obrady kol. B. Wróbel i prezes J. Biliński.

Do sekcji EIR ZNP przybył nowy członek – em. długoletnia dyr. SP w Rudnej Wielkiej Janina Godlewska. Witamy u nas!

Zapomogi statutowe przyznawane są na bieżąco po skompletowaniu dokumentów. Jednakże potrzeb jest więcej – niż możliwości.

W dn. 6 IV br. planowana jest jednodniowa wycieczka na Roztocze (Lubaczów, Horyniec Zdrój, Siedlanka i okolice). Warto zachwycić się pięknem polskiej przyrody, wziąć w niej udział.

W dalszym ciągu bolączką działalności Sekcji jest nieterminowość opłacania składek członkowskich i ogromne koszty prowadzenia księgowości. Obecni na zebraniu uiścili opłaty.

W marcu br. odbędą się wybory (zgodnie ze statutem) do władz Sekcji. Przygotowania trwają. Poprzedzi je szkolenie prezesów i przewodniczących. Zostanie również wyznaczony termin wyborów.

To kolędy kształtowały polską duszę

Aby tradycji stało się zadość – na stołach królowały typowo świąteczne potrawy, przygotowane według zwyczajów staropolskich przez personel kuchenny.

A potem przyszedł czas na śpiewanie kolęd i rozmowy o tradycjach bożonarodzeniowych i przyszłości – w życzliwej, pełnej radości atmosferze. „To kolędy kształtowały polską duszę. Były tym elementem polskości, który jednoczył. *Kiedy niszczone kraj, mowę, kulturę, zabytki, nie udało się zniszczyć tego, co Polacy mają w sercu. Kolędowanie pokazuje cechy wspólnotowe – jeden z najpiękniejszych elementów polskości* – mówiła kol. B. Wróbel. Podczas corocznych spotkań kolędowych na spotkaniach nauczycieli-seniorów zawsze panuje rodzinna atmosfera. Śpiewamy wszyscy kolędy, bo wszyscy je znamy. Przygrywa zawsze na akordeonie niezastąpiony kol. emeryt – b. dyr. SP w Trzcianie Roman Olszowy.

Nasza polska tradycja świąteczna jest czymś wyjątkowym, więc...

kolędujemy wszyscy corocznie – bo czas ku temu...! Oby nigdy nie zabrakło dobroci serca, miłości i ludzkiej życzliwości.

Na zakończenie wiceprzewodnicząca SEIR ZNP Barbara Wróbel, podziękowała za przygotowanie spotkania Dyrektorowi SP w Świlczy, nauczycielom i innym pracownikom szkoły, którzy przyczynili się do jego zorganizowania.

– *Serdecznie dziękuję wszystkim za wspiane występy, niezapomniane wzruszenia, gościnność i ciepłą atmosferę. Liczymy na dalszą miłą, aktywną współpracę.*

Anna Barnat

„Razem łatwiej...”

W bieżącym roku szkolnym 2018/19 przez kilka miesięcy w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Mrowli realizowany był przez Stowarzyszenie „Spełnione marzenia” edukacyjno-terapeutyczny program wsparcia rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością „Razem łatwiej”.

Stowarzyszenie wielokrotnie podejmowało już wcześniej podobne inicjatywy z udziałem podopiecznych SOSW w Mrowli i ich rodzin. Tym razem programem objętych zostało kilkanaście rodzin z placówki z terenu Powiatu Rzeszowskiego.

Cele działań edukacyjno-terapeutycznych

Było nimi wsparcie rodzin dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych w codziennym życiu, kształtowanie postawy prozdrowotnej, pozytywnych wzorców rodzinnych oraz integracja rodzinna i społeczna. Realizacji zadania służyły zajęcia edukacyjne, terapeutyczne, sportowe, rekreacyjne, a także wspólne spotkania i wyjazdy integracyjne połączone z elementami treningu umiejętności społecznych. W ramach projektu zajęcia edukacyjno-terapeutyczne prowadzili oligofrenopedagodzy i terapeuci z SOSW z Mrowli.

Realizacja programu rozpoczęła się we wrześniu 2018 r.

...całodziennym wyjazdem integracyjnym do malowniczo położonego w obszarze leśnym Ludowego Klubu Jeździeckiego w Zabajce. W czasie spotkania animatorzy przeprowadzili warsztaty z psychomotoryki, w których brali udział rodzice z dziećmi. Uczestnicy mieli okazję skorzystać z przejażdżki bryczką, jazdy konnej oraz zwiedzić mini ZOO. Impreza zakończyła się wspólnym grillowaniem i zabawą przy muzyce.

W kolejnych tygodniach odbyły się szkolenia dla rodziców z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej oraz rozwiązywania codziennych problemów wychowawczych. Następnie rodzice wraz z dziećmi uczestniczyli w kilku turach w organizowanych warsztatach kulinarnych i artystycznych.

Realizacja programu „Razem łatwiej” zakończyła się wspólną zabawą andrzejkową, na którą zaproszeni zostali wszyscy chętni uczniowie SOSW w Mrowli wraz z rodzicami.

W trakcie trwania projektu wszyscy uczestnicy bardzo chętnie angażowali się we wspólnych aktywnościach podczas szkoleń, warsztatów i spotkań integracyjnych. Natomiast ich rodziny i znajomi mieli możliwość na bieżąco śledzić przebieg działań. Informacje i zdjęcia zamieszczane były systematycznie w postaci krótkiej fotorelacji na stronie internetowej SOSW w Mrowli oraz profilu społecznościowym Facebook.



Grzegorz Patruś

Mobilna Akademia Młodych Orłów w Szkole Podstawowej w Świlczy

Polski Związek Piłki Nożnej uruchomił nowy projekt – *Mobilną Akademię Młodych Orłów*. Projekt ten oparty jest na dwóch filarach: pierwszym z nich jest kształcenie trenerów i nauczycieli wychowania fizycznego, drugim zaś – selekcja najbardziej utalentowanych zawodników piłkarskich w wieku 10-13 lat.

Inauguracja zajęć w Mobilnej Akademii Młodych Orłów

W ramach tej inicjatywy, 5 lutego 2019 r., w Szkole Podstawowej w Świlczy od godz. 15⁰⁰ do 20⁰⁰ odbyły się dwugodzinne zajęcia teoretyczne (wykład na temat intensywności treningowej) dla trenerów i nauczycieli wychowania fizycznego z terenu powiatu rzeszowskiego oraz zajęcia piłkarskie w hali sportowej szkoły, w których udział wzięli również uczniowie naszej szkoły: Jakub Szeliga, Krystian Majka, Arkadiusz Bajek, Szymon Bajek, Bartosz Szpunar. Zajęcia teoretyczne i piłkarskie prowadzili trenerzy: Krzysztof Hus, Przemysław Matuła – delegowani przez PZPN.

Wydarzenie to cieszyło się dużym zainteresowaniem. Szkoła popiera tego typu inicjatywy i organizuje imprezy sportowe dla dzieci, młodzieży, absolwentów i rodziców. Zachęca, by aktywnie spędzali czas wolny, wykorzystując przy tym bazę sportową i bardzo dobre warunki do uprawiania sportu.



Wizyta Mobilnej Akademii w Świlczy to również promocja szkoły

i stwarza bardzo dobre warunki do rozwoju, nauki, zdobywania wiedzy przez uczniów w każdym kierunku i stara się, by była atrakcyjna dla każdego dziecka.

Wśród trenerów na wykładach obecni byli fantastyczni niegdyś piłkarze z przeszłością drugoligową – Marek Amarowicz – zawodnik „Resovii” Rzeszów oraz Paweł Kloc, były zawodnik „Stali” Rzeszów, a później ekstraklasowej „Stali „Mielec i „Hutnika” Kraków. To ikony podkarpackiej piłki nożnej. Lokalne talenty, które przyjechały do Świlczy „sprzedać” swoje umiejętności piłkarskie – to głównie chłopcy reprezentujący kluby: „Stali” Rzeszów, „Resovii” Rzeszów, „Pogoni” Leżajsk, „Sokoła” Nisko i „Unii” Tarnów.



Wyrosną z nich tacy, którzy mistrzostwo świata zdobędą!



Małgorzata Syrda

Trud i praca nagrodzone

*III miejsce dla uczniów ZST-W w Trzcie
za zorganizowanie najlepszego stoiska targowego*

EKOLOGA, to impreza, która na trwale zagościła w przestrzeni województwa podkarpackiego. W tym roku miała miejsce jej kolejna edycja.

7 i 8 grudnia 2018 r. w Centrum Wystawienniczo-Kongresowym Województwa Podkarpackiego G2A Arena w Jasionce k. Rzeszowa odbyła się XII edycja Międzynarodowych Targów Produktów i Żywności Wysokiej Jakości – EKOLOGA. Jej głównym organizatorem był Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, a jednym z wiodących sponsorów został Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa. W ramach imprezy zaplanowano konferencje, degustacje, pokazy gotowania i rękodzieła, a wszystko to związane było ze świętami Bożego Narodzenia.

Cele, które postawili sobie organizatorzy tego przedsięwzięcia są ważne, ponieważ promowano tu nie tylko zdrową, ale i wysokiej jakości żywność, a ta w dobie królowania fast foodów i byle jakości jedzenia wydaje się być szczególnie istotna dla naszego życia i funkcjonowania. Program targów był bogaty, można było w nim znaleźć wiele atrakcji m.in. konkursy, konferencje, seminaria, degustacje, prezenty dla odwiedzających w postaci choinek i sianka na stół wigilijny, live cooking „vip-y gotują” oraz chiński pawilon handlowy. W tegorocznej edycji targów wzięło udział aż 111 wystawców, w tym z 14 instytucji okołorolniczych oraz z urzędów marszałkowskich z województw: podkarpackiego, mazowieckiego, podlaskiego, świętokrzyskiego i lubelskiego. Sporą grupę stanowili goście spoza naszego kraju. Najwięcej przedsiębiorców przyjechało z Chin. Prezentowali oni różnego rodzaju produkty, w tym: makarony ryżowe, mleko sojowe, miody i wyroby cukiernicze. Swoje ekologiczne produkty zaprezentowali również wystawcy z Ukrainy i Węgier.

Pomysłodawcy EKOLOGI nade wszystko chcą, by w społeczeństwie wzrastała świadomość dotycząca tego, co jemy, w jakiej ilości spożywamy produkty i z jakich one pochodzą źródeł. Temu mają służyć kampanie promocyjne, konkursy i w szerokim tego słowa znaczeniu edukacja, a skoro o edukacji mowa, to nie można nie wspomnieć tu o uczniach z ZST-W w Trzcie, którzy jak co roku uczestniczyli (wraz z nauczycielami) w tym ważnym wydarzeniu. To oni właśnie, przyszli adepci sztuki kulinarnej z technikum żywienia i usług gastronomicznych, pod opieką nauczycieli zawodu, **Agaty Paśko** oraz **Aleksandry Bieszczad-Ochał**, przygotowali odświętnie udekorowany stół oraz tradycyjne regionalne potrawy podkarpackiej kuchni, takie jak: kapusta z grochem, „pamuła” – zupa owocowa wywodząca się z kuchni chłopskiej – jadana szczególnie chętnie w okolicy Weryni, kompot z suszonych owoców, piernik z dodatkiem marchewki oraz wiele ciasteczek (m.in. pierniczki – na miodzie z własnej pasieki – wiatraczki, kokosanki, ciastka czekoladowe a’la oreo).

Potrawy zachwycały swoim wyglądem i aromatem, a jak się później okazało również doskonałym smakiem.

Wszyscy goście, którzy odwiedzali stoisko naszej szkoły zgodnie podkreślali wysokie umiejętności uczniów przejawiające się w atrakcyjnej formie prezentowanych potraw oraz w ich doskonałym, wyrafinowanym smaku.

Jury doceniło wkład pracy i zaangażowanie uczniów oraz nauczycieli ZST-W i nagrodiło ich III miejscem za najlepsze stoisko targowe. Nagrodą w konkursie był komplet sztucców oraz pamiątkowy dyplom.



Dyplom dla nagrodzonych.



Nagrodzeni uczniowie i nauczyciele ZST-W w Trzcie.

Małgorzata Syrda

Unijne projekty mobilności w ocenie stażysty

Powszechnie wiadomo, iż ZST-W w Trzcianie projektami stoi. Na przestrzeni 13 lat ich realizacji, uczniowie odwiedzili następujące kraje: Turcję, Niemcy, Rumunię, Szwecję, Belgię, Anglię, Irlandię Północną, Włochy oraz Portugalię – niektóre z nich kilkakrotnie.

Dzięki uczestnictwu w projektach uczniowie wszystkich typów technikum zdobywają honorowane w całej Unii Europejskiej certyfikaty potwierdzające nabyte przez nich umiejętności zawodowe oraz mają możliwość poznania innych kultur.

Poniżej przedstawiamy wywiad z **Mają Hawro**, uczennicą klasy II technikum weterynarii, odbywającą staż zawodowy w Bradze w Portugalii w ramach realizacji przez ZST-W w Trzcianie projektu pt. „Pierwsze doświadczenia zawodowe uczniów ZST-W w Trzcianie w środowisku międzynarodowym”, finansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) w ramach projektu Ponadnarodowa mobilność uczniów i absolwentów oraz kadry kształcenia zawodowego. Rozmowę z Mają przeprowadziła Małgorzata Syrda, nauczyciel ZST-W w Trzcianie.

M.S.: Możesz się przedstawić?

M.H.: Mam na imię Maja, jestem uczennicą klasy II Technikum Weterynarii w ZST-W w Trzcianie.

M.S.: Skąd Twoja obecność w Portugalii?

M.H.: Odbywam tutaj praktyki zagraniczne. Poznaje inną kulturę. Zwiedzam.

M.S.: Opowiedz o systemie rekrutacji, któremu zostałaś poddana, gdy ubiegałaś się o staż.

M.H.: Liczą się przede wszystkim wyniki w nauce z klasy pierwszej, dobre zachowanie i oczywiście frekwencja. Kolejnym ważnym elementem jest napisanie testu z języka angielskiego i osiągnięcie pożądanego przez organizatorów liczby punktów. Musiałam również uczestniczyć w zajęciach dodatkowych (np. z przygotowania kulturowego czy języka angielskiego) oraz wykonać prezentację multimedialną.

M.S.: Rozumiem, że na staż wyjeżdżają najlepsi?



Uczniowie ZST-W w Bradze – Portugalia.

M.H.: Może nie najlepsi, ale trzeba było wykazać się dużą determinacją i chęcią do pracy.

M.S.: Przedstaw czytelnikom „Trzcionki” harmonogram Twojego dnia w Bradze.



Maja Hawro, stażystka, ze swoim pupilem.

M.H.: Pokrótkie. Poranek zaczynam od pysznego śniadania i o 8.45 wyjeżdżam z hotelu do kliniki. Od 9.00 do 15.00 odbywam praktykę – oczywiście mam też przerwę na lunch. Następnie wracam do hotelu, odpoczywam i zwiedzam Bragę. Po kolacji idę do pokoju i przygotowuję się na kolejny dzień. Jestem również zobowiązana, by codziennie uzupełniać dzienniczek praktyk.

M.S.: Czy możesz wymienić korzyści zawodowe wynikające z Twojego uczestnictwa w stażu?

M.H.: Korzyści jest wiele. Przede wszystkim możemy zobaczyć jak wygląda praca weterynarza w innym kraju. Poznajemy techniki wykonywania danych zabiegów. Doskonalimy komunikację w języku angielskim, uczestniczymy również w poważnych operacjach.

M.S.: Jakie inne profity wynikają z uczestnictwa w projekcie?

M.H.: Jest to możliwość wyjazdu za granicę i poznania innego kraju, jego mieszkańców, kultury. Wspomnę tu również o skosztowaniu portugalskich potraw i rozsmakowaniu się w lokalnej kuchni. Na praktyce zawiązujemy nowe przyjaźnie, które potem pielęgnujemy. No i bardzo ważne dla nas doświadczenie



Stażyści z ZST-W – rozdanie certyfikatów – Portugalia.

– odrywamy się od rutyny i uczniowskiej codzienności.

M.S.: Co Cię zaskoczyło, zdziwiło lub rozbawiło w Portugalii?

M.H.: Zaskoczyła mnie bardzo otwartość Portugalczyków, są oni bardzo miłymi ludźmi. Uśmiechają się do siebie nawzajem. Nas też przyjęto z wielką życzliwością. Zauważyłam również, że auta ZAWSZE zatrzymują się na przejściu dla pieszych. Jest pod tym wzglę-

dem bezpiecznie – jednym słowem duża kultura jazdy. A co mnie zaskoczyło? Zaskoczyło mnie to, że w lecznicy nie używa się rękawiczek, zakłada się je tylko do operacji czy zabiegów.

M.S.: Co byś powiedziała uczniom zastanawiającym się nad wzięciem udziału w stażu zagranicznym? Jak byś ich zachęciła do uczestnictwa w nim?

M.H.: Uważam, że zawsze należy próbować, nie trzeba się zniechęcać,

myśleć negatywnie i sądzić, że wszyscy są ode mnie lepsi. Składając podanie o staż zagraniczny niczego się nie traci, można tylko zyskać wspaniały czas dla naszego rozwoju osobistego i zawodowego. Polecam wszystkim tak niesamowitą przygodę i życzę powodzenia!

M.S.: Dziękuję za wywiad.

M.H. Również dziękuję.

O stażach statystycznie

Uczniowie ZSTW w Trzcianie od 13 lat biorą udział w projektach unijnych. Kwota pozyskanych w ostatnich 5 latach funduszy na realizację projektów mobilności mających na celu realizację zagranicznych staży zawodowych to 2 042 677,85 zł.

W latach 2015-2019 w stażach zawodowych udział wzięło 154 uczniów. Na przełomie kwietnia i maja 2019 kolejna grupa uczniów klas trzecich wszystkich typów technikum wyjedzie na staż zagraniczny do Portugalii i Hiszpanii w ramach projektu pt. „**Staż zagraniczne czynnikiem motywującym uczniów ZST-W w Trzcianie do podnoszenia wyników w nauce i kwalifikacji zawodowych**” realizowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) w ramach projektu „Ponadnarodowa mobilność uczniów i absolwentów oraz kadry kształcenia zawodowego”.



Agnieszka Bejster

IX Powiatowy Konkurs Języka Angielskiego ENGLISH IS EASY

w Zespole Szkół Techniczno-Weterynaryjnych w Trzcianie

28 lutego 2019 roku Zespół Szkół Techniczno-Weterynaryjnych w Trzcianie gościł finalistów IX Powiatowego Konkursu Języka Angielskiego ENGLISH IS EASY.

Nieco historii

Pierwszy taki konkurs odbył się w 2011 roku i od samego początku patronat nad przedsięwzięciem objął Starosta Powiatu Rzeszowskiego Józef Jodłowski. Ranga konkursu z roku na rok rosła, a nauczyciele przygotowujący uczniów przyznają, że jego poziom jest bardzo wysoki. Ponadto od ubiegłego roku konkurs ten jest zgłoszony w Kuratorium Oświaty w Rzeszowie i finaliści oraz laureaci mają możliwość wpisania na świadectwie ukończenia szkoły fakt uczestnictwa w konkursie, jako szczególnego osiągnięcia ucznia, branego pod uwagę w procesie rekrutacji. do szkół ponadpodstawowych. Realizacja całego przedsięwzięcia jest możliwa tylko dzięki wsparciu

i pomocy Starosty Powiatu oraz Dyrektora Zespołu Szkół Techniczno-Weterynaryjnych Janusza Jakubka.

Tegoroczne zmagania konkursowe

W bieżącym roku szkolnym do finałowego etapu konkursu przystąpili uczniowie z III klas gimnazjum oraz 8 klas szkół podstawowych. Łącznie w finale rywalizowało 35 uczniów. Założeniem konkursu było od początku stworzenie uczniom możliwości rywalizacji na poziomie międzyszkolnym, motywowanie do nauki języka angielskiego i uświadomienie im, że dzięki znajomości tego języka otwierają się przed nimi nieograniczone możliwości, jak choćby uczestnictwo w sta-



Zwycięzcy i wyróżnieni w IX Powiatowym Konkursie Języka Angielskiego ENGLISH IS EASY.

zach zagranicznych lub kontynuowanie edukacji poza granicami kraju. W naszej szkole kładziemy duży nacisk na nauczanie języków obcych a uczniowie mają możliwość zdobywania sprawności językowych na poziomie podstawowym i rozszerzonym.

A oto zwycięzcy:

I miejsce – **Paulina Bartnik** z Rudnej Wielkiej,
 II miejsce ex aequo – **Daria Ciuł** z Raclawówki, **Szymon Urbanek** z Sędziszowa Małopolskiego i **Bartosz Kozieł** z Nowej Wsi,
 III miejsce – **Klaudia Mehdi** z Zaczernia.

Ponadto kilkoro uczniów znalazło się tuż za podium otrzymując wyróżnienie. Byli to: **Wiktoria Antończak** z Sędziszowa Małopolskiego, **Sebastian Rączkowski** i **Kamil Kotuła** z Głogowa Małopolskiego oraz **Paweł Froń** ze Świlczy.

Zwycięzcy i wyróżnieni uczniowie otrzymali wartościowe nagrody ufundowane przez Starostwo Powiatowe w Rzeszowie i Wydawnictwo „Macmillan”.



Wręczenie nagród zwycięzcom konkursu.



Założeniem konkursu było od początku stworzenie uczniom możliwości rywalizacji na poziomie międzyszkolnym, motywowanie do nauki języka angielskiego i uświadomienie im, że dzięki znajomości tego języka otwierają się przed nimi nieograniczone możliwości, jak choćby uczestnictwo w stażach zagranicznych lub kontynuowanie edukacji poza granicami kraju. W naszej szkole kładziemy duży nacisk na nauczanie języków obcych a uczniowie mają możliwość zdobywania sprawności językowych na poziomie podstawowym i rozszerzonym.

Raz jeszcze pragnę złożyć serdeczne gratulacje wszystkim uczestnikom oraz podziękowanie nauczycielom, za ich trud i wysiłek włożony w przygotowanie uczniów.

Chciałabym również wyrazić wdzięczność wszystkim osobom, którzy od wielu lat pomagają mi w organizacji tego przedsięwzięcia, a w szczególności Staroście Powiatu Rzeszowskiego i Dyrekcji ZSTW w Trzcianie.

Siła kwiatów

Kwiaty to siła, moc, kwiaty to niezobowiązujący, kruchy gest, najelegantszy z możliwych. Otaczają się nimi ludzie wrażliwi, kochający piękno, o głębokiej duchowości.

Rozmowa z **SEBASTIANEM ROGIEM**, lat 27, pracującym w wyuczonym zawodzie jako kucharz w jednej z rzeszowskich renomowanych restauracji. W miejscu zamieszkania – Błędowej Zgłobieńskiej od kilku lat spełnia swoje marzenia i hobby związane z dekoracją kwiatową tutejszego kościoła parafialnego. Swoje zamiłowanie i talent podparł specjalistyczną wiedzą florystyczną zdobytą po ukończeniu Szkoły Policealnej dla Dorosłych „ŻAK” i świadectwem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe florysty przed OKE (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna).

– Jak zaczęła się Pana przygoda z florystyką?

– Moja przygoda z „kwiatami” zaczęła się w dzieciństwie, odkąd pamiętam w przydomowym ogródku mojej babci – Krysstyny Rozborskiej zawsze było dużo kwiatów i bardzo lubiłem się nimi zajmować. Pamiętam moją pierwszą miniaturkę wieńca z kłosów zbóż w kształcie krzyża. W kościele patrzyłem z zaciekawieniem na dekoracje, zwłaszcza te okolicznościowe.



Pierwsze rady, co do czego, co z czym pasuje, jak to ułożyć otrzymałem od p. Karoliny Szczepanowskiej. Kiedy pracowała w kwaciarni, lubiłem zawsze po szkole wstąpić i zobaczyć jakieś nowe bukiety, czy kwiaty. Sam robiłem kompozycje kwiatowe hobbystycznie, dla siebie i znajomych. Zacząłem jednak otrzymywać coraz więcej zamówień... i tak to się zaczęło.

Pierwszą dekorację kwiatową w kościele zrobiłem na ślub Iwony Bartusik, a później Teresy Kaliszewskiej. W tym roku mija okrągła 10 rocznica jak zajmuję się florystyką. Początki były trudne, a i dekoracje nie były jakieś fantastyczne, z czasem wszystko się zmieniło. Obecnie, jeśli pozwala na to czas pomagam w zaprzyjaźnionej Kwaciarni „Agnes” w Rzeszowie, którą prowadzi p. Agnieszka Kempa, gdzie mogę podszkolić się w układaniu bukietów okolicznościowych.

– Kim jest florysta i jak nim można zostać?

– Jeszcze do niedawna, osobę zajmującą się upięciami kwiatów nazywano kwaciarzem, bądź kwaciarką. Obecnie, profesja ta funkcjonuje pod nazwą „florysta”, ale obejmuje przy tym większy zakres kompetencji i obowiązków. Dziś, zawodowi florysty to nie tylko osoby, które układają kwiaty. To również artyści tworzący oryginalne kompozycje roślinne, a także eks-

perci, którzy potrafią doradzić: jak wybrać bukiet adekwatny do okazji, udekorować salę weselną, przystroić domowe wnętrza czy podkreślić wyjątkowy charakter organizowanej przez nas imprezy. To specjaliści, którzy zawsze wiedzą, jak podkreślić wyjątkowość danej uroczystości oraz zachwycić przybyłych na nią gości, a przy tym są na bieżąco z najnowszymi trendami w kwiatowych stylizacjach. Cytat ze strony internetowej: (<https://atutskola.pl/blog/edukacja/florysta-czym-sie-zajmuje-i-jak-zdobyc-zawod/>).



Według mnie florystą może zostać każdy kto ma pasję, wyobraźnię, kocha kwiaty, potrafi stworzyć kompozycje, czy dekoracje z gustem i smakiem. Nigdy nie trafi się w gust, czy upodobanie każdego, ale zadziwić można wielu.

– Skąd czerpie Pan inspiracje, tworząc kompozycje?

– Przede wszystkim inspiruje mnie natura i wszystko to, co nas otacza. Czasami nawet najmniejszy liść czy gałązka może dostarczyć wiele inspiracji. Korzystam z różnych źródeł: internetu, czasopism, zawsze zwracam uwagę na dekoracje w innych kościołach. Śledzę działania florystów zagranicznych i przetwarzam je na własne potrzeby, a także cały czas poszukuję własnego stylu. Wystarczy być tylko dobrym obserwatorem, a pomysł wpadnie do głowy. Ale przeważnie jest tak, że kupuję kwiaty i dopiero w kościele zaczynam coś z nich tworzyć. Pierwotny zamysł, często, zmienia się.

– Co najbardziej lubi Pan w swojej pracy?

– Kocham kwiaty i to co robię. Odpoczywam przy robieniu dekoracji, cieszy mnie niepowtarzalność każdej pracy: bukie-



tu, kompozycji i dodaje sił. Rozwija moją wyobraźnię, zdolności. Lubię także prace z ludźmi, klientami, którzy niejednokrotnie wracają, by podziękować za pozytywne emocje, które dostarczyły im np. ślubne kompozycje, czy piękny bukiet. Cieszy mnie każda pochwała jak i ujemne opinie, bo wtedy wiem, że nie jestem doskonała i coś muszę poprawić, czy nauczyć się. Zdaję sobie sprawę, że wszystkiego nie potrafię. A we florystyce jak i modzie gusta i trendy się zmieniają.

Chciałbym się w tym cały czas rozwijać i doskonalić jeżdżąc na kursy, czy wystawy kwiatowe.

– Jakie są dziś trendy odnośnie wystroju kościołów np. podczas chrztu, I Komunii św. czy ślubu?

– Kwiaty od zawsze były i są obecne w kościele podczas przeróżnych uroczystości i zwykłych dni. Kościół jest miejscem, gdzie trzeba dostosować się do przepisów liturgicznych, zachować szczególną powagę, ostrożność w dekoracjach, doborze koloru i dodatków. Stawiam na naturalność. Wykorzystuję dużo bujnej ciemnej zieleni w prostym i surowym stylu ogrodowym, to co dała nam natura: szyszki, korę, wiklinę, bluszcz, sukulentę... Uroczystości takie jak ślub, I Komunia św. czy chrzest podkreślam kolorem białym lub kremowym, można wprowadzać urozmaicenia wedle życzeń klientów, jeśli oczywiście pasują do okazji, architektury i wystroju kościoła. Dużym zainteresowaniem cieszą się różnego rodzaju, czy wysokości latarenki, latarnie, świece w szkle, które nadają niepowtarzalny klimat.

– Przed nami Wielkanoc, radosne, wiosenne święto. Co poradziłby Pan naszym Czytelnikom odnośnie dekoracji, które nadadzą domowemu wnętrzu wyjątkowej atmosfery?

– Jednym z najważniejszych wydarzeń podczas tych wiosennych świąt jest śniadanie wielkanocne. Warto postarać się o elegancką dekorację stołu, przy którym wszyscy razem zsiądą. Można w tym celu wykorzystać kolorowe podkładki, serwetki lub kontrastowy bieżnik ułożony na środku stołu. Warto postarać się także, aby nasza wielkanocna aranżacja była lekka i wiosenna. Dlatego tradycyjną biel obrusów można zamienić na pastelowe barwy. Podczas dekoracji stołu z pewnością przydadzą się typowe ozdoby świąteczne. Kolorowe pisanki można ułożyć w koszyczku lub luźno na środku stołu. Oczywiście na świątecznym stole nie może zabraknąć typowych wiel-

kanocnych symboli. Nie zapomnijmy o baranku! Święta Wielkanocne nie mogą się obyć bez bazi, tulipanów, żonkili, rzeźuchy, kompozycji z dodatkiem bukszpanu. Kwiatowe dekoracje wielkanocne dodadzą naszej aranżacji świeżości i wiosennej lekkości. Wspaniałym, a jednocześnie prostym sposobem na udekorowanie mieszkania jest zrobienie drzewka z pisankami. W tym celu przydadzą się gałązki wierzby mandżurskiej, bazi lub forsycji, na których powieszono będą własnoręcznie wykonane pisanki. Ozdoby wielkanocne warto poustawiać w różnych zakątkach naszego domowego wnętrza. Dzięki temu świąteczną atmosferę będziemy mogli poczuć nie tylko przy stole, ale w każdym miejscu domu. Coraz częściej zauważyć można wianki na drzwiach z motywem wielkanocnym czy też wiosenną dekoracją. Pomysłów nie brakuje.

– Proszę zdradzić, jakie kwiaty są Pana ulubionymi i dlaczego?

– Nad tym pytaniem muszę się zastanowić, bo uwielbiam każdy rodzaj kwiatów, wszystkie są piękne, cudowne. Z każdym dobrze mi się pracuje czy są cięte, czy doniczkowe jeśli wykorzystuję je w dekoracjach. Lecz powiem szczerze, że z doniczkowych będą to storczyki w każdej postaci i odmianie. Zawsze mnie zachwyciły i podobają mi się, a poza tym były to ulubione kwiaty mojego taty. A z ciętych – będą to słoneczniki. Kojarzą się z gorącym latem ciepłem, wakacjami.

– Na koniec proszę pochwalić się własną uprawą kwiatów.

– I tu mam problem, ponieważ od niedawna mieszkam w swoim domu i jeszcze nie mam ogrodu takiego, jaki bym chciał. Moja mama w mini szklarni uprawia chryzantemy, też są piękne. Pochwalić się za to mogę moimi dekoracjami, które prezentuję na załączonych zdjęciach.

– Dziękuję, że zechciał Pan ze mną porozmawiać. Kreatywność w układaniu niecodziennych, wyjątkowych kompozycji, zawsze mnie zaskakiwała, fascynowała i dostarczała doznań estetycznych. Życzę Panu spełniania marzeń i nietuzinkowych opraw florystycznych w naszej parafialnej świątyni.

Rozmawiała: Stanisława Stasiej

Z głębokim żalem informujemy, że w dniu 9 lutego 2019 r. odeszła na zawsze

śp. Maria Kurzeja

(14 VIII 1929 r. – 9 II 2019 r.)

Była Ona długoletnią nauczycielką, wychowawczynią i kierowniczką Szkoły Podstawowej (czteroklasowej) w Woliczce, gm. Świlcza – później kierowniczką tzw. Punktu Filialnego w Woliczce, Zbiorczej Szkoły Gminnej w Świlczy.

W zawodzie nauczycielskim przepracowała nienagannie 36 lat. Była świetnym pedagogiem i wychowawczynią wielu pokoleń mieszkańców Woliczki. Współpracowała z organami samorządowymi, oświatowymi, kulturalnymi, związkowymi.

To Człowiek wielkiego serca, pracowitości, dobroci, mądrości i prawości. Taką Ją zapamiętamy!

„Po ziemi chodząc zwyczajnie, przecież i swój ślad zostawiła...”

Część Jej pamięci!

Grono nauczycieli-emerytów gminy Świlcza

Świlcza, 9 lutego 2019 r.

Wspomnienie o śp. Marii Kurzei

*„Odeszła cicho, bez słów pożegnania
tak jakbyś nie chciała, swym odejściem smucić...
Tak jakbyś wierzyła w godzinę rozstania,
że masz niebawem z dobrą wieścią wrócić”.*

Ks. J. Twardowski



Gdy stajemy w obliczu śmierci osoby, która była nam znajoma i bliska, o której wiemy, że był to wartościowy i dobry człowiek, naturalnymi i nieuchronnymi są ogarniające nas takie uczucia jak żal i smutek. W ślad za nimi podążają kolejne emocje – lęk, poczucie bezradności i braku sensu dalszego istnienia. Wobec śmierci, ale i wobec emocji towarzyszących odejściu, my – ludzie – wszyscy jesteśmy sobie równi.

Smutek, uczucia żalu przemijają, gdy przywołamy panią Marię Kurzeję we wspomnieniach – tyłu ich przecież nam dostarczyła za swego życia ta dobra, wartościowa, poważana i kochana przez tak wielu – osoba.

Urodziła się w rodzinie chłopskiej, życie nie przebiegało jej beztrudno i radośnie. Wszystko, co zdobyła i do czego doszła w życiu było wynikiem jej pracowitości, rzetelności, uporu w dążeniu do wymarzonego celu. Po ukończeniu Szkoły Powszechnej w Woliczce podjęła naukę w rzeszowskim Gimnazjum Ogólnokształcącym, ale po 2 latach przerwała ją i wyjechała do rodziny, na zachód. W 1950 r. w Jeleniej Górze ukończyła Państwowe Liceum Pedagogiczne, uzyskując prawo do wykonywania zawodu nauczycielskiego. Pierwszą pracę podjęła w szkole w Świdnicy, ale wkrótce wróciła do domu rodzinnego i podjęła pracę w szkole w Pogwizdowie Nowym (4 lata), by ostatecznie zostać nauczycielką szkoły w Woliczce.

Była człowiekiem niezwykłym, a jej niezwykłość przejawiała się każdego dnia w drobnych gestach. Bardzo chętnie pomagała potrzebującym i udzielała się charytatywnie, krzywdą innych nigdy nie była jej obojętna.

Swoim pozytywnym usposobieniem dodawała otuchy i sprawiała, że zły dzień stawał się dla każdego lepszy”.

Ks. poeta J. Twardowski napisał: „Nie umiera ten, kto trwa w pamięci żywych”.

Śladów dobra w życiu takiej osoby nietrudno się doszukać – każdego dnia spotykała się z uczniami i ich rodzicami. Przeżyła swe życie w najpiękniejszy z możliwych sposobów. Doksztalała się. W 1964 r. ukończyła zaocznie Studium Nauczycielskie. Swym charakterem, postawą życiową, poświęceniem wobec dzieci i najbliższych, pogodą ducha, otwartością i życzliwością wobec drugiego człowieka, pokazywała nam, wszystkim, co jest w życiu ważne i istotne.

Kochała pracę, a dobro dziecka było dla niej zawsze najważniejsze. Spełniała się w trudnej pracy nauczycielskiej. Dała się poznać jako osoba o pogodnym usposobieniu – zawsze uśmiechnięta, życzliwa i optymistycznie nastawiona do świata i ludzi. Często potarzała, że jest „nietypową” nauczycielką, gdyż myśli więcej o szkole niż o sobie. Była osobą pełną życia, mającą szereg pasji i zainteresowań.

W młodości prowadziła drużynę harcerską i zuchową. Lubiła podróże, dobre książki, kolekcjonowała je. Pamiętamy nasze wspólne spotkania, rozmowy, żarty, wyprawy do kina i teatru, wyjazdy na wycieczki. Nigdy nie chepiła się zbytnio odznaczeniami państwowymi, czy resortowymi, albo nagrodami w dowód uznania. Otrzymała np. Złoty Krzyż Zasługi (1975 r.),

Zasłużony dla ZHP (1973 r.), w tym samym roku – Nagroda MOiW III st., liczne dyplomy i listy pochwalne.

„Kto was tak będzie kochał, gdy mnie nie będzie na świecie?”

Tak ciepło wspomina swą Podwładną wówczas – Gminny Dyrektor Szkół, a potem Inspektor Oświaty w Świlczy dziś – emeryt Aleksander Trawka. – *Od kiedy pamiętam, pracowała zawsze w Woliczce. Była jedyną nauczycielką i nauczala w klasach łączonych. Robiła to niezwykle umiejętnie, nawet na lekcjach pokazowych dla przyszłych pedagogów z uczelni rzeszowskich. Sprawowała także funkcję kierowniczkę punktu filialnego. Wykazywała się niezwykłą pracowitością i poświęceniem, może też dlatego, że szkoła i uczniowie – to było całe jej życie. Polegało to także na tym, że praktycznie nie robiła uczniom przerw międzylekcyjnych, co jej czasem wykazywałem w pohospitacyjnych zaleceniach. Można więc powiedzieć nieco humorystycznie, że wprowadzała nauczanie zintegrowane o całą epokę wcześniej, niż nastała na to moda. Żyła głównie życiem szkoły, nawet z obowiązkowych konferencji zaraz wyjeżdżała, nie zostając nawet na części tzw. koleżeńskie. Naszą współpracę cechowała zgoda, zawodowe koleżeństwo i wzajemny szacunek.*

Same pochwały pod Jej adresem przekazała także b. dyr. SP w Świlczy Barbara Wróbel, dziś wiceprezes Sekcji Emerytów i Rencistów ZG ZNP w Świlczy: – *P. Marysia to wzór pracowitości obowiązkowości, nad życie osobiste przedkładała szkołę i uczniów. Osiągała też dobre wyniki nauczania i wychowania swych uczniów. Znała każde środowisko rodzinne dzieci. Interesowała się zagadnieniami wsi, sprawami oświaty, związku zawodowego nauczycieli. Angażowała się w problemy swoich wychowanków z matczyną troską, wspomagała rodziców, zabiegała o sprawy drobne i ważne. Potrafiła wesprzeć dobrym słowem, wysłuchać, być przy drugim człowieku w smutku i radości. Żyła skromnie, pięknie i w przyjaźni z innymi przez całe swoje długie, godne życie.*

Podczas uroczystości pogrzebowych ks. dr Antoni Czerak, proboszcz parafii Świlcza w ostatnim pożegnaniu mówił m.in. o Jej zaletach charakteru i czynów oraz wzorowej postawie jako żarliwej katoliczce.

Pogrzeb w dn. 13 lutego br. w kościele parafialnym w Świlczy i Cmentarzu Parafialnym mimo zimna i niepogody zgromadził tych, którzy przyszli tu z potrzeby serca. Choć pożegnania są smutne, jednak przyświeca nam chrześcijańska nadzieja, że dobry i miłosierny Bóg, u którego dobre czyny idą za człowiekiem, otworzy Jej bramy raj.

Odpoczywaj w pokoju!

**W imieniu środowiska nauczycieli-emerytów
Gminy Świlcza – Zofia Dziędzic**



Józef Ciosek

Jak ratowano ptaki drapieżne od śmiertelnych skutków azotoku

Wskutek wieloletniego, masowego stosowania w rolnictwie azotoku zaczęły wymierać w zastraszającym tempie ptaki drapieżne. Azotok wprawdzie był stosowany do zwalczania owadów szkodników upraw polnych, ale pośrednio wnikał również do organizmów gryzoni i owadów, które z kolei stanowiły pożywienie wielu ptaków drapieżnych. Nie powodowało to wprawdzie bezpośredniej śmierci ptaków, ale azotok eliminował ze skorupki jaj wapń, powodując ich osłabienie i rozgniatanie podczas wysiadywania.

Początkowo, jak to zwykle bywa, marginalizowano drastycznie postępujący spadek populacji krajowych ptaków drapieżnych, próbując odsunąć ten problem na inne, śmiertelne czynniki środowiskowe. Jednakże, gdy wreszcie w Polsce po 1976 roku zaprzestano stosowania azotoku i w pełni uświadomiono sobie jego zabójczą rolę w ekosystemach i populacjach ptaków, było już za późno. Wówczas w kraju już wszystkie gatunki ptaków drapieżnych, a szczególnie te żywiące się organizmami otwartego krajobrazu rolniczego, znalazły się na krawędzi wyginięcia. Najbardziej drastyczny skutek „azotokowej gangreny” dosięgnął populację **sokoła wędrownego** (*Falco peregrinus*), który w kraju niemal całkowicie wyginął.

Co się stało z sokołem wędrownym?

Dlaczego więc akurat ten gatunek sokoła najbardziej ucierpiał od azotoku, chociaż ten ptak ma w składzie swego pożywienia głównie ptaki, a nie polne gryzonie? Zdania na ten problem są podzielone. Jedni twierdzą, że azotok kumulował się z upolowanych ptaków żywiących się na skażonych polach, których organizm był przesycony azotoksem pobieranym wraz z zatrutymi owadami i roślinami i przy „wrażliwym” organizmie tych sokołów powodował tak fatalne skutki. Do tego dochodziła skrajnie niska liczebność jego populacji w kraju, co w takich przypadkach spowodowało katastrofę. Inni wskazują na kwitnący handel „podbieranymi” młodymi sokolami z gniazd do hodowli jako ptaki towarzyskie, co przy zanikającej liczebności skutkowało upadkiem populacji. Jako jeszcze inną przyczynę wymienia się przybyłą z Zachodu Europy modę na tworzenie kolekcji zniesień (jaj) rzadkich, ginących

ptaków, a sokoł wędrowny jako bardzo rzadki znalazł się w orbicie intensywnej zapotrzebowania, także na ptaki wypychane.



Młodziacy sokoł wędrowny (*Falco peregrinus*) – mimo starej, niefortunnej nazwy wcale nie należy do ptaków wędrownych. Spośród wszystkich sokołów wyróżnia się niezwykle sposobem polowania na ptaki wyłącznie w locie, pędząc z dużą szybkością.

Trzeba nadmienić, że sokoł wędrowny od prawników był i jest cenionym, poszukiwanym ptakiem łowczym w Europie, a szczególnie w bogatych krajach arabskich, co na pewno stwarzało żądę jego posiadania. Prawdopodobnie sumaryczne oddziaływanie zespołu tych czynników skutkowało zepchnięciem populacji tego sokoła w całej Europie na krawędź zagłady.

Aby dany gatunek ratować (chronić) musi przyświecać cel ochrony. Człowiek ma taką naturę, że jeśli nie widzi korzyści z ochrony gatunku, to jej nie podejmuje. Bezinteresowni optymiści należą do zdecydowanie skrajnej, wymierającej mniejszości. W przypadku sokoła wędrownego cel był jasny – zatrzymać wy-

mieranie jego populacji poprzez wyeliminowanie czynników sprzyjających temu procesowi i podjęcie reintrodukcji w środowisku naturalnym. Aby to było możliwe do spełnienia jedyną drogą mogło być tylko rozpoczęcie hodowli tego ptaka w celu odtworzenia jego dzikiej populacji. Równocześnie program reintrodukcyjny zakładał dodatkowo wychowanie zamkniętej puli ptaków do celów sokolniczych, zabezpieczających szerokie potrzeby tej, jakże starej, dziedziny łowiectwa, a tym samym wyeliminowanie niedopuszczalnego, nielegalnego wybierania młodych ptaków z gniazd w naturze oraz wybierania jaj do celów kolekcjonerskich. W całym tym mechanizmie za najważniejszy, niemal wyłączny cel obrano odtworzenie dzikiej populacji tego ptaka w kraju poprzez wieloletnie wsiedlanie odchowanych młodych.

Polskie sukcesy w odtwarzaniu dzikiej populacji sokoła wędrownego

Zagadnienie było bardzo kosztowne i ryzykowne, a długotrwała jego realizacja trudna. Tam gdzie są duże koszty ryzykownego przedsięwzięcia, wymagana duża wiedza i doświadczenie, a zysków mierzalnych brak, trudno się dziwić, że nie podjęły się tego żadne pseudoochroniarskie i ekologiczne organizacje. Z początkiem lat 80. XX wieku dzięki staraniom kilku wyjątkowych ludzi podjęto się tego zadania. Opracowano program restytucji populacji sokoła wędrownego w Polsce. W tym, jakże trudnym, zagadnieniu przy braku doświadczenia i zaplecza technicznego wzięli udział sokolnicy, myśliwi i przyrodnicy zainteresowani przywróceniem tego ptaka naturze.



Sokół pustułka (*Falco tinnunculus*) jest klasycznym łowcą gryzoni polnego krajobrazu. Gatunek ten jednak nie doznał tak dużych strat w wyniku skażenia azotoksem z uwagi na znaczną liczebność populacji zdolnej do odrobienia strat.

W 1993 roku z udziałem organów administracji województwa wrocławskiego i krakowskiego, Zarządu Głównego Polskiego Związku Łowieckiego oraz Fundacji Aktywnej Ochrony Ptaków Glinących uruchomiono program restytucji sokoła, zaopiniowany przez Państwową Radę Ochrony Przyrody i zatwierdzony przez Ministerstwo Ochrony Środowiska.

Z pomocą Zarządu Głównego Polskiego Związku Łowieckiego utworzono w Stacji Badawczej w Czempiniu ośrodek hodowli sokoła wędrownego do celów reintrodukcji. Stacja funkcjonuje do dziś. W programie celem podstawowym jest hodowla sokołów do celów reintrodukcyjnych w krajobrazie przyrodniczym (odbudowa jego dzikiej populacji), wszelkie zagadnienia związane z wsiedlaniem oraz rehabilitacją dzikich ptaków drapieżnych i ich przywracanie do życia w środowisku naturalnym.

Obecnie funkcjonuje w kraju 6 takich ośrodków hodowli. Placówki uczestniczące w programie restytucji koordynują prowadzone reintrodukcje w kraju i współpracują z Międzynarodowym Stowarzyszeniem Sokolnictwa i Ochrony Ptaków Drapieżnych (IAF), które zrzesza ponad 90 państw z całego świata. Stowarzyszenie prowadzi również badania naukowe nad ptakami drapieżnymi i ich ochronę.

Dzięki działalności krajowych placówek hodowli sokoła do dziś zostało wsiedlone w kraju ponad 1000 wyhodowanych sokołów wędrownych. Proces wsiedlania, oprócz kosztownych zabiegów, nie należy do zagadnień prostych. Nie jest możliwe tak po prostu wypuszczenie wychowanego ptaka. W telegraficznym skrócie trzeba nadmienić, że oprócz skomplikowanego samego cyklu hodowlanego (od jaja po odchowanie pisklęcia), młode sokoły

muszą być umieszczane w specjalnej, nadrzewnej lub na budowlu skrzynce adaptacyjnej, gdzie karmione są przez długi okres zanim zostaną całkowicie uwolnione. Sama konstrukcja przystosowawcza jest skomplikowana i niebezpieczna w obsłudze (szczyty wysokich budowli, kominów czy drzew), jak również cała procedura podawania pokarmu. Młode przez cały czas od chwili wyklucia nie mogą przyzwyczajać się do widoku człowieka. Dzięki ogromu wieloletniej pracy udało się w kraju zahamować wymieranie sokoła wędrownego. Funkcjonuje już samodzielnie stabilna, reintrodukowana populacja naskalna tego sokoła, gniazdująca w miastach. W tej chwili trwają ogromnie trudne zabiegi odtworzenia populacji nadrzewnej we współpracy z placówkami z Niemiec.

Zagłada sokoła wędrownego spowodowana „azotoksovą cholera” zostaje pokonywana...

...choć nadal ten środek krąży i szkodzi jeszcze w środowisku mimo upływu lat.

Współpraca z sąsiadującymi z Polską krajami, przede wszystkim z Niemcami, poskutkowała, że w naszym kraju regularnie gnieźdzą się już sokoły wędrowne i wyprowadzają młode. Wcale nie tak trudno obecnie w Polsce w ciągu całego roku napotkać tego majestatycznego mistrza przestworzy. Także w naszym regionie przy odrobinie szczęścia jest on możliwy do zauważenia.

Nadal trwają zaawansowane prace nad odbudową wymarłej populacji nadrzewnej, wyprowadzającej legi w opuszczonych gniazdach innych, dużych ptaków leśnych. Leśna populacja jest bowiem najrzadszym i najcenniejszym ekotypem sokoła wędrownego.

Dzięki pracy wielu pasjonatów, prawdziwych przyrodników, w Europie gniazduje już około 700 par tego rzadkiego sokoła oraz koczuje wiele osobników młodocianych. Każdego roku uwalnianie jest w Polsce z hodowli kilkadziesiąt sokołów. Monitoring wykazuje, że te ptaki podejmują gniazdowanie, wyprowadzają legi i z sukcesem wychowują kolejne pokolenia dzikich ptaków. W 2018 roku przyszło na świat w siedliskach naturalnych ok. 70 osobników.

W warunkach miejskich sokół wędrowny poluje przede wszystkim na miejskie gołębie, mewy, szpaki i drozdy. Zdobycz atakuje podczas szybkiego lotu.

Wiedza sokolnicza oraz zdobyte doświadczenie w hodowli ptaków drapieżnych są wykorzystywane również do celów związanych gałęziami nieprzyrodniczymi. Ułożone za pomocą metod sokolniczych ptaki drapieżne służą do ochrony lotnisk, przepłaszając inne ptaki z lotniska, zagrażające samolotom. Wyszkolone ptaki z hodowli zamkniętych używa się do ochrony upraw sadowniczych przed niepożądanymi, uciążliwymi ptakami traktującymi sady jako żerowiska.

Niedocenianą rzeczą jest prowadzona przez ośrodki hodowlane rehabilitacja rannych ptaków, nie tylko drapieżnych, które uległy kolizji z sieciami elektrycznymi, środkami transportu i wiatrakami.

Zakrojony na szeroką skalę program hodowli i reintrodukcji wyeliminował zjawisko podbierania z dzikich populacji młodych ptaków do celów sokolniczych. Obecnie ta sięgająca wieki tradycja łowów z sokołami zaspokaja swe potrzeby wyłącznie ptakami pochodzącymi z zamkniętych, ściśle kontrolowanych hodowli. Wyszkolone ptaki sokolnicze polują na bażanty, lisy, norki, kaczki i jenoty. Trwają prace nad wykorzystywaniem ptaków sokolniczych do eliminacji ze środowiska inwazyjnych, szkodliwych obcych gatunków zwierząt jak norka amerykańska, szop pracz i jenot oraz kontrolowania regulacji populacji bobrów. Są to zwierzęta bardzo trudne do upolowania tradycyjnymi metodami myśliwskimi, także do upolowania przy pomocy ptaków sokolniczych. Nadaje się do tego jastrząb i orzeł, ale to ptaki niezwykle trudne do wyszkolenia. W Azji, gdzie występują plagi wilków, do polowań używa się wyszkolone orły stepowe.

Gorzka refleksja

Zastanawiające, że nikt z podmiotów odpowiedzialnych za masowe, zgubne wprowadzenie azotoksu do środowiska nie podjął się potem naprawy skutków poprzez, chociażby, odbudowania populacji ptaków drapieżnych. Zrobili to i nadal robią własną pracą i nakładami pasjonaci związani z łowiectwem, instytucjami łowieckimi i przyrodnicy, a którzy są tak w dobie obecnej atakowani przez różnej maści „pseudochroniarzy”.

Skoro nierozważna, wręcz szkodliwa działalność człowieka w środowisku zakłóca harmonię funkcjonowania przyrody i powoduje, że coraz więcej gatunków wymiera, to naczelnym zadaniem, właśnie, człowieka musi być przywrócenie zachwianej równowagi i przeciwdziałanie dalszym stratom. Na razie tego nie widać.

Zioła w naszej kuchni odgrywają istotną rolę

Zioła świeże i suszone stanowią prastare przyprawy kuchenne. Podnoszą smak i wygląd naszych dań. Ich aromaty wpływają bezpośrednio na całą potrawę. Są źródłem witamin, składników mineralnych, ale też wpływają na nasze zdrowie i wygląd.



Używaj ich z głową, ale nie bój się eksperymentów. Wzbogać swoją gotowanie o nowe smaki. Każde zioło to inne zastosowanie, odnajdź je w swojej kuchni i gotuj z przyjemnością i zdrowiem. Nie używamy przypraw, bo często po prostu nie wiemy jakich. Nie znamy nazw ziół, ani ich zastosowania. ziół używamy raczej niechętnie, bez fantazji i w znikomych dawkach.

A czemu właściwie służą zioła w kuchni?

Po pierwsze przede wszystkim poprawiają nasze trawienie. A także mają wpływ na przyspieszenie przemiany materii i wspomagają pracę wątroby. Zresztą nie da się nie zauważyć, że zioła i przyprawy pobudzają nasze kubki smakowe i węch do pracy. Zioła to też źródło witamin i magnezu. Mają istotny wpływ na wygląd i smak potraw, a przy tym pomagają zachować ich świeżość na dłużej. Na koniec dodajmy, że mają dobre oddziaływanie na wygląd naszej skóry, pomagają nam zachować zdrowie i właściwą wagę. To tylko lakoniczny skrót dobrotytu płynącego z zastosowania ziół w kuchni. Jeśli już jesteś gotowa na włączenie przypraw do swojej kuchni, poznaj, jakie zioła wybrać.

Zioła w kuchni

Bazylija – jest jednym z najważniejszych i też najczęściej używanych ziół w kuchni. Zawiera olejki eteryczne i jest bardzo aromatyczne. Możesz dodać ją do sałatek, spaghetti, twarogów, a nawet mięs. Łagodzi wzdęcia i wzmacnia apetyt. Świetnie komponuje się z czosnkiem.

Cynamon – skrobia, śluz, żywica, garbniki i olejki lotne to jego najważniejsze składniki. Istotnym jest, że roślina ma różne zastosowanie. Można go dodać do mięs, ryżu, kompotów, ciast, herbat i ponczów zapach cynamonu odpręży.

Pietruszka – tę możesz wykorzystać podwójnie. Korzeń jest idealny do zup i sałatek. Liście natomiast do potraw z ryb i mięs. Świetnie komponuje się też z warzywami i jako ozdoba wszelakich potraw.

Koper – jest symbolem witalności już od czasów starożytnego Rzymu. Nadaje potrawom świeży i wyraźny smak. Dodawaj go do ziemniaków, serów, sałatek i zup. To przyprawa, której nie może zabraknąć w połączeniu z owocami morza – rakami, krabami oraz rybami i ślimakami. Używany jest też do sosów, likierów, a także do dekoracji dań.

Oregano – ta znana od stuleci przyprawa, znalazła swoje zastosowanie przy wszelakich sałatkach, sosach i potrawach mięsnych. Z powodzeniem można jej też używać do przyprawiania wódek i likierów.

Mięta – to wszechstronne zioło, po które możesz sięgnąć przy przygotowywaniu zarówno pikantnych, jak i wytrawnych dań. Wykorzystasz ją też przy tworzeniu deserów i napojów. Wypity po posiłku napar z mięty, złagodzi bóle brzucha i wspomogę trawienie.

Tymianek – ma silny aromat. Idealny do ryb, mięs i sosów. Bardzo dobrze komponuje się ze wszystkimi warzywami strączkowymi. Zapobiega wzdęciom oraz pobudza pracę jelit.

Majeranek – jest podstawową przyprawą do dań ciężkostrawnych i tłustych. Używaj go też do zup, flaków oraz potraw z roślin strączkowych. Dobrze harmonizuje się z tymiankiem, czy szałwią.

Szałwia – zawiera bardzo dużo witaminy C oraz oleje eteryczne. Świeżą szałwię dodawać możesz do warzyw i marynat. Nie oszczędzaj jej przy przygotowywaniu zup, potraw z mięs czy sosów. Przy grillowaniu dodaj do szaszłyków. Ma gorzkawy smak, dlatego z tą przyprawą zachowaj umiar.

Pieprz – to najczęściej używana przyprawa w kuchni. Źródło błonnika, białka i magnezu. To też jedna z bardziej uniwersalnych przypraw, zatem możesz go stosować praktycznie do wszystkiego: do dań z mięs, sosów, potrawek. Dodany do sałatek, czy jarzyn podkreśli ich pełnię smaku. Doskonały do zup i galaretek. Nie oszczędzaj go przy przygotowywaniu potraw z jaj. Mielony pieprz dodaje się pod koniec gotowania, natomiast ziarnisty na początku.

Estragon – ta pochodząca z Azji roślina ma słodko-gorzki smak. Idealna przy przyrządzaniu dań rybnych, czy zup i sałatek. Jeśli nie stronisz od kiszenia ogórków i kapusty, śmiało dodawaj estragon. Nie żałuj go też do drobiu i jaj. Tylko pamiętaj, estragonu się nie gotuje.

Kolendra – świeże liście kolendry dodawaj do curry, a także do dań z kuchni meksykańskiej i chińskiej. Idealna w połączeniu z koprem i kminkiem.

Goździki – po tą przyprawę sięgaj, gdy przygotowujesz marynaty, czy też potrawy mięsne. Goździki są idealne do kompotów, deserów czy ciast, a także sosów i pieczeni. To przyprawa używana też do win i likierów. Dobrze łączy się z cebulą i liściem laurowym.

Liść laurowy – tej aromatycznej przyprawy nie może zabraknąć w Twojej kuchni. Dodawaj do bigosu, galaret z mięsa, zup, sosów i pieczeni. Jest bardzo ważnym składnikiem wszelakich marynat i zalew.

Kminek – używaj go do wszystkich ciężkostrawnych i tłustych potraw. Nie szcędź przy gotowaniu kapusty, czy grochu oraz potraw smażonych. Ma działanie łagodzące na nasz układ trawienny. Nasiona kminku odświeżają oddech.

Ziele angielskie – najczęściej używać go możesz, aby przyprawić zupy, wędliny, mięsa oraz konserwy. Jeśli dodasz go do kompotów, podniesiesz jego aromat (kompotu, nie ziała). Jeśli chcesz, aby Twoja potrawa miała niezwykły smak i zapach, dodawaj ziele angielskie na początku gotowania.

Kurkuma – nadaje przygotowywanym potrawom lekko złocisty kolor. Dodawaj jej do dań z ryżu i makaronu. Przyprawiaj kurkumą sosy, dania z drobiu oraz omelety.

Imbir – niezastąpiony przy wypiekach pierników i ciasteczek. Składnik piwa imbirowego oraz herbat. Jeśli chodzi o potrawy to dodawaj go do sałatek, sosów, pasztetów, rosółu i flaków. Tylko używaj go z umiarem, jeśli przesadzisz, nieodwracalnie zniszczysz smak potrawy.

Gałka muszkatołowa – ta przyprawa znalazła swoje zastosowanie, jako dodatek do sosów i potrawek mięsnych. Także przy pieczeniu ciast będzie Ci niezbędna. Gałka muszkato-

łowa jest bardzo aromatyczna, co świetnie podnosi smak win, piwa i ponczów.

Przechowywanie ziół

Do siekania i krajania ziół używać należy wyłącznie ostrych noży ze stali nierdzewnej. Krajać na płytce porcelanowej lub szklanej – drewniana wchłania najwartościowsze soki

Samo zastosowanie ziół w kuchni to jedno. Ważne, abyś wiedziała, jak prawidłowo je przechowywać, by długo cieszyć się ich świeżością i aromatem. Świeże zioła najłatwiej włożyć do szklanki z wodą i postawić na blacie. Tylko pamiętaj, aby codziennie zmieniać wodę. Możesz też włożyć zioła do lodówki. Foliowa torebka,

czy pojemniczki plastikowe pozwolą na szczelność, która utrzyma je dłużej świeże. Dobrym pomysłem będzie też zamrożenie niektórych ziół. Pietruszkę czy koper możesz tak przechowywać kilka tygodni. Warto też ususzyć sobie niektóre przyprawy. Położ je w przewiewnym miejscu na 10 dni. Ususzą się same, ale wcześniej upewnij się, że są dokładnie suche. Potem zamknij w szczelnym pojemniczku i używaj. Warto pamiętać, że kiedy tylko zioła stracą swój aromat albo przejmą inne zapachy, wyrzuć je. Takie przyprawy na nic się przydadzą. Pamiętajmy także, że można mieć „ogródek ziołowy” np. z pietruszką, czy szczypiorkiem na całą zimę. Smacznego! Swoimi uwagami dzieliła się młoda, praktykująca gospodyni.

Gosia



Adam Mokrzycki

Z ostatniej chwili

Terapia medialna

To trzeba widzieć i czuć

Szczerze relacje, uściski dłoni, uśmiech na twarzach i pełne zaangażowanie, to najlepsze dowody, że to co robisz i mówisz trafia do osób, z którymi spotkałem się pierwszy raz. Uczucie niepewności szybko zastępuje potrzeba wypracowania zaufania. Udaje się, obawy znikają, pojawia się zadowolenie, radosna chęć wymiany wiedzy i doświadczenia. Z lekkim zaskoczeniem odkryłem, że wielu uczestników warsztatów medialnych i dziennikarskich, ma dużą wiedzę na ten temat. Czas szybko płynie, prezentacja kończy się. I co? Zamiast standardowego dziękujemy za wizytę, słyszę – czy może pan zostać z nami dłużej i kontynuować zajęcia po przerwie, bo nie chcemy się jeszcze rozstawać. Po takim wyznaniu uczestników, naprawdę się wzruszyłem. Choć ściśnięte emocjami gardło przez chwilę odmówiło mi posłuszeństwa, bez namysłu zgodziłem się na wydłużenie zajęć.

Poznajmy Marka, Alę, Dorotę...

W każdej grupie łatwo można odkryć ludzi, którzy lubią udzielać się publicznie i chętnie pomogą nieśmiały. Tak było i tym razem, szybko dało się zauważyć, kto najchętniej odpowiadał na moje pytania, kierowane do widowni. Nie ma na co czekać, trzeba im pozwolić rozruszać koleżanki i kolegów, to bardzo skuteczna pomoc w warsztatach. Wystarczy zaprosić najważniejszych na scenę, żeby dodali odwagi pozostałym. Włączyć ich w działania, zaangażować w temat zajęć, przydzielić zadania i role, pozwolić mówić i uważnie słuchać. W tym przypadku ochotnicy okazali się prawdziwymi animatorami, pobudzającymi do aktywności wszystkich uczestników spotkania.

Zamiast tylko mówić pokaż o co ci chodzi

Nie każdy potrafi sprawnie mówić o tym, co myśli i czuje, dlatego warto ćwiczyć

różne formy komunikacji. Gesty, mimika, postawa, kontakt wzrokowy, radość, smutek etc., to także bardzo ważne elementy budowania relacji. Nowoczesne narzędzia multimedialne ułatwiają przełamywanie wielu barier, pomagają odkryć to, co każdy z nas, bez względu na różne słabości, ma do przekazania całemu światu. Praca z dziennikarzem uzbrojonym w mikrofon i kamerę to bardzo skuteczna pomoc w pokonaniu wielu obaw i wypracowaniu własnego kanału komunikacji.

Terapia medialna

Podczas warsztatów zobaczyłem, jak wielką może być radość z nagrania własnego, amatorskiego filmu. Na szczęście dożyliśmy takich czasów, że każdy na życzenie, może zagrać najlepszą rolę w swoim życiu. Aktorzy amatorzy potrafią rozbawić i wzruszyć do łez. Przebranie, makiżaż, scenografia, plener, oprawa muzyczna – te tematy przestały być zarezerwowane dla wybranych. Każdy film prędzej czy później się kończy, ale dobre emocje towarzyszące nagrywaniu zostają w głowach na długo. Proszę z nami obejrzeć jeszcze jeden film z naszym udziałem, tak bardzo nam na tym zależy – usłyszałem od uczestników warsztatów, oczywiście zrobiłem to z przyjemnością.

Terapeuci jak dobrzy reżyserzy

Nie tylko ułatwiają swoim podopiecznym dostęp do komputerów i mediów społecznościowych, ale wiedzą także, jak dobrze wykorzystać zakupioną na potrzeby placówki kamerę czy aparat fotograficzny oraz mikrofon. Mądrze zachęcają do udziału w konkursach filmowym czy fotograficznym. Ich autorska strona internetowa jest często aktualizowana, bo mają czym się dzielić i chwalić współpracując z podopiecznymi.

Ochrona i promocja wizerunku

Kochana kierowniczka! Taką pochwałę pod adresem gospodyni, usłyszałem od

grupy, gdy wywołałem ich szefową na środek. Pani Małgorzata Świdarska bez oporów uczestniczyła w krótkiej prezentacji na temat ochrony wizerunku. Towarzyszyła nam Michalina, świetna aktorka odgrywająca rolę ambitnej sekretarki, w jednym z prezentowanych filmów własnej produkcji. I tym razem wszyscy chętnie włączali się do dyskusji na temat – komu przysługuje pełna, a komu ograniczona ochrona wizerunku. Uczestnicy warsztatów poznali także sztuczki dziennikarskie, umożliwiające obejście przepisów chroniących naszą prywatność. Podczas warsztatów ćwiczyliśmy także, jak dobrze wypaść podczas wywiadu telewizyjnego czy fotorelacji.

Powrót do przeszłości w drodze do przyszłości

Dużo dobrej zabawy przyniosła szybka powtórka z historii rozwoju technik i warsztatu dziennikarskiego. Uczestnicy chętnie i trafnie odpowiadali na pytania związane z pracą reporterską przed i po rewolucji cyfrowej.

Warsztaty skutecznie pomagają w życiu

Warsztaty medialne i dziennikarskie – to nowości dla podopiecznych tej placówki. Sami na co dzień uczestniczą w warsztatach rękodzieła i malarstwa. Ta wrażliwość artystyczna, bardzo ułatwiła nam współpracę. Gospodarze byli ciekawi opowieści reporterki z dwudziestoletnim doświadczeniem telewizyjnym, a ja z podziwem odkrywałem ich liczne talenty i zaangażowanie w twórczość. Dlatego to spotkanie nie mogło zakończyć się tak po prostu, zaraz po szkoleniu nawiązałem kontakty, powiększając grupę znajomych na Facebook'u. Kilku uczestników warsztatów medialnych zapowiedziało, że jeszcze o nich usłyszę w świecie blogerów i youtuberów. Powodzenia!

Bardzo dziękuję za zaproszenie pracownikom i podopiecznym Środowiskowego Domu Samopomocy w Woliczce. Dla mnie to też była ważna lekcja życia i budowania relacji. Własnoręcznie wykonany „Anioł stróż reporterki”, którego od Was dostałem, na pewno będzie mnie wspierał w dalszej pracy.

Fotorelacja: <https://www.adammokrzycki.pl/galeria/terapia-medialna>

Czy wiesz, że...

- Od 1 I 2019 r. Rzeszów powiększył się o wsie: Matysówka i Miłocin. Liczy obecnie ponad 191 tys. (przybyło 3 tys.) mieszkańców, a powierzchnia miasta zwiększyła się o 6 km² i wynosi 126 km². Prezydent Rzeszowa Tadeusz Ferenc zapowiada dalsze aneksje podrzeszowskich wsi.
- Wg UNICEF w pierwszy dzień nowego 2019 r. na świecie urodziło się ponad 395 tys. dzieci. Najpopularniejsze imiona dzieci w Polsce to: Antoni, Jakub, Jan, Szymon, Julia, Zuzanna, Zofia, Maja, Hanna, Lena. W 91 krajach świata rodzi się mniej ludzi niż umiera. Narody się starzeją. Kobiety, bardziej niż macierzyństwo cenią karierę zawodową oraz mają dostęp do aborcji.
- Na zakupy w niedzielę – chodzić możemy już tylko raz w miesiącu. Wyjątek stanowią: kwiecień – 2 razy i grudzień – 3 razy.
- Od 1 stycznia 2019 r. przestała istnieć gmina Ostrowice (woj. zachodniopomorskie) z powodu gigantycznego zadłużenia przekraczającego 400% dochodów. Przybyło w Polsce 10 miast (na zasadzie odzyskania praw miejskich).
- W 2018 r. polscy strażacy wyjeżdżali aż 502 tys. razy na akcje. Na Podkarpaciu – 23 tys. razy (wg rzecznika prasowego WSP). W pożarach zginęło 13 osób, pomocy udzielono 3700 rannym. Najczęstszą przyczyną pożarów jest nieostrożność, lenistwo, nieprawidłowa obsługa urządzeń, bezymyślność, podpalenia.
- W 2018 r. na polskich drogach doszło do ponad 31 tys. wypadków. Zginęło 2838 osób, a 37 tys. zostało rannych (wg PAP).

Złoty początek marca 2019 dla Polski

W dniu 3 marca odbyły się w Austrii Mistrzostwa Świata w Narciarstwie Klasycznym. Nasi skoczkowie: Dawid Kubacki i Kamil Zdobychli dla Polski 2 medale: złoty i srebrny.

Tego samego dnia zakończyły się także 35. Halowe Mistrzostwa Europy w Lekkoatletyce 2019 w Glasgow w Wielkiej Brytanii. Polscy lekkoatleci zajęli 1 miejsce w klasyfikacji medalowej, zdobywając aż 7 krążków, w tym 5 złotych. Gratulujemy sportowcom. Jesteśmy z Was dumni.

PROGNOZY NA 2019

Świeczka zamiast prądu.
Dość grzejnika swądu.
VAT do góry.
Zimne rury.
Inflacji skala.
Powodzi fala.
Koniec pińcetplusa.
Latem susza.
PIS wygra wybory.
Prezes chory.
Unia nie da na drogi.
ZUS wyciągnie nogi.
SKOK-u draka.
Nie ma wraka.
Lud wkurzony.
Embriony, embriony.
Ukraina ruska.
Wina Tuska.

K.

Co ważnego nas czeka w 2019 r.?

- 2 IV – 40. rocznica I pielgrzymki papieża Jana Pawła II do Polski.
- 9 kwietnia – 30. rocznica Okrągłego Stołu.
- 14 kwietnia – nowe święto państwowe ustanowione przez Sejm – Święto Chrztu Polski. Ma ono upamiętniać chrzest Polski datowany na 14 kwietnia 966 r., który jest uznawany za początek państwa polskiego.
- 4 VI 1989 r. – pierwsze w dziejach PRL częściowo wolne wybory.
- 23-26 maja – wybory europosłów do Parlamentu Europejskiego. W Polsce odbędą się 26 maja, Polacy wybiorą 52 europosłów w 13 okręgach wyborczych. Trwa kampania przedwyborcza!
- 2 lipca szykuje się całkowite zaćmienie Słońca. Skryje się za Księżycem na 2 minuty i 7 sekund.
- 16 lipca – częściowe zaćmienie Księżyca.
- jesień – wybory do parlamentu krajowego.

Sprostowanie

W 88. numerze „Trzcionki” w artykule pt. „O. redemptorysta Emilio Szopiński” zamieszczono m.in. informację, że śp. o. misjonarz Emilio Szopiński z Woliczki „był drugim z kolei dzieckiem w wielodzietnej rodzinie Szopińskich”. Najmłodszy przedstawiciel Rodziny twierdzi, że o. Emil, jednak, był najstarszym z rodzeństwa czyli – pierwszym. Za błąd – przepraszam.

Zofia Dziezic

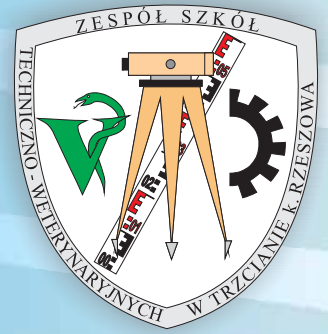


Zapustowy „concerto grosso”

3 marca 2019 r., GCKSiR Gminy Świlcza zs. w Trzcie



ZESPÓŁ SZKÓŁ TECHNICZNO-WETERYNARYJNYCH im. BOHATERÓW WESTERPLATTE w Trzcień k. Rzeszowa



OFERTA NA ROK SZKOLNY 2019/2020

Liceum **Ogólnokształcące**
ze specjalnością wojskową



Liceum **Ogólnokształcące**
pożarnicze z ratownictwem medycznym
Szkoła pod patronatem Komendy Miejskiej
Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie

Liceum **Ogólnokształcące**
ze specjalnością jazda konna - jeździectwo

Technik **Pszczelarz**

NOWY ZAWÓD W OFERCIE



Technik **Pszczelarz**

Jedyna tego typu
szkoła
na Podkarpaciu

Technik **Inżynierii Środowiska**

Technik **Weterynarii**
ze specjalnościami hipoterapia,
pszczelarstwo-choroby pszczoł



Technik **Hodowca Koni**
ze specjalnością jeździectwo

Technik **Usług Fryzjerskich**
ze specjalnością kosmetyka ciała

Technik **Żywienia i Usług Gastronomicznych**
ze specjalnością cukiernictwo

Technik **Geodeta** - klasa patronacka
wydziału geodezji WSIE w Rzeszowie

Technik **Budownictwa**
ze specjalnością projektowanie i wykonawstwo
wnętrz - inteligentne domy

Technik **Architektury Krajobrazu**

Branżowa Szkoła I stopnia

Kucharz

Fryzjer

Betoniarz - zbrojarz

**Zaoczna /bezpłatna/ Szkoła Policealna
dla dorosłych**

Technik Weterynarii

Technik Usług Kosmetycznych

Technik Geodeta

Technik Bezpieczeństwa i Higieny Pracy



W szkole rozpoczyna
działalność
Związek Strzelecki „Strzelec”
- sekcja ułanów

LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE KLASA JEŹDZIECKA

